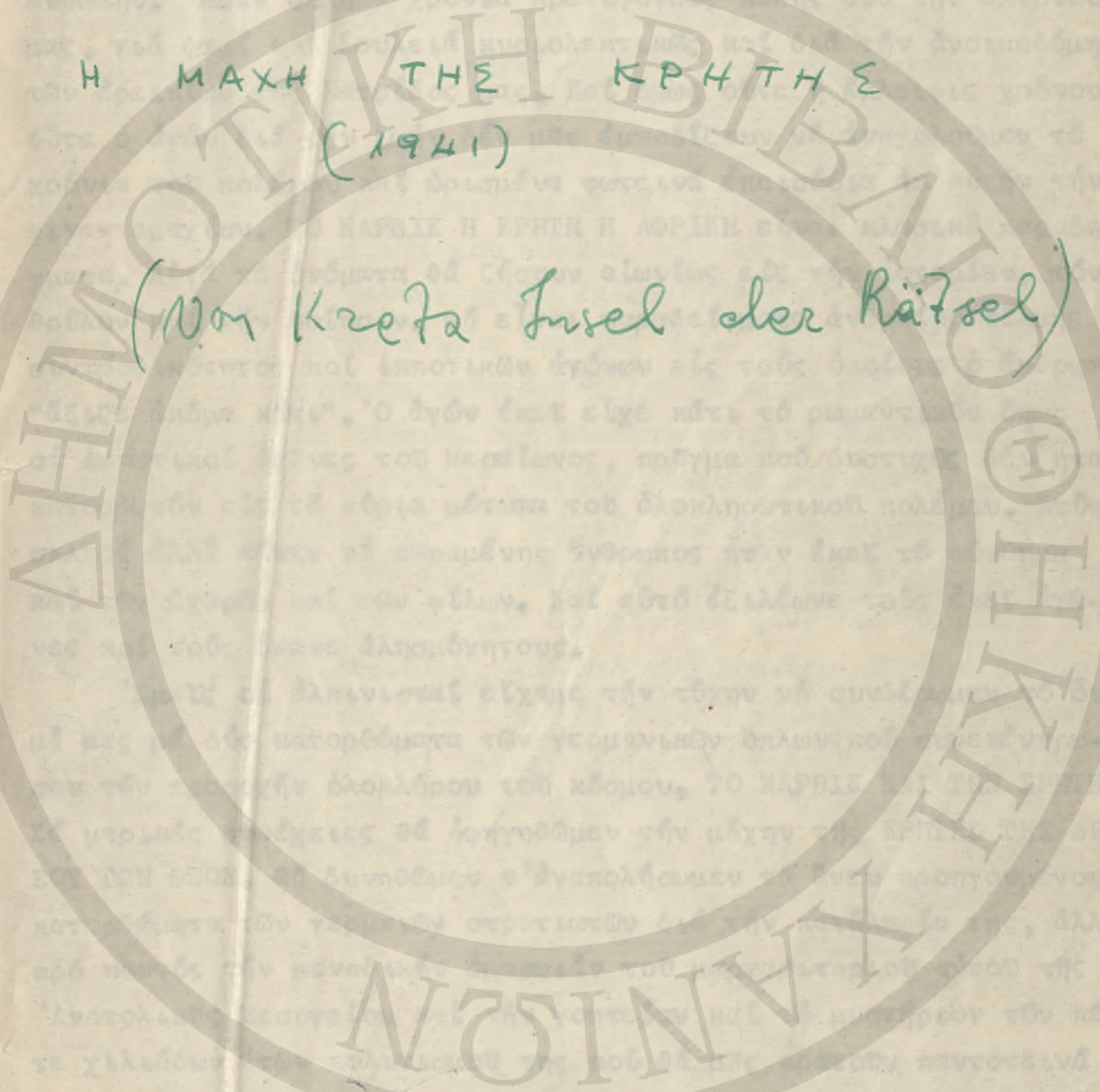

A. BITTMAN

Η ΜΑΧΗ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ
(1941)

(Von Kreta Insel der Rätsel)

ⓐ

Υπό του Στρατ. Αυγ. Βιττμαν

(Μετάφρ. Μ. Μανουσάκη)

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Δέκα χρόνια έχουν παρέλθει αφ' ότου έσβησαν τά όπλα εις τήν Εύρώπην. Ήσαν σκληρά χρόνια πρωτοφανούς πάλης διά τήν επιβίωσιν μας, γιά φωμί και δουλειά κυριολεκτικώς και διά τήν ανοικοδόμησιν τών έρειπίων τής Πατρίδος μας. Καί όμως ούτε ή έλλειψις χρόνου ούτε ό άγών διά τήν ζωήν δέν μās έμποδίζουν νά αναπολούμεν τά χρόνια του πολέμου και ώρισμένα φωτεινά έπεισόδια απ' αυτήν τήν γιγαντομαχίαν. ΤΟ ΝΑΡΒΙΚ Η ΚΡΗΤΗ Η ΑΦΡΙΚΗ είναι κλασικά παραδείγματα. Αλλά τά όνόμενα θά ζήσουν αιωνίως εις τήν ιστορίαν, τόν θρόνον και τήν ποιήσιν. Θα είναι παραδείγματα άνδρείας τόλης συντροφικότητος και ιπποτικών άγώνων εις τους όποιους ό άνθρωπος "άξιζε τίμημα κάτι". Ό άγών εκεί είχε κάτι τό ρωμαντικόν όπως οι ιπποτικοί άγώνες του Μεσαίωνα, πράγμα που δυστυχώς δέν ήταν κατορθωτόν εις τά κύρια μέτωπα του ολοκληρωτικού πολέμου. Κτόθα σκληρά αλλά πάντα νά παραμένης άνθρωπος ήταν εκεί τό σύνθημα και τών έχθρών και τών φίλων. Καί αυτό έξιλέωνε τους εκεί άγώνες και τους έκανε αλησμόνητους.

Έμενς οι άλπινισταί είχαμε τήν τυχην νά συνδέσωμεν τό όνομά μας μέ δύο κατορθώματα τών γερμανικών όπλων που συνεικέντρωσαν τήν προσοχήν ολοκληρού του κόσμου, ΤΟ ΝΑΡΒΙΚ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΡΗΤΗΝ. Σε μερικές συνέχειες θα άφηγηθώμεν τήν μάχην τής ΚΡΗΤΗΣ ΤΗΣ ΝΗΣΟΥ ΤΩΝ ΘΕΩΝ. Θα δυνηθώμεν ν' αναπολήσωμεν τά άνευ προηγουμένου κατορθώματα τών γερμανών στρατιωτών διά τήν κατάληψιν της, αλλά πρό παντός τήν μοναδικήν όμορφίαν του μαργαριταριού αυτού τής Ανατολικής Μεσογείου και τήν γοητείαν και τό μυστήριον τών πέντε χιλιόδων έτών πολιτισμού της που θα μās κρατούν παντοτεινά σκλαβωμένους.

ΑΝΑΠΑΥΣΙΣ ΚΑΙ ΜΕΥΧΙΑ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Μέ τήν γνησίαν γερμανικήν νοσταλγίαν διά τόν Νότον ένεπλάκη τήν 6ην Άπριλίου 1941 εις τήν γραμμήν Μεταξά τό 18ον σώμα όρειβατικού πυροβολικού μαζί μέ τήν 5ην και 6ην όρεινήν Μεραρχίαν ως τμήματα τής 12ης στρατιάς, μέ πρόγραμμα τήν διεξόδυσιν εις τήν Ελλάδα μέσφ τής κοιλάδος του Άξιού. Μέ άμιλλαν μεταξύ άλπινιστών και άρμάτων μάχης, κατελήφθη μέχρι τέλους Άπριλίου όλόκληρος ή Ήπειρωτική Ελλάδα καθώς έπίσης εις μικρές ναιπιές

ἐπιχειρήσεις αἱ Κυκλάδες καὶ αἱ Σποράδες. Τὰ ὑπολείμματα τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ ὅσα δὲν παρεδόθησαν μετεφέρθησαν εἰς τὴν Κρήτην. Νομίσαμεν ἔτσι ὅτι ἐτελείωσε ἡ ἐπιστρατεία μας πρὸς τὸν Νότον, καὶ ὅτι μὴ καὶ ἐπετελεῖται ὁ σκοπὸς θὰ παριστάναμεν θέλοντας καὶ μὴ τὰ στρατεύματα κατοχῆς, ποῦ ἀπὸ τὴν Νοτιοανατολήν θὰ ἐφρουρούσαμεν διὰ τὴν ἐξουδετέρωσιν κάθε ἀπειλῆς πρὸς τὴν Κεντροευρωπαϊκὴν μας θέσιν ἐκ τῆς ἀνατολικῆς Μεσογείου. Ἄλλ' αὐτὸ ποῦ ἀμέσως ἐξελέωσε τὴν ἀποστολὴν μας ἦταν ἡ μοναδικὴ γοητεία μὲ τὴν ὅποιαν ὁ ἑλληνικὸς χῶρος ἐμάγευσε τὰ μάτια μας τὶς καρδιές μας καὶ τὰ πνεύματά μας. Σεχάσθησαν αἱ ἀπογοητεύσεις μας καὶ ἐνθουσιάσθηκε ὁ γερμανὸς στρατιώτης μὲ τὴν μεγαλοπρέπειαν καὶ τὴν ἀφθονίαν τῆς φύσεως καὶ τοῦ τοπίου, τὴν εὐγένειαν καὶ τὴν ἐπιρροὴν τῆς Ἑλληνικῆς τέχνης καθὼς ἐπίσης τὴν χάριν καὶ τὴν φιλοξενίαν αὐτῶν τῶν ἡλιογέννητων παιδιῶν τῆς. "ὦ! Ἑλλάδα! Ἐσὺ χώρα τοῦ ἡλίου μὲ τὶς δαντελωτὲς ἀκτὲς καὶ τὰ σμαραγδένια νησιά, μὲ τὰ πανύψηλα ἄσπρα πράσινα καὶ κίτρινα φωτεινά βουνά ποῦ σε παισιώνουν μαζὺ μὲ τὴν βαθειὰ γαλάζια θάλασσα καὶ τὸν γαλανὸν οὐρανὸν, ἐκέρδισες γιὰ πάντα τὶς καρδιές τῶν γερμανῶν κατακτητῶν σου ποῦ πάντοτε ἤθελαν νὰ εἶναι μόνον οἱ καλλίτεροι φίλου σου. Γερμανοὶ νοσταλγία σκεπτόμεθα τὶς ἀλησιδνήτες ὥρες ποῦ περάσαμε στὴν Ἀκρόπολι μὲ τὸ σελήνηδες, στὸ Ναὸ τοῦ Σουνίου μὲ τὸ ἡλιοβασιλεμα, τὴν διὰβασιν τῆς κοιλάδος τῶν Τερπῶν καὶ τὶς ὥρες τῆς πνευματικῆς ἀπολαύσεως εἰς τὸ Ἅγιον Ὄρος τῆς Χαλκιδικῆς. Ἀναπολοῦμεν τὴν ἀνάβασιν στὸν θρόνον τῶν Θεῶν στὸν Ὀλυμπον καὶ στὸν Παρνασσόν, ἢ τὴν θέαν τοῦ πλήθους τῶν νησιῶν ἀπὸ τὶς ἀκτὲς τῆς Εὐβοίας, ἢ τὴν ἐπισκεψὴν στὰ ἀπὸ τὸν Ὀμηρον τραγουδιζόμενα παλάτια τῆς Τίρουθος καὶ τῶν Κυκηνῶν ἢ τὴν πνευματικότητα τῶν ἐρεπιπῶν τοῦ Κάστρου τοῦ Μιστρά κοντὰ στὴν Σπάρτη ποῦ μᾶς θύμιζε τὴν ἐποχὴ τῶν Βυζαντινῶν καὶ τῆς Φραγκοκρατείας.

Ἀναμνήσεις ἐπὶ ἰναμνήσεων μιᾶς ἀλησιδνήτης ἐποχῆς, ποῦ θυμίζει στὶς καρδιές μας τὸ μεγαλοπρεπὲς καὶ τὸ ὄρατον. (Παραπέμπομεν τοὺς συντρόφους μας στὸ περὶ φημο βιβλίον τοῦ Δρ. Ερχαρτ Κεστνερ: (Διδόφυτα καὶ ἀμπέλια) ἐν τῆς Κρήτης. Ἦτο ἡ πρώτη δοκιμὴ μιᾶς νέας

Ἔτσι ζούσαμε μετὰ τὴν Ἑλληνικὴν ἐπιστρατεία χωρὶς φροντίδες καὶ χωρὶς φιλοδοξίες γιὰ νέες ἐπιχειρήσεις. Καὶ ἀπὸ μᾶς τοὺς ἀλπινιστὰς κανεὶς δὲν σκεπτότανε τὴν Κρήτη. Τὸ πῆδημα πρὸς τὰ ἐνετέρευτ τῶν 300 χιλιομέτρων ἦτο ἔξω ἀπὸ κάθε σκέψη λόγῳ τῆς ναυτικῆς μας ἀδυναμίας ἂν καὶ ἡ ἀεροπορία μας ἔκαμε τότε μερικὲς τολμηρὰς ἐπελάσεις

ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΡΗΤΗ ΤΟ ΝΗΣΙ ΤΩΝ ΑΙΝΙΓΜΑΤΩΝ

Εκδόσεις γερμανών πολεμιστών της 5ης όρεινης Μεραρχίας
συμπυκνείται και επεξεργασθείσαι υπό του
Στρατηγού (τότε Άντ/ρχου) Α. Βίττμανν

ΚΑΤΙ ΦΗΜΟΛΟΓΕΙΤΑΙ

Είναι 5 Μαΐου 1941: Μόλις είχε τελειώσει ή παρέλασις πρό του
Στρατάρχου Διστ είς τας Άθήνας ως έπιστέγασμα της έμοστρατείας
των Βαλιανών υπό τά όρματα των Έλλήνων πολιτών και των πρό
μικροδ άπολυθέντων στρατιωτών του γεναίου Έλληνικού στρατού.
Ο Άντιπτέραρχος Ζυσσμανν διοικητής της Μεραρχίας άλεξιπτωτι-
στών σφίγγει τό χέρι του στρατηγού μας Ρίγκελ, διοικητού της
5ης όρεινης Μεραρχίας (άλπινιστών) και λέγει: "Μέ τό καλό και
μέ άδελφική συνεργασία στην έπομένη μας έπιχειρήσιν". Μπορεί
να εις νά φαντασθή την έκπληξιν του τελειως άνιδέου στρατηγού
μας. "Τό Νάρβικ απέδειξε ότι οί άλπινισταί μπορούν νά έμοστρα-
τεύουν και νά καταλαμβάνουν περιοχές διά θαλάσσης γιατί έχι και
διά του άέρος;" χαμογελά ο στρατηγός Ζυσσμανν και τον πληρο-
φορεί διά την έπιχειρήσιν Έρμής (Μερμοδρ) όπως ώνομάσθη ή έπι-
χειρήσις κατά της Κρήτης".

Έμετες φυσικά οί άπλοι άνδρες και άξιωματικοί της 5ης όρ.
Μεραρχίας διά λόγους μυστικότητας δέν μαθαίνομεν κατ' άρχάς τίποτε.
Μόνον όλίγας ήμέρας πρό της πώσεως μαθαίνουν τδμυστικά οί υπεθ-
θυνοί άρχηγοί. Η μάζα της Μεραρχίας δέν μαθαίνει τίποτε και
μόνον λόγω των φημών διερωτώμεθα περί τίνος πρόκειται, Κρήτης,
Σάμου, Κύπρου ή Άφρικής; Μόνον κάποιος γνωρίζει έπακριβώς: Οί
βρεττανοί της Κρήτης. Μόνον την ήμέραν και την ώραν δέν γνωρίζουν
άκριβη.

ΔΙΑΤΙ Η ΚΡΗΤΗ;

Είς τό έρώτημα αυτό άπαντά καλλίτερον ή Άγγλική έφημερίς
του Ηεροβολικού (τεύχος Νοεμβρίου 1941) όπου αναγράφεται: "Δέν
ύπάρχει άμφισβολία ότι διά πολλά χρόνια ο κόσμος θα ένθυμηται
την γερμανικήν κατάληψιν της Κρήτης. Ήτο ή πρώτη δοκιμή μιας
νέας πολεμικής μεθόδου. Βεβαίως, δέν έχρησιμοποιήθησαν διά πρώ-
την φοράν είς την Κρήτην άλεξιπτωτισταί και άεραγήματα. Οί Γερ-
μανοί έχρησιμοποίησαν παρόμοια στρατεύματα ήδη είς Νορβηγίαν
Όλλανδίαν και Έλλάδα, αλλά έκει έχρησιμοποιήθησαν ως βοηθητι-
κά των χειρσαίων δυνάμεων οί όποτες έφεραν τό κύριον βέρος του

ἀγώνος. Ἀλλὰ εἰς τὴν Κρήτην τὰ ἀεραγήματα διεξήγαγον μόνον αὐτὰ τὴν ἐπίθεσιν καὶ μάλιστα πέραν θαλασσίας περιοχῆς ἐλεγχομένης ὑπὸ ἐχθρικοῦ στόλου. Τὸ ἀποτέλεσμα ἦτο μίᾳ λαμπροτάτῃ ἐπιτυχίᾳ ἢ ὅποια χρῆζει ἐπισταμένης μελέτης. Ἀπὸ γενικῆς ἀπόψεως ἡ κατάληψις τῆς Κρήτης δὲν ἀποτελεῖ ἰδιαιτέραν ἐκστρατεῖαν ἀλλὰ τὴν λογικὴν συνέχειαν τῆς καταλήψεως τῆς Νοτιοσλαβίας καὶ τῆς Ἑλλάδος. Δι' αὐτὴν συνηγοροῦν στρατηγικοὶ λόγοι. Ἐκεῖ εὑρίσκοντο τὰ τελευταῖα ὑπολείμματα τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ. Ἀκόμη ἐκεῖ εἶχον ζητήσῃ καταφύγιον ὁ Ἑλλην Βασιλεὺς καὶ ἡ Κυβέρνησις τοῦ ἐπὶ τοῦ πατρῖου των ἐδάφους. Διὰ τοῦς Ἄγγλους ἦτο μεγαλυτέρας ἀκμῆ σημασίας ἡ κατοχὴ αὐτῆς τῆς Νήσου. Ἡ Κρήτη εὑρίσκεται μόνον 180 μίλλια ἀπὸ τὸ πλησιέστερον σημεῖον τῆς Ἀφρικανικῆς ἀκτῆς, καὶ ἀποτελεῖ μετ' αὐτῆς μίαν σπουδαιότατην βᾶσιν τῶν Βρεττανικῶν Ἀεροπορικῶν καὶ Ναυτικῶν Δυνάμεων εἰς τὴν Ἀνατολικὴν Μεσόγειον διὰ τὴν διασφάλισιν τῶν ἐκεῖ θαλασσίων ὁδῶν. Ἐκτός τοῦτου ἡ Νῆσος ἦτο διὰ τοῦς Ἄγγλους μίᾳ εὐνοϊκῶς κεκμηνη θέσις ἐξορμήσεως δι' ἐνδεχομένην εἰσβολὴν εἰς τὰ Βαλκάνια. Ἐνδύων Δυνάμεων) ἐτίθετο μόνον πρόβλημα Ἰταλίας. Ἀπὸ τὴν ἄλλη πλευρὰ ἦτο ἀναγκαῖον διὰ τοῦς Γερμανοὺς νὰ ἐκδιώξουν τοῦς συμμάχους ἀπὸ τὴν τελευταίαν θέσιν των τῆς Εὐρώπης καὶ οὕτω νὰ περατώσουν τελειωτικῶς τὴν Βαλκανικὴν ἐκστρατεῖαν, νὰ ἀποκλείσουν δὲ διὰ παντός ἐνδεχομένους μελλοντικούς κινδύνους εἰς αὐτὴν τὴν περιοχὴν. Ἡ Γερμανικὴ Ἀεροπορία ἐκέρδισε ταυτοχρόνως ἀπὸ βῆσεις τῆς Κρήτης τὴν δυνατοτητα νὰ παρενοχλῇ τὴν ἐχθρικὴν ναυσιπλοΐαν καὶ νὰ ὑποστηρίξῃ τοῦς Ἰταλοὺς τῆς Λιβύης εἰς τὴν ἐκστρατεῖαν των κατὰ τῆς Αἰγύπτου. Ἡ Δουβλίνοσ ἐν τούτοις ἐπέδ- Τελικῶς ἡ κυριαρχία τῆς Κρήτης ἐσημαίνει καὶ κυριαρχία τοῦ Αἰγαίου.) Αὐτὰ λέγει ἡ Ἀγγλικὴ ἐφημερὶς τοῦ Πυροβολικοῦ. Ἡ δὲ πολιτικὴ καὶ στρατηγικὴ σημασία τῆς Νήσου ἐτονίζετο ἐπανειλημμένως ὑπὸ τῆς Ἀγγλικῆς προπαγάνδας. "Ἀπὸ τὸ φυσικὸν ἀεροπλανοφόρον καὶ τὴν Ναυτικὴν Βᾶσιν ποῦ ὀνομάζεται Κρήτη, ἡ Ἀγγλία εἰς δεδομένην στιγμήν θὰ θέσῃ πάλι πῶδα ἐπὶ τῆς Νοτιανατολικῆς Εὐρώπης". Ἐγραφοῦν αἱ ἐφημερίδες κατὰ τὴν ἐπέτειον τῆς ἀποβάσεως εἰς Θεσσαλονικὴν κατὰ τὸν πρῶτον παγκόσμιον πόλεμον. Ὁ ἴδιος Τοῦρτσιλ διεκλήρουε ἐπὶ λέξει εἰς τὴν βουλὴν τῶν Κοινοτήτων: "Τὶς σημαντικώτατες καὶ ὀχυρώτατες θέσεις τῆς Κρήτης θὰ ὑπερασπισθῶμεν μέχρι θανάτου ἄνευ οὐδεμιᾶς σιέψεως ὑποχωρήσεως". Αἱ λέξεις αὗται τοῦ τέως ἀντιπάλου περὶ τῆς σπουδαιότητος τῆς Κρήτης ὀμιλοῦν ἀφ' ἑαυτῶν. Ἡ ἡμετέρα γερμανικὴ ἡγεσία εἶχεν ἐπίσης ἀκριβῆ ἐπίγνωσιν τῆς σημασίας τῆς Κρήτης. Ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἐσημαίνει ὅτι τὸ πρόβλημα

έλυτο. Κάθε άλλο.

Από την πλευράν στρατού ξηράς, έλλείπει πάσης προϋποθέσεως δέν ήδύνατο νά συζητηθή ούδέν κίν σκέψις περί καταλήψεως της Κρήτης. Από της πλευράς του Παντικουού αυτό τό πρόβλημα μόνον έν συνεργασια μέ τους Έταλους θά ήδύνατο νά λυθή. Άλλά ποτέ δέν περιμενε κανείς από την Έταλϊαν νά έμπλέξή και νά διακινδυνεύσῃ τόν ως κόρην όφθαλμου προφυλαττόμενον πολεμικόν στόλον της.

Έτσι ή σκέψις μιας από άέρος εισβολής είς την Κρήτην προήλθε από την Δουτβάφφε και μάλιστα από τους άρχηγούς των Άλεξιπρωτιστών. Η Γερμανική άεροπορία έπίστευε ότι θά μπορούσε νά κερδίσῃ την κυριαρχίαν του άέρος ύπέρ τό Αίγατον, και συνεπώς ως δεδομένες τις τακτικές προϋποθέσεις διά την κατάληψιν της Νήσου διά της χρησιμοποίησεως του αϊφνιδιασμου. Ο Χίτλερ ένέκρινε παρά τους πολλούς του ένδοιασμοβς τό ύποβληθέν τολμηρόν σχέδιον.

Είς λόγον του επί τῆ άπονομή παρασήμων μετά την κατάληψιν εξέφρασε τός άκολούθους σκέψεις: "Κατ' αρχάς δι' ήμῶς (τό Άνώτατον Άρχηγέτον των Ένδπλων Δυνάμεων) έτίθετο μόνον πρόβλημα Γιβραλτάρ και Μάλτας. Άμφότερα έθεωρούντο μέχρι τώρα, υπό τās ύπαρχούσης τεχνικās πολιτικās και στρατηγικās προϋποθέσεις, ως μη έπίδεκτικῶς λύσεως. Όταν μέ την κατάκτησιν της Έλλάδος άπέκτισε ή Κρήτη έπίσης άποφασιστικῆν σημασίαν δι' ήμῶς, δέν ήδυνάμεθα κατ' αρχάς νά προχωρήσωμεν είς όλοκληρωτικῆν έκκαθάρισιν του προβλήματος είς τό Αίγατον διότι δέν έκτιμοϋσαμεν ως μικρότερες τις δυσχέρειες αύτου του έγχειρήματος από τις έπιχειρήσεις έναντίον της Μάλτας και του Γιβραλτάρ. Η Δουτβάφφε έν τούτοις έθεώρει αυτό τό πρόβλημα διά της χρήσεως άλεξιπρωτιστών και άεραγημάτων ως έπίδεικτικόν λύσεως. Έδωσα έν τέλει την συγκατάθεσί μου είς τās καλῶς θεμελιωμένας προτάσεις των. Σήμερον έπανεξετάζοντες την εξέλιξιν του έγχειρήματος Κρήτης, πιστεύω ότι μία από άέρος έπιχειρήσεις μελλοντικῶς θά δικαιολογεΐται μόνον τότε όταν πρὸς λύσιν των άντιμετωπιζομένων σχεδίων έπιχειρήσεων ή στρατηγικῶν προβλημάτων ούδεμία Άλλη τεχνική ή τακτική δυνατότης ύπάρχει. Τό ότι ένικήσαμεν είς την Κρήτην, μετά πλήρη έκτίμησιν, των παραγόντων, τό όφειλομεν είς την εϋτολμίαν της ήγεσίας μας, πρὸ πάντων όμως είς την άσυνήθη γεναιότητα και τό έτοιμοπόλεμον των γερμανών στρατιωτών".

Γεγονός είναι ότι από της Κρήτης, υπό της ήγεσίας των ένδπλων δυνάμεων καθ' όλην την διάρκειαν του πολέμου δέν ένειρήθη ούδεμία

μελζων ἐπιθετική ἐπιχειρήσις - ὁμοία τῆς Κρήτης - διὰ τοῦ ἀερος.

ΚΡΗΤΗ ΤΟ ΝΗΣΙ ΤΟΥ ΜΙΝΩΟΣ

Ἄλλ' ἕς ἐξετάσωμεν τὸ νησί ποῦ ἔγινε ξαφνικὰ τὸ ἐπιγεγονότα τῆς προσοχῆς τοῦ ἰσμοῦ, μετὰ τὸ νὰ τὸ βγάλουμε ἀποτόμως ἀπὸ τὸν ἡσυχό ὕπνο ποῦ κοιμόταν ἀπὸ αἰῶνες στὴν ἀγκαλιὰ τοῦ νοτίου Αἰγαίου. Δὲν ἦταν ὅμως πάντα ἔτσι καὶ γι' αὐτὸ θὰ διηγηθοῦμεν τὴν ἱστορία του προτοῦ ἀρχίσουμε ν' ἀσχολοῦμεθα μετὰ τὸ σιληρὸν παρὸν. Ἔτσι οἱ συναγωνιστὲς μας ποῦ νοσταλγοῦν αὐτὴν τὴν ὄνειρεμένη χώρα θὰ μπορέσουν νὰ τὴν καταλάβουν καλλίτερα.

Κατὰ ἓνα πανάρχαιο θρύλο, ζοῦσε μιὰ φορὰ στοὺς προϊστορικοὺς χρόνους στὴν Κρήτη ἓνα περιεργό τέρας - μισὸ ἄνθρωπος μισὸ ταύρος. Ἀπελάμβανε στὴν ἀπροσπέλαστη σπηλιὰ του - τὸ λαβύρινθο - θεϊκῆς λατρείας ἐμφραζομένης μετὰ ἀνθρωποθυσιῶν. Γι' αὐτὸ τὸ σιμὸ εἶχε ἐπιβληθῆ ὑποχρέωσις στοὺς γύρω λαοὺς. Οἱ πρόγονοι τῶν Ἀθηναίων ἦσαν ὑποχρεωμένοι νὰ στέλνουν κἀκε ἑπτὰ χρῶνια, ἑπτὰ νέους καὶ ἑπτὰ νέες τῶν καλλιτέρων οἰκογενειῶν τῆς πόλεως, οἱ ὅποιοι ἐξελέγοντο διὰ κλήρου, διὰ νὰ σταλοῦν στὸν Μινώταυρον. Μετὰ μαύρα πανιά ἔφειγαν τὰ πλοῖα κἀκε φορὰ καὶ κανεὶς δὲν ἐπέστρεφε πίσω.

Σὲ μιὰ τέτοια ἀποστολῇ πῆγε ἐθελοντικῶς ἓνα πριγκιποπούλο, ὁ ὁποῖος διὰ νὰ ἀπελευθερώσῃ τὴν πόλιν του ἀπ' αὐτὸν τὸν φόρον τοῦ αἵματος. Δὲν κατόρθωσε μόνον νὰ φονεῖσῃ τὸν Μινώταυρον, ἀλλὰ καὶ νὰ ἐπιστρέψῃ σῶος ἀπὸ τὸν λαβύρινθο μετὰ τὴν βοήθειαν ἑνὸς νημάτος ποῦ τοῦ ἔδωσε ἡ μνηστὴ του ἡ Ἀριάδνη.

Πίσω ἀπ' αὐτὸν τὸν μῦθον κρύβεται μεγάλη ἱστορικὴ ἀλήθεια. Τὴν ἄνω ἕως τέσσαρες χιλιάδες χρῶνια π.Χ. ἡ Κρήτη ἦτο μιὰ μεγάλη δύναμις ἐκείνου τοῦ ἰσμοῦ. Στήριζομένη εἰς τὴν ἀπρόσβλητον νησιωτικὴν θέσιν της εἰς τὸ μέσον τοῦ τότε γνωστοῦ ἰσμοῦ καὶ τῶν θαλασσίων ὁδῶν, κατόρθωσε νὰ ἐπιβάλλῃ διὰ τῆς θαλασσοκρατίας της τὴν ἐπιρροὴν της εἰς τοὺς τριγύρω λαοὺς. Ὑπὸ τὸν βασιλεῖα Μίνωα, τοῦ ὁποῦ ἡ ἐπιρροὴ εἶναι τόσο μεγάλη καὶ διαρκεὴς ὥστε ἡ ἀνάμνησις του νὰ μέλνῃ ἀνεξίτηλος εἰς τοὺς κατοπινοὺς λαοὺς, ἔφθασε εἰς τὸν κολοφῶνα τῆς ἀνθιστάσεως της. Εἶναι σήμερον ἱστορικῶς παραδεικτὸν ὅτι ὁ Μίνωας ὑπῆρξε βασιλεὺς τῆς εἰρήνης, τῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς σοφίας. Ὁ Δρ. Ερχαρτ Καίτνερ γράφει εἰς τὸ βιβλίον του ΚΡΗΤΗ: " Εἶναι βέβαιον ὅτι αὐτὴ ἡ ἀνάμνησις τοῦ πολιτισμοῦ ἐστηρίζετο εἰς τὸ ἱερὸν πρόσωπον τοῦ βασιλέως εἰς τὸ ὅποτον συνεκκεντροῦντο τὸ πᾶν ἀσυγκρίτως, ἀνατιρητήτως, ἰσοθέως.

Διότι τὸ πᾶν ἦτο λατρεία, τὸ πᾶν θρησκεία, ἀλλ' ὁ βασιλεὺς ἦτο καὶ θεῖος καὶ κοσμικὸς. Ἡ θεὰ ἐξουσία ἦτο καὶ κοσμικὴ, καὶ κοσμικὴ λήμψιν εἶχε καὶ ἡ θρησκευτικὴ ἐξουσία. Τέτοιαν ἐνδύτητα θελας βασιλείας δὲν ξαναῤῥησε ἕκτοτε ὁ δυτικὸς πολιτισμὸς. Συγκρίσεις μποροῦν νὰ γίνουν πολὺ μακριά, εἰς τὴν Ἰαπωνίαν ἢ μᾶλλον καλλίτερα διότι καὶ ἐκεῖ πνέει ὁ μαλακὸς ἄνεμος τῆς εἰρήνης καὶ λείπει ὁ φανατισμὸς, εἰς τὴν χρυσοῦν αὐτοκρατορίαν τῶν Μοντεζούμα τοῦ Μεξικίου"

Τὸ κράτος ἀσφαλῶς θὰ ἔζησε μίαν περίοδον θελας σιγουρίας. Προφυλαγμένον ἀπὸ τὴν θάλασσαν καὶ ἕνα ἰσχυρὸν στόλον, δὲν θὰ γνώρισε τί θὰ πῆ φόβος καὶ ἀπειλή. Οἱ ἄνθρωποι καὶ ἐπὶ τῆς νῆσου ἀλλὰ καὶ γῆ-ρω ὅπου ἐπεξετείνοντο οἱ οἰκισμοί, δὲν ἐγνώρισαν πύργους ἢ τεῖχη καὶ ὀχυρώσεις περὶ τῶν πόλεων. Μοταίως θὰ ζητήσῃ κανεὶς ἕχνη ὀχυρώσεων ἀπ' αὐτῆν τὴν ἐποχὴν. Ἀπέδειξίς ὅτι ἡ χώρα ἦτο πολιτικῶς συνηνωμένη καὶ ὅτι οὐδεμία περιοχὴ διεκδικήσασκε τὴν κυριαρχίαν. Ὅτι ἦτο ἀκίνητος μῦθος διὰ τοὺς ἀρχαίους ἱστορικοὺς ὅπως ὁ Ἡρόδοτος καὶ ὁ Θουκυδίδης εἶναι σήμερον ἱστορικὴ ἀλήθεια.

Ἡ σκαπάνη τοῦ ἀρχαιολόγου ἔσχισε τὰ σιθῆ τῆς ἱστορίας. Γνωρίζομεν σήμερον ὅτι ἕνας ἰδιομορφὸς καὶ αὐτοφυὴς πολιτισμὸς ἀνεπτύχθη ἐπὶ τῆς Κρήτης τὸν ὅποιον μποροῦμεν νὰ παρακολουθήσωμεν 4-5000 χρόνια π.Χ. Καὶ αὐτὸς ὁ λαμπρὸς πολιτισμὸς ἀνεπτύχθη καὶ εἶχε φορεῖς λίαν καλλιεργημένους ἀνθρώπους ποὺ ἀγαποῦσαν μόνον τὴν τέχνην καὶ τὴν ζωὴν. Οἱ ἄνθρωποι αὗτοι εἶναι γιὰ μᾶς σὲ πολλὰ σημεῖα ἀνιγματικοὶ καὶ ἔτσι θὰ παραμένουν.

Πλοῦσια καὶ λαμπρά μετ' ὁ ἔμπροχρον καὶ τὴν ναυσιπλοΐαν, εὐθύμα καὶ ἀφρόντιστα ἀνεπτύχθη ἰδιομορφῶς αὐτὸς ὁ λαὸς ἰδίως εἰς τὴν τρίτην καὶ δευτέρην χιλιετηρίδα π.Χ. εἰς μίαν περίοδον ποὺ ἀπλώνεται σὲ πολλοὺς αἰῶνες καὶ εἰς βαθμὴν ἀπιδάνου ἀνθήσεως. Καὶ αὐτὸ εἰς μίαν ἐποχὴν ποὺ οἱ πρὸς βορρᾶν γείτονές των εὐρίσκειντο εἰς πρωτόγονον κατάστασιν. Καὶ ἔτσι ἀνεπτύχθη εἰς ὅλους τοὺς τομῆς τῆς τέχνης-συχρόνως μετὰ τοὺς Αἰγυπτίους- ἀριστουργήματα τέχνης ἀλλὰ τὸσον ἰδιομορφα καὶ τὸσον διαφορετικὰ, ὥστε ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ δύναται νὰ συγκλιστοῦν μετὰ τὰ καλλιτεχνήματα τῆς Αἰγύπτου καὶ τῆς Μεσοποταμίας.

Ἀσφαλῶς θὰ ὑπόσθη ἐπιρροῆς ὁ πολιτισμὸς τοὺς ἐν τῶν ἔξω ἀλλ' ὁ ἴδιος πολιτισμὸς ἦτο τὸσον ἀνεπτυγμένον καὶ ἰσχυρὸς ὥστε ὅλες αὐτὲς τῆς ἐπιδράσεις κατῴρθωνε νὰ τῆς σφραγίσῃ μετὰ τὸν κρηταίνωτικὸν χαρακτήρα. Ὡς μεγαλοπρεπῆ μνημεῖα αὐτοῦ τοῦ ἀρχαίου πολιτισμοῦ μποροῦμε νὰ θαυμάσωμε σήμερον στὴν Κνωσσὸν τὰ ἔρειπια τῶν ἀνακτόρων τοῦ Μίνωος μετὰ 1200 δωμάτια μετὰ τελείως σύγχρονες ἀνέσεις,

πολυάριθμες τοιχογραφίες, σκεπαστές στοές και περιστύλια τὰ ὅποια ὀλίγον ὑπολείπονται τῶν παλατιῶν τοῦ παραμυθίου.

Ἐπειδὴ ἐπὶ αἰῶνες οὐδεμία ἀντίστασις ἔγινε αἰσθητὴ εἰς τὴν ἐπέκτασιν αὐτῆς τῆς μεγάλης δυνάμεως ἠδυνήθη ὁ κρητικὸς πολιτισμὸς ν' ἀναπτυχθῆ ὡς φυτὸν εἰς θερμοκηπιον. Βεβαίως οἱ Κρήτες ἐπρόσεχαν τὴν ἐκγύμνασιν τοῦ σώματος καὶ τοῦ πνεύματος μὲ ἀγῶνες καὶ κυνήγια ἀλλὰ πουθενὰ δὲν εὐρέθησαν εἰκόνας πολέμων καὶ μαχῶν ὅπως εἰς ἄλλους λαοὺς. Αὐτὴ ἡ πλήρης ἔλλειψις πολεμικῆς ἀσκήσεως συνδεμένη μὲ συβαριτικὸν τρόπον ζωῆς, ἀφήρεσε ἐπὶ τοὺς Κρήτας τὴν σιληρότητα τὴν ὅποیان κανεῖς λαὸς δὲν μπορεῖ νὰ παραβλέψῃ ἐάν θέλῃ νὰ ἐπιζῆσῃ εἰς τοὺς θυελλώδεις χρόνους τῆς ἱστορίας του. Ἄν γνωρίζομεν ἀκόμη τίς βαθύτερες αἰτίαι τῆς ἀποτόμου ἐξαφανίσεως αὐτοῦ τοῦ μεγάλου πολιτισμοῦ. Ἴσως νὰ ὀφείλεται κυρίως σὲ φυσικὰ καταστροφές, ἀλλὰ τὸ τελευταῖον πλήγμα σ' αὐτὸν τὸν θνήσκοντα πολιτισμὸν μόνον ἀπὸ τοὺς νεωτέρους λαοὺς τοῦ βορρᾶ - ἡ Ἰλλυρικὴ μετανάστευσις λαῶν - μπορεῖ νὰ ἐδόθη. Ἀπὸ τῆς μέσας τῆς 2ης π.Χ. χιλιετηρίδος ἀρχίζουσι νὰ κατέρχωνται πρωτόγονοι πολεμικοὶ ββρειοὶ λαοὶ πρὸς νότον καὶ κατέλαβον τὸν Βαλκανικὸν χώρον μέχρι τῶν ἀντῶν. Οὔτε οἱ πρότεροι κἀτοικοὶ οὔτε ἡ πόλις τῆς πλουσίας, πολιτισμένης, διανοητικῆς κατὰ πολὺ ὑπερεχοδοῆς κρητικῆς αὐτοκρατορίας μποροῦσαν ν' ἀντισταθῶν σ' αὐτὴν τὴν ἐπίδρομὴν τῶν Ἀρίων-τῶν Ἀχαιῶν καὶ τῶν Δωριέων.

Ὅταν οἱ νέοι κύριοι τῆς Ἠπειροῦ ἐξεμάθον τὴν ναυσιπλοΐαν, ἦταν πλέον ζήτημα χρόνου, τὸ πότε θὰ τολμοῦσαν τὴν ἐπίδρομὴν πρὸς τὸ νησί, διὰ νὰ διαρπάξουν τὰ θριλλικὰ του πλοῦτη. Τότε κατεστράφησαν τ' ἀνάκτορα τῶν Κρητῶν βασιλέων, κατερειπώθησαν αἱ πόλεις καὶ ἕνα μεγάλο μέρος τοῦ πληθυσμοῦ ἐξεπατρίσθη ἢ ἐξηνδραποδίσθη.

Ἡ Κρήτη τὸ λίκνον τοῦ δυτικοῦ πολιτισμοῦ μας τὸ ἐπὶ χιλιετηρίδας κέντρον δυνάμεως καὶ πολιτισμοῦ, καταντὰ μίαν ἐπαρχίαν τῆς αὐτοκρατορίας τῶν Ἀχαιῶν, γίνεται μίαν ἀπὸ τῆς πολλῆς νήσους κἀπου στὴν ἄκρῃ τοῦ νέου κόσμου, ποὺ παίρνει τοὺς νόμους τῆς ἀπὸ τὴν Ἠπειρον. Πάλι μίαν ἀρχαίαν παγισμοῖς διὰ τὴν ἐποχὴν τῆς αὐτοκρατορίας σβύνει. Πόσα καὶ πόσα κράτη καὶ πολιτισμοὶ ἀνέτειλαν καὶ ἔσβησαν ἀφοῦ ἐξεπληρώθησαν τὴν ἀποστολὴν τους σύμφωνα μὲ τοὺς αἰωνίους νόμους αὐτοῦ τοῦ κόσμου. Ἡ Κρήτη διεσπάρθη σὲ πολλὰς αὐτονόμους, τελείως ἀσημαντὰς, πόλεις. Ὅλοθ' ἐν πληθύνονται οἱ νέοι οἰκισταί, οἱ παλαιοὶ κἀτοικοὶ συμπιέζονται ὀλοθ' ἐν. Νέες πόλεις ἀνθίζουσι ὅπως ἡ Γόρτυς εἰς τὴν Μεσσαρῆν μὲ 100.000 κατοίκους.

Ἀλλὰ ὁ ἄλλοτε ὑπέρολαμπρος κρητομινωϊκὸς πολιτισμὸς ἔσβησε διὰ παντός.

Κατὰ τὸ 57 π.Χ. ἔγινε ἡ Κρήτη ρωμαϊκὴ καὶ ἐν συνεχείᾳ βυζαντινὴ. Εἰς τὰ 823 κατελήφθη ὑπὸ τῶν Ἀράβων καὶ εἰς τὰ 961 ἀνεκατελήφθη ὑπὸ τῶν Βυζαντινῶν.

Εἰς 1204 κατελήφθη ὑπὸ Γενοβέζων καὶ Βενετῶν διὰ νὰ γένη εἰς τὰ 1645 μέρος τῆς Ὀθωμανικῆς αὐτοκρατορίας.

Οὕτω ἡ ἱστορία τῆς νήσου κατοπτρίζει τὸν συσχετισμὸν τῶν μεγάλων δυνάμεων εἰς τὴν Ἰνατολικὴν Μεσόγειον κατὰ τοὺς παρελθόντας αἰῶνας.

Τὸν 19ον αἰῶνα ἤρχισαν πολυάριθμοι ἐπαναστάσεις κατὰ τῆς τουρκικῆς κυριαρχίας. Ἡ παραίτησις τῆς εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας ὁδήγησεν τελικῶς εἰς αὐτονομίαν καὶ τέλος εἰς ἔνωσιν μετὰ τὴν Ἑλλάδα.

ΣΧΕΔΙΟΝ ΚΑΙ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΕΠΙΘΕΣΕΩΣ

Σ' αὐτὴν τὴν πανάρχαια χώραν τῶν θαυμάτων ἐπέπρωτο νὰ μᾶς ὀδηγήσῃ ἡ νέα ἐπιχειρήσις. Εὐρισθόμεθα ὅλοι ὑπὸ τὴν γοητείαν τοῦ μοναδικοῦ αὐτοῦ ἐγχειρήματος ποὺ ἐτίθετο πρὸ ἡμῶν. "Ἐπρεπε νὰ ἐμπορδίσωμε μίαν νήσον μακρὰν τῆς Ἡπειρωτικῆς Εὐρώπης ὅχι μόνον ἰσχυρῶς κατεχομένη ὑπὸ τοῦ ἐχθροῦ ἀλλὰ καὶ φθσει ὀχυρὰν ὡς νὰ εἶχε δημιουργηθῆ δι' ἄμυναν. Ὁ ἐχθρὸς ἐγνώριζε τὴν στρατηγικὴν σημασίαν τῆς νήσου καὶ ἦτο λόγῳ τοῦτου ἀποφασισμένος δι' ἄμυναν μέχρις ἐσχάτων. Ὁ Τσῶρτσιλ διεκήρυξε ἐπὶ λέξει μετὰ τὴν ρίψιν τῶν πρώτων ἀλεξιπτωτιστῶν " Ἡ ἡγεσία τῶν δυνάμεων μας εἶχε πληροφορηθῆ τὴν ἐπιχειρημένην γερμανικὴν ἐπίθεσιν.

Ἡ Ἀγγλία ἐγνώριζε ἀπὸ μακροῦ χρόνου ὅτι εἶχε σχεδιασθῆ μία ἐπίθεσις κατὰ τῆς Κρήτης. Τὰ πολεμικὰ σχέδια τῶν Γερμανῶν μελετᾶνται ἐκ τῶν προτέρων ἐπισταμένως καὶ ἐτοιμάζονται ἀντιστοίχως τὰ σχέδια ἀμύνης. Τὸ φρόνημα τῶν κατοίκων τῆς Νήσου εἶναι ἐξαίρετον καὶ ἀνεζωπυρώθη δι' ἐκικλήσεως τοῦ Βασιλέως καὶ τοῦ Πρωθυπουργοῦ τοῦ ἀμφοτέρων εὐρισκομένων ἐν ἀσφαλείᾳ".

Λόγῳ τῆς εἰδικῆς περιπτώσεως τοῦ ἐγχειρήματος ἡ ἡγεσία δύναται ν' ἀναθεθῆ μόνον εἰς τὴν πολεμικὴν ἀεροπορίαν, ἢ ὅποια πάλιν ἀναθέτει τὴν ἐντολὴν τῆς προετοιμασίας καὶ τῆς ἡγεσίας εἰς τὸν ἐπιστράτηγον Δέερ ὁ ὅποτος διοικεῖ τὸν 4ον Ἀεροπορικὸν στόλον. Ὑπὸ τὰς διαταγὰς του τίθενται ὁ Πτεράρχος Στουντέντ μετὰ ἰσχυρὰς δυνάμεις ἀλεξιπτωτιστῶν ἀεραγημάτων καὶ ἀλπινιστῶν, καθὼς ἐπίσης ὁ Πτεράρχος βαρῶνος φὸν Ριχτχόφεν μετὰ τὸ ἐνισχυμένον σῶμα ἀεροπορίας του καὶ πολυάριθμα σμήνη μεταγωγικῶν ἀεροπλάνων καὶ μετ' αὐτῶν μερικὰ ναυτικὰ ἐπιτελεῖα (Ἐπιτελεῖαι) Ἐνα συλλογικὸν ἐπιτελεῖον ἐργασίας συνέρχεται εἰς Ἀθήνας.

ὡς ἀποτέλεσμα πολλῶν συσκέψεων καθορίζεται σὲ γενικὲς γραμμὲς
τὸ ἐπόμενον σχέδιον :

Δ Ι Α Ρ Ο Ρ Ω Σ Ι Σ Δ Υ Ν Α Μ Ε Ω Ν

Α) ΟΜΑΣ ΜΑΛΕΜΕ

Σύνταγμα ἐφόδου ἀλεξιπτωτιστῶν: ὑποπτεράρχος Μ α ἶ ν τ ε λ
μὲ 4 τάγματα.

7η Μεραρχία ἀλεξιπτωτιστῶν: ἀντιπτεράρχος Ζ ὀ σ σ μ α ν ν
μὲ ἐπιτελεῖτον καὶ λόχον διαβιβάσεων

Τμήμα πυροβολικοῦ μὲ τρεῖς πυροβολάρχες

Τάγμα πολυβδλων μὲ 4 λόχους

Τάγμα Μηχανικοῦ μὲ 4 λόχους

Τμήμα ἀντιαρματικῶν μὲ 3 λόχους

Τάγμα ἀντιαεροπορικῶν πολυβδλων μὲ 5 λόχους

Λόχος μοτοσυκλετιστῶν μεταφορέων

Τμήμα Ὑγειονομικοῦ μὲ 4 λόχους καὶ Νοσοκομεῖον

3ον Σύνταγμα Ἀλεξιπτωτιστῶν: Σμηναρχος Χ α ἶ ν τ ε ρ ι χ

Β) ΟΜΑΣ ΡΕΘΥΜΝΟΥ

2ον Σύνταγμα Ἀλεξιπτωτιστῶν: Σμηναρχος Σ τ ο ὄ ρ μ
μὲ 2 τάγματα

Γ) ΟΜΑΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ

1ον Σύνταγμα Ἀλεξιπτωτιστῶν: Σμηναρχος Μ π ρ ῶ ὄ ε ρ
μὲ 3 τάγματα τοῦ συντάγματος

καὶ 1 τάγμα τοῦ 2ου Συντάγματος Ἀλεξιπτωτιστῶν

Δ) 5η Ὀρεινὴ Μεραρχία (Ἀλπινιστῶν) Ὑποστράτηγος: Ρ ἱ γ η ε λ
(Ἐμπλοκὴ εἰς ἀγῶνα μόνον μὲσω Μάλεμε)

μὲ ἐπιτελεῖτον

95ον τμήμα διαβιβάσεων

95ον τμήμα ἀνιχνευτῶν

95ον τμήμα ἀντιαρματικῶν

95ον τάγμα ὄρεινοῦ μηχανικοῦ

95ον Σύνταγμα ὄρειβατικοῦ Πυρ/λικοῦ/Ἐπιτελεῖτον, 1ον καὶ 2ον
Τμήμα

100ον Ὀρειβατικὸν Σύνταγμα

85ον Ὀρειβατικὸν Σύνταγμα

Ὑπηρεσίαι Ἐφοδιασμοῦ

Μεταγενεστέρως προσαχθείσαι δυνάμεις κατά τήν διάρκειαν του αγώνος

55ον Τάγμα Μοτοσυκλετιστών

Όρειβατικόν Σύνταγμα τής 6ης Όρ.Μεραρχ.Συντ/ρχης Βι & ης

609 Τάγμα Άντιαεροπορικῶν πολυβόλων

54ον Τμήμα Άντιαεροπορικοῦ/2 ἑλαφρά μαχητικαί ὀμάδες

2 Ἐλαφρά ἄρματα μάχης

Ε) 8ον Σῶμα Ἀεροπορίας (Ἐνισχ.) 4 μαχητικῶν ὀμάδων:

Υπέρτατος Φόν Ριχτχόφεν

3 Σμηναρχία καθέτου ἐφορμήσεως (Στοῦνα)

5 Σμηναρχία διώξεως

1 Σμηναρχία μάχης δι' ἑκκαθαρσεις ἐδάφους

1 Σμηναρχία ἀναγνωρίσεως μακρῆς ἀκτίνος

ΣΤ) Ὀμάς Μεταφορῶν: Ὑποπτέραρχος Κδνραντ

Μέ 10 Σμηναρχίες μεταγωγικῶν ἀεροπλάνων

καί 3 ἐπιτελεῖα μεταφορικῶν μοιρῶν

(περίπου 650 Γιογγινερς 52)

ΔΙΑΦΟΡΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ

1. Ἐχθρικαί δυνάμεις

Βρεττανοί	14.000	" Ἄνδρες
Αὐστραλοί	6.450	"
Νεοζηλανδοί	7.000	"
	<u>27.450</u>	" Ἄνδρες
Ἕλληνες	14.000	"
Ἐλεύθεροι σκοπευταί	3.000	"

"Ἦτοι εἰς ἀριθμὸν περίπου τριπλασιοὶ μὴ λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν τῆς ὑπεροχῆς εἰς πυροβολικῶν καί ἄρματα μάχης.

2. Ἀπώλειαι ἐχθροῦ:

Στρατεύματα περίπου	15.000	αἰχμάλωτοι
Πυροβόλα :	300	
Όχύματα :	πολλές	ἐκατοντάδες
Ἄρματα μάχης :	20	

Καταστραφέντα πολεμικά πλοῖα:

8 καταδρομικά

10 ἀντιτορπιλλικά

1 ὑποβρυχίον

3 Τορπιλάκατοι

Βλαβέντα πολεμικά πλοία:

24 πλήγματα επί καταδρομικών

13 πλήγματα επί άντιτορπιλικών

1 πλήγμα επί πλοίου μάχης

Καταστραφέντα έμπορικά πλοία:

10 πλοία περίπου 15.000 τόννων, πλοιάρια και άκταιορεί

Βλαβέντα έμπορικά πλοία:

21 πλοία περίπου 30.000 τόννων

Αεροσιάφη:

21 εις άερομαχίας

12 καταστραφέντα επί του έδάφους

3. "Ιδιαι άπώλειαι

Αεροσιάφη :

143 μεταγωγικά άεροπλάνα τελείως κατεστραμμένα

3 μεταγωγικά άεροπλάνα άγνοούμενα

150 μεταγωγικά άεροπλάνα βεβλαμένα

Πλοία:

Περίπου 2 ντουζίνες μικρά έλληνικά ιστιοφόρα.

Στρατεύματα στρατού Ήραϊς:

51 Αξιωματικοί, 1189 άνδρες Συνολικαί άπώλειαι συμπ. τραυματιών

Στρατεύματα Αεροπορίας: 85 άνατολάς.

297 αξιωματικοί, 3965 άνδρες συνολ. άπώλειαι συμπ. τραυματιών

4. Απώδοσις μεταφορών

Από 20.5 έως 31.5.41 υπό 650 Γιοβιερς 52:

8.600 Χιλιόμετρα πτήσεως 2.389.845

Μετεφέρθησαν: αρχιπέλαγους είναι καθαρά όρεινή χώρα.

Άνδρες 23.464

Πυροβόλα και όλμοι 539

Όπλοθήκαι 5.358

Μοτοσυλέται 711

Υλικά άνεφοδιασμού χιλγ. 1.090.130

Επιστραφέντες τραυματiai 3.173

*Ακόμη και η από άεροσ άναγνώρισις είναι έδω άνευ άποτελέσματος.

ΣΧΕΔΙΟΝ ΕΠΙΘΕΣΕΩΣ

Χρονική στιγμή 1:

Κατάκτησις τῆς κυριαρχίας τοῦ ἁέρος

Χρονική στιγμή 2 :

Ἐπίθεσις τῶν Ἀλεξιπρωτιστῶν καὶ προσγεωσις ρυμουλκομένων ἀνεμοπτέρων διὰ τὴν κατοχὴν ἢ κατάληψιν τῶν ἀεροδρομίων τῆς Κρήτης με κέντρον βαρύτητος τὸ Μάλεμε.

Χρονική στιγμή 3 :

Μετά τὴν εὐνοϊκὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐπιχειρήσεως 2 προσγεωσις τῶν ἀλπινιστῶν πρὸς ἐμπόρθειν καὶ ἐκκαθάρισιν τῆς νήσου.

Χρονική στιγμή 4:

Κατὰ τὸ δυνατόν ἐγκαιρὸς ἐνίσχυσις τῶν στρατευμάτων ξηρᾶς παρὰ τὸ Μάλεμε διὰ τῆς προσγιαλώσεως ἐλαφρῶν ἱστιοφόρων ἐπὶ τῆς ἀνοικτῆς παραλίας.

Χρονική στιγμή 5:

Μετά τὴν εὐνοϊκὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐπ.4 καὶ τὴν κατάληψιν λιμένων ἐμπορτώσεως, ἐπακολούθησις βαρέος κλιμακίου πλοίων με πυροβολικόν, ἄρματα μάχης, καθὼς ἐπίσης ὑποζυγίων καὶ μεταφορικῶν μέσων.

Διὰ τῆς τελικῆς ἐπιχειρήσεως δὲν καθορίζεται ἀκαμπτον σχέδιον Κατὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῶν ἀλεξιπρωτιστῶν θὰ προσγεωθοῦν οἱ ἀλπινισταὶ εἴτε εἰς τὸ Ἡράκλειον εἴτε εἰς τὸ Μάλεμε διὰ νὰ ἀναπτυχθοῦν κατὰ μῆκος τῆς μοναδικῆς βορείας ἐθνικῆς ὁδοῦ εἴτε ἐξ ἀνατολῶν πρὸς δυσμᾶς εἴτε ἐκ δυσμῶν πρὸς ἀνατολᾶς.

Ἡ ΟΡΕΙΝΗ ΚΡΗΤΗ

Τὸ ὅτι ἡ ἡγεσία ἐχρησιμοποίησε ἀλπινιστᾶς ὡς ἀβραγήματα ὀφείλεται εἰς τὴν διαμόρφωσιν τοῦ ἐδάφους τῆς νήσου. Ἡ Κρήτη με ἔκτασιν 8.600 περ. τετρ. χιλιομέτρων καὶ πληθυσμὸν 400.000, ἡ μεγαλυτέρα νήσος τοῦ Ἑλληνικοῦ ἄρχιπελάγους εἶναι καθαρῶς ὄρεινὴ χώρα.

Τέσσερες μεγαλοπρεπεῖς ὄρεινοὶ ὄγκοι χωριζόμενοι ἀπ' ἀλλήλων δι' ὑψηλῶν σχηματίζουν τὴν ἀπὸ δυσμῶν πρὸς ἀνατολᾶς ἕξονα τῆς νήσου μῆκους 230 χιλιομέτρων.

Ὁρεινὸς χαρακτήρ, βαθεῖαι χαραδρώσεις, ἔλλειψις ἀναπτυκταμένων χώρων καὶ δυσβατότης προκαθορίζουν τὴν νήσον ὡς πεδῖον μάχης ἀλπινιστικῶν στρατευμάτων, τὰ ὅποια εἶναι ἰδιαιτέρως κατάλληλα διὰ τὴν διεξαγωγὴν σκληρῶν μεμονωμένων ἀγῶνων ἀνδρὸς πρὸς ἄνδρα εἰς τὰ δυσκολώτερα τῶν ἐδαφῶν.

*Αἰκμὴ καὶ ἡ ἀπὸ ἁέρος ἀναγνώρισις εἶναι ἐδῶ ἄνευ ἀποτελέσματος.

Ἐπίθεσις κατὰ μέτωπον ἐναντίον γενναίου καὶ ἀποφασιστικοῦ ἐχθροῦ ἐν ἣ περιπτώσει ὁ ἐπιτιθέμενος δὲν ἔχει σημαντικὴν ὑπεροχὴν εἰς βαρῆα ὄπλα, εἶναι τελείως ἄσκοπος. Βλέπομεν καθαρά, ὅτι μόνον αἰφνιδιασμός, πανουργία, ὑπερημέρασις καὶ πλευροκόπησις, συνοχὴ καὶ ἐμπιστοσύνη εἰς τὴν δυνάμιν μας, θὰ μᾶς ἐπιτρέψουν νὰ ὑπερνικήσωμεν τὶς ἀγαμενδμενες ἀνυπέβλητες δυσχέρειες τῶν πρώτων ἡμερῶν. Ἀλλὰ ἡ αὐτοπεποίθησις μας εἶναι ἀκλόνητος.

Ἡ Ἀχιλλεὺς πέραν τῆς νήσου ἀπὸ τακτικῆς ἀπόψεως εἶναι ἀναμφιβόλως ἡ βορείος ἀκτὴ. Ὁ ἀμυνόμενος ὀφείλει νὰ κρατῆ σταθερῶς εἰς τὰς χεῖρας τοῦ τὴν βορείαν συνδετικὴν ὁδόν, διὰ νὰ δύναιται νὰ διεξαγάγῃ ἐπιχειρήσεις πρὸς ὅλας τὰς κατευθύνσεις. Ἡ φύσις τῆς νήσου ὑποβοηθεῖ σημαντικῶς τὴν ἐκτέλεσιν αὐτῆς τῆς ἀποστολῆς. Βασίς κατακερματισμός ἀκτῶν καὶ τὸ δύσβατον τοῦ ἐδάφους, προσφέρουν ἀκρότητα καὶ εἰς ἀσθενεῖς ἀλλὰ καλῶς ἐφοδιασμένας δυνάμεις, ἰδεώδεις δυνατότητες ἀμύνης, ὥστε αἱ κύριαι δυνάμεις νὰ ρίπτουν τὸ βάρος των ἐπὶ τῶν σημείων ἅτινα ἀπειλοῦνται περισσότερον.

Ἐπίσης ὅμως καὶ ὁ ἐπιτιθέμενος χρειάζεται τὴν βορείαν συνδετικὴν ὁδόν, καὶ πρέπει πάση θυσίᾳ νὰ περιέλθῃ εἰς τὴν κατοχὴν του. Ἐνεκα τοῦτου ἡ ἀπὸ βορρᾶ ἐπίθεσις, εἶναι ἡ μόνη ὁδὸς πρὸς τὴν νήσον.

Αἱ τελεγραφαὶ προετοιμασίαι

Περὶ τὰ μέσα Μαΐου αἱ προετοιμασίαι εὐρίσκονται εἰς τὸ ζενίθ. Ἡ διαταγὴ ἐξεδώθησαν. Αἱ διὰ τὴν ἐπιχειρήσιν διατεθεῖσαι δυνάμεις τῆς ἀεροπορίας συγκεντροῦνται, καθίσμα δὲ ὄπλα καὶ συσκευαί ἐτοιμάζονται. Ἐν ὀλίγοις κἄθε λεπτὸν χρησιμοποιεῖται διὰ νὰ εἶναι τὸ πᾶν ἕτοιμον διὰ τὴν μυστηριώδη ἡμέραν Χ. Ἐν τῷ μεταξὺ ἀνεπήδησε ἓν νέον πρόβλημα. Σκέψεις τακτικῆς ἤγαγον εἰς τὴν ταχίστην ἐνίσχυσιν τῶν δι' ἄερος συγκεντρωθησομένων ἐν Κρήτῃ δυνάμεων, διὰ μαχητικῶν στρατευμάτων μεταφερομένων διὰ θαλάσσης. Ἀλλὰ τὸ Ναυτικὸν μας ἔχει μόνον ἐπιτελεῖα, ἀλλ' οὐδὲν πλοῦτον εἰς τὸ Αἰγαῖον. Οἱ Ἕλληνες ὅμως παρέδωσαν τὰ μεγαλύτερα πλοῖα των εἰς τοὺς Ἀγγλοὺς. Οἱ λιμένες εἶναι κενοί. Διὰ μᾶς τοὺς στεριανοὺς αὐτὸ δὲν εἶναι δυσάρεστον καὶ ἡ σχεδιαζομένη ναυσίπλοια δὲν μᾶς προκαλεῖ ἰδιαίτερον ἐνθουσιασμόν. Ἀλλὰ ἔπρεπε νὰ γίνῃ. Διὰ τοῦτο ὁ στρατηγὸς Ρίγκελ ἐξαπέλυσε τοὺς ἀξιωματικούς του διὰ νὰ συγκεντρώσουν κατὰ τὸ δυνατόν χωρὶς νὰ γίνουν ἀντιληπτοί τὰ εἰς διαφόρους μικροὺς λιμένας εὐρισκόμενα ἀκρότητα

μικρά ιστιοφόρα με τὰ πληρώματά τους εἰς τὴν Χαλιίδα καὶ τὸν Πειραιᾶ. Τελικῶς ὁ Ἑλληνογερμανικὸς ὀρειβατικὸς στόλος ἀπετελέσθη ἀπὸ 60 ὑπερήφανα δίχρονα ιστιοφόρα. Εἶχε τὴν ἐντολὴν νὰ προσγιαλῶσθ ἓνα τάγμα ἀλπινιστῶν εἰς τὴν ἀνοικτὴν παραλίαν τῆς Κρήτης, μαζὶ με ἑλαφρὸν ἀντιαεροπορικὸν, πυρομαχικὰ καὶ τροφίμα κατὰ τὴν ὄσιν τῆς δευτέρας ἡμέρας τοῦ ἀγῶνος.

Ἄφτονόητον ὅτι παντοῦ λαμβάνουν χώραν προετοιμασίαι φορτώσεις καὶ ἐκφορτώσεις εἰς ἀεροπλᾶνα καὶ πλοῖα. Δέν παρελήφθη τίποτε νὰ μὴν ἐφοδιασθῶμεν. Ἡ πληγὴ τῆς σιδῆνης ποῦ ἐγείρεται εἰς τὰ ἀεροδρομια ἀπὸ τὰ προσγειούμενα καὶ ἀπογειούμενα ἀεροπλᾶνα δημιουργεῖ προβλήματα καὶ ὑποχρεοῦ τελικῶς νὰ προβλεφθῶν αἱ ἀπογεώσεις κατὰ ἀπέχοντα χρονικὰ διαστήματα. Παντοῦ κινουῦνται τὰ χέρια ἀλλὰ καὶ τὰ πνεύματα καὶ τὰ φρονήματα ζωηρεύουν εἰς ὅλους τοὺς δυνατοὺς συνδυασμοὺς. Διότι εἶναι ἀφτονόητον ὅτι αὐταὶ αἱ προετοιμασίαι δέν μένουν τελειῶς κρυφαί. Μόνον τὸ ΠΟΥ παραμένει τὸ μέγα αἴνιγμα χάρις εἰς τὴν ἐπιτηδεῖαν προπαγάνδαν ποῦ διαδίδει τὰ ὄντοματὰ Ἀφρικὴ Μάλτα Κύπρος Ρόδος ἢ Σουέζ. Πάντως διαπιστοῦται ὅτι πρόκειται διὰ ἐπιχειρήσιν τύπου Νάρβικ.

Παρὰ τίς μεμφιμοιρίες ποῦ προκαλοῦσε σέ μᾶς τοὺς Ἀρουραίους τῆς Ἑλλάδος ἢ σκέψεις τοῦ ἀεροπορικοῦ ἢ θαλασσοῦ ταξειδίου πρὸς τὸ ἄγνωστον εἴμεθα ὑπερήφανοι ποῦ μᾶς ἐπετρέπη νὰ συμμετάσχωμεν. Τὸ πρῶτο πῆδημα βασίζεται ἐξ ὀλοκλήρου ἐπὶ τῆς πείρας τῶν τολμηρῶν ἀλεξιπτωτιστῶν μας ἀπὸ τίς ἐπιθέσεις τῆς Ὀλλανδίας, τῆς Νορβηγίας καὶ τῆς Κορίνθου. Οἱ ἀλεξιπτωτισταὶ εἶναι συνηθισμένοι νὰ πλάνουν τὸν ταῦρον ἀπὸ τὰ κέρατα καὶ χρησιμοποιοῦντες τὸν ἀφνιδιασμόν νὰ πηδοῦν μέσα εἰς τίς θέσεις τῶν ἀντιπάλων καὶ νὰ τίς ἐξουδετερώουν.

Οἱ τακτικοὶ τοῦ στρατοῦ Ἑλλάδος, καὶ ἰδιαιτέρως ὁ στρατάρχης Δίστ, πιστεύουν ὅτι εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν διαγράφονται ὀρισμένοι κίνδυνοι καὶ συμβουλεύουν τὴν ἐφαρμογὴν τῆς συνήθους τακτικῆς τῶν ἀγῶνων τοῦ στρατοῦ. Συνιστοῦν συνεπῶς νὰ πηδήσουν μακρὰν τῶν ἐχθρικῶν θέσεων ἐν συνεχείᾳ νὰ συναθροισθῶν καὶ νὰ διασπᾶσιν τίς ἐχθρικὰς θέσεις με συγκεντρωμένην δύναμιν. Ἄλλὰ δυστυχῶς οἱ ἀλεξιπτωτισταὶ εἶναι ὑπὲρ τὸ δέον βέβαιοι περὶ τῆς ὑπεροχῆς των καὶ τῆς ἐπιτυχίας των. Δυστυχῶς, διότι τὰ ἀποτελέσματα ἐπιβεβαίωσαν τὴν ἀκριβείαν τῶν ὑπονοιῶν.

Τὴν 19ην Μαΐου εἶναι ὅλα ἔτοιμα. Μεταγωγικὰ ἀεροπλάνα, πλοῖα, ἀλεξιπτωτισταί, ἀεραγῆματα, ἀλπινισταί. Τὸ πᾶν εὐρίσκεται συγκεντρωμένον πλησίον τῶν ἀφεταιριῶν, Τριπόλεως, Μεγάρων, Τατοῦλου, Δαδίου κ.λ.π. ἔτοιμον διὰ τὸ προσιλητήριον. Τὸ θοῦν σῆμα ἀεροπορίας ὑπὸ τὸν πτέραρχον βαρῶνον φόν Ριχτχόφεν εἶχε ἐκτελέσει ἐν τῷ μεταξὺ πολῦτιμον προεργασίαν. Εἶχε πλήξει καὶ ἐξουδετερώσει σημαντικὰς ἀναγνωρισθεῖσες θέσεις ἀντιαεροπορικοῦ, ναυτικῶς ὀχυρώσεις καὶ στόχους πλοίων καὶ πρὸ παντὸς κατόπιν σιληρῶν ἀγῶνων περὶ τῆς ἀεροπορικῆς ὑπεροχῆς εἶχεν ἐπιτύχει τὴν κυριαρχίαν τοῦ ὑπὲρ τοῦ Αἰγαίου ἐναερίου χώρου.

Σὲ κάθε στρατιώτην τῆς πρώτης γραμμῆς εἶναι γνωστὸς ὁ χρόνος ποῦ προηγεῖται μιᾶς ἐπιθέσεως. Αὐτὸς ὁ χρόνος τῆς ἐσωτερικῆς ἐντάσεως καὶ τῆς ἀσυνήθους ἐξάφνης, ἢ προσμονῆ τοῦ ἀγνώστου καὶ ἢ ἀβεβαιότητος τοῦ ἀμέσου μέλλοντος. Ἐάν ἡ μοῖρα κρατεῖ τὸ φαλίδι ἔτοιμον διὰ νὰ ἀποκόψῃ τὸ νῆμα τῆς ζωῆς ἢ εἰάν τὸ ἀγνώστου ἐπιφυλάσσει νέες παρορμήσεις διὰ τὴν ζωὴν τὴν ὁδὸν καὶ τὴν τιμὴν. Ἐνα ὅμως εἶναι βέβαιον, τὸ ἐγνώριζον ὅλοι οἱ συμμετέσχοντες εἰς τὴν γιγαντιαίαν νικηφόρον πορείαν μέχρι τῶν ἐσχατιῶν τῆς Ἡπείρου, ὅτι τοὺς ἀνέμενε μίᾳ τελείως νέα πολεμικῆ περιπέτεια ἄνευ προηγουμένου.

Ἡ 20 Μαΐου 1941 ξημερώνει. Ἐκεῖ ποῦ στὴν ἀρχαία ἠρωϊκὴν ἐποχὴν ὁ Δαίδαλος καὶ ὁ Ἴκαρος ἔδωσαν ὡς λέγεται εἰς τὴν ἀνθρωπότητα τὴν πρώτην πτῆσιν, ἐκκλινοῦν περίπου 800 ἄξια Γιουγκερς 52, ἐν μέρει ρυμουλιούντα ἀνεμόπτερα καὶ συνοδευόμενα ἀπὸ μαχητικὰ καὶ καταδιωκτικὰ διὰ πτῆσιν ὑπὲρ τὸ γαλανθὸν Αἶγατον.

Ὁ Κ Ὑ Β Ο Σ Ἐ Ρ Ρ Ὀ Ψ Η

Ο ΗΡΩΙΚΟΣ ΑΓΩΝ ΤΩΝ ΑΛΕΞΙΠΤΩΤΙΣΤΩΝ

Εἶχον πεῖραν μερικῶν σιληρῶν ἀγῶνων οἱ ἀλεξιπτωτισταί ὅταν εἰς τὸ ξημέρωμα τῆς 20 Μαΐου 1941, ἔξεπετάχτησαν εἰς τὸν ἀέρα διὰ τὸ τολμηρὸν πῆδημα πρὸς τὴν βασίλισσαν τοῦ Αἰγαίου -τὴν Κ ρ ῆ τ η ν - Εἶχον ἰδεῖ τὸν θάνατον μὲ τὰ μάτια τους σὲ σιληρὰς μάχας. Αὐτὸ τοὺς εἶχε κάμει σιληροὺς ὡς ὁ χάλυψ, μὲ αὐτοπεποιθήσιν καὶ παρὰ τὸλμους. Καὶ παρ' ὅλα αὐτὰ-γνωρίζουν-ὅτι αὐτὴν τὴν φορὰν ἀρχίζουν ἓνα τῶλμημα ἄνευ προηγουμένου εἰς ὀλδιμηρον τὴν πολεμικὴν ἱστορίαν. Ἡ πολεμικὴ ἀεροπορία μιᾶς ἠπειρωτικῆς δυνάμεως ἀποτολμᾷ ὑπερπόντιον ἐκστρατεῖαν ἐναντίον ἑνὸς ἰσχυροῦ ναυτικοῦ φρουρίου μιᾶς θαλασσοκρατείας.

Μία γιγαντιαία μονομαχία αρχίζει, τήν όποίαν επί ήμέρες θα παρακολουθή ό κόσμος με συγκρατημένην άναπνοήν.

Σοβαρές σκέψεις συνοδεύουν τους άνδρες κατά τήν πρός νότον πτήσιν τους είς τό λαμπρόν πρωϊνόν φώς. Θ' αντιμετωπίσουν ένα αντίπαλον σκληρόν, με συνοχήν καλώς όγκιστρωμένον και έξωπλισμένον τον "Άγγλον, ό όποτος ήξερε νά πολεμάπαντοϋ και ό όποτος έγνώριζε έπακριβώς περί τίνος πρόκειται. Δι' αυτό καθένας αισθάνεται ότι πηγαίνει ν' αντιμετωπίση άγώνα διά τήν ζωήν ή τον θάνατον και ότι ίσως διά ώρες ή όλδιληρον ήμέραν θα στηριχθή μόνον είς τās ίδιαις δυνάμεις έως ότου μπορέση νά έλπίση βοήθειαν και υποστήριξιν από τήν θάλασσαν ή από τον άέρα.

'Αδίσειστος όμως είναι ή πεποίθησις είς τήν ίδίαν δύνάμιν και λιανότητα ως μεμονωμένου μαχητοϋ καθώς επίσης και είς τους συντρόφους και τήν ήγεσίαν, ή όποια δέν θα άφίση κανένα έκτεθειμένον είς τό έλεος τής τύχης. Έπενεργεί καθησυχαστικώς ή θέα τής μεγαλειώδους άεροπορικής φάλαγγος ή όποια υπό τήν προστασία των καταδιωκτικών μας βαίνει σταθερώς διά νά εξαπολύση τους κεραινοϋς της πρός τήν βραχώδη νήσον.

Καθώς ήδη από ήμερών ούτω και τήν 20ήν Μαΐου οί υπερασπισταί τής Κρήτης λίαν πρωϊ εύρίσκονται είς τās θέσεις τους είς πλήρη έτοιμότητα δι' άμυναν αναμένοντες τους Γερμανούς άλεξιπτωτιστάς.

Πρός στιγμήν πιστεύουν ότι και σήμερα θα αναμένουν είς μάτην, όταν οί σκοποί είς τήν περιοχήν μάλεμε λίγο μετά τήν 7ην πρωϊνήν δίδουν τό σύνθημα του συναγερμού: "Ε ρ χ ο ν τ α ι". 'Η Μάχη τής Κρήτης αρχίζει.-

Μ Α Λ Ε Μ Ε

Ό ούρανός έγέμισε από άνεμόπτερα και άλεξιπτωτα του Συντάγματος έφοδού των άλεξιπτωτιστών υπό τον πτέραρχον Μ ά ύ ν τ ε λ τό όποτον ως πρώτη μονάς μάχης έχει τήν έντολήν νά κάρφη τήν έχθρικήν αντίστασιν είς τήν περιοχήν μάλεμε και πρό παντός νά καταλάβη τό άεροδρόμιον και νά έξουδετερώση ένετ πάσαν έχθρικήν ένέργειαν. Βομβαρδιστικά και μαχητικά σμήνη του σου άεροπορικού στόλου έφορμούν κατά των έξακριβωθειών έχθρικών θέσεων είς έναλασσόμενα κύματα διά νά διευκολύνουν τήν κáθοδον των άλεξιπτωτιστών. Παρ' όλα αυτά από πολυάριθμες μαχητικές θέσεις ποδ έμειναν άπαρατήρητες έγκύνεται μία θανατηφόρος χάλαζα έναντιον των πηδούντων αίωρουμένων και προσγειουμένων άλεξιπτωτιστών μας. Πηδούν είς ένα φροδριον όπου άναριθμητα όπλα έγκύνουν φωτιά.

Ο αίφνιδιασμός που ήλπιζαμε δυστυχώς δεν έπετυχε εις τον αναμενόμενον βαθμόν. Η απόλειες-οί πλείοτες κατά την καθοδόν-είναι ένεκα τούτου άσυνήθως βαρύνται. Έπί του έδάφους ο άγών έναλλάσσεται μέ φανατισμόν σέ σιληρές μονομαχίες άνδρός προς άνδρα μέχρις ότου τά πληρώματα των ρυμουλκουμένων άεροπλάνων δια της συνοχής των κατορθώνουν να περιέλθω εις τας χείρας των άβλαβής ή νοτιοδυτικώς του Άεροδρομίου γέφυρα καθώς και να άπωθήσουν σχεδόν έξ ολοκλήρου τον έχθρον από τó μικρόν άεροδρόμιον. Δυστυχώς παρ'όλα αυτά ο δρόμος δεν είναι χρησιμοποιήσιμος διότι έξ ανατολών καλύπτεται από ισχυρόν πυρ πολυβόλων και πυροβολικού. Έν τούτοις δημιουργείται ένα μικρόν πεδίο προσγειώσεως τó όποιον κρατείται καθ'όλην την ήμέραν έναντιον όλων των προσπαθειών των "Άγγλων να τó περιωρίσουν και να τó συνθλίβουν προς την θάλασσαν. Έν συναρτήσει προς την μαχητικήν ομάδα του "στρατηγού Μάιντελ" ρίπτεται ή μαχητική ομάδα του Συν/ρχου Χάϊντερυχ-τόβον Σύνταγμα Άλεξίπτωτιστών-πρό μεσημβρίας νοτίως των Χανίων εις την βορειώς του Άλιμιανού λεκάνην. Παρά την, μέ περιφρόνησιν προς τόν θάνατον, ύποστήριξιν δια μαχητικών και καταδιωκτικών άεροπλάνων, κοστίζει και αυτή ή επίθετική ένέργεια πολλές θυσίες. Έπειτα από πολλούς κόπους επιτυγχάνεται τελικώς τó Σύνταγμα να συγκεντρωθή μέ σιληρούς έν τού συστήθην άγώνας επί έδάφους μέ περιωρισμένην ορατότητα, και να διατηρηθή σέ ένα πυρήνα περίε των φυλακών, της λίμνης και του βορείου τμήματος της πεδιάδος. Άλλά τά κατά την πώσιν κερδοθέντα σημαντικώτατα από τακτικής άποψews και καλώς όχυρωμένα ύψώματα του Γαλατά δεν μπορούν να κρατηθούν έναντιον των βαρέων άντεπιθέσεων των Βρετανών. Ένεκα τούτου τó προ-σχεδιασθέν πραξιόδημα κατά των Χανίων δεν είναι δυνατόν να εκτελεσθώ. Καί όμως ή επίθετική ένέργεια του Συντάγματος ελαφρώνει σημαντικώς την μαχητικήν ομάδα του Μάλεμε λόγω δεσμεύσεως έχθρικών δυνάμεων και διαμοιράζει την έχθρικήν ύμνον.

μας τοιούτοστροβίλος έξ Ρ Ε Θ Υ Μ Ν Ο Ν

Μία ήλλη μαχητική ομάδα αποτελούμενη από δύο τάγματα του 2ου Συντάγματος Άλεξίπτωτιστών υπό την ήγεσιν του Συν/ρχου Σ τ ο β ο ρ μ ρίπτεται τó απόγευμα παρά τó Ρέθυμνον. Έχει την έντολήν να καταλάβη τó ένεκ άεροδρόμιον. έκει πέρα στην Μεγαλόνησον, που χωριζόμενοι σέ πολλές ομάδες γατζωμένοι κίπου στο κρητικό έδαφος μάχονται για τή ζωή τους. θάνασιμα κουρασμένοι είναι οι μαχητές έδω

Ἡ προϋπόθεσις τῆς ἡγεσίας, ὅτι αὐτὸ τὸ μικρὸ ἀεροδρόμιον τὸ μόνον ὡς βοηθητικὸν πεδίων προσγειώσεως προοριζόμενον, θὰ ὑπερησπίζετο ἀπὸ ἀσθενεστεράς δυνάμεις δυστυχῶς δὲν ἐπαληθεύει.

Ὁ ἐχθρὸς εἶναι προητοιμασμένος καὶ ὑποδέχεται τὰ ἄνευ ἀεροπορικῆς ὑποστηρίξεως ριφθέντα τάγματα ποῦ πηδοῦν εἰς τὸ μέσον τῶν μαχητικῶν θέσεων του, μὲ καταστρεπτικὸν ἀμυντικὸν πῦρ. Πάλιν ἡ ἀπώλειαι εἶναι ἀπελπιστικὰ σοβαρές. Στενὰ συντεθλιμένοι εἰς δύο χωριστοὺς πυρήνας ἀνατολικῶς καὶ δυτικῶς τοῦ ἀεροδρομίου, μὲ φοβερὰς στερήσεις ὀφείλουν οἱ ἐπιζήσαντες νὰ πολεμήσουν διὰ τὴν ζωὴν των. Ἀλλὰ δὲν κλονίζονται καὶ δὲν ὑποκύπτουν τῶν καὶ ἄνευ οὐδεμιᾶς ἐπαφῆς μὲ τὸν ἔξω κόσμον - μέχρις ὅτου τὰ προελαύνοντα στρατεύματά μας τοὺς ἀπελευθερώσουν εἰς τὸ τέλος τοῦ μηνός.

ΗΡΑΚΛΕΙΟΝ

Ὡς τελευταία μαχητικὴ ὁμάς αὐτῆς τῆς ἡμέρας ἀπογειοῦνται μὲ στόχον τὸ Ἡρακλεῖον τὸ ἐνισχυμένον Ἴον Σύνταγμα Ἀλεξιπρωτιστῶν ὑπὸ τὸν Συν/ρχην Μπρώυερ. Ἡ ἐντολὴ λέγει: "Καταλάβετε τὸ ἀεροδρόμιον, τὴν πόλιν καὶ τὸν λιμένα τοῦ Ἡρακλείου".

Παρὰ μερικὰς δυσκολίας ποῦ ὀφείλονται στίς ἀναπνευστικὰς ἐναλλαγὰς τῆς ἡμέρας τῆς μάχης, τρία τάγματα ἐπιτυχᾶνουν προσγειώσιν συμφώνως πρὸς τὸ σχέδιον, ὥστε μποροῦν ν' ὀρχίσουν ἐπιθεσίαν διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς δοθείσης ἐντολῆς. Τὸ Ἴον Τάγμα ἀναλαμβάνει τὴν κάλυψιν ἀπὸ ἀνατολικὰ καὶ νοτιονατολικὰ. Τὸ 4ον τάγμα διασφαλίζει ἀπὸ δυτικὰ καὶ νοτιοδυτικὰ. Τὸ 3ον τάγμα τὸ ὁποῖον ὀφείλει νὰ καταλάβῃ τὴν πόλιν κατορθώνει μέχρι τῆς ἐσπέρας νὰ προσχωρήσῃ ἕως τῆς δυτικῆς παρυφᾶς τῆς πόλεως. Ἀλλὰ ἀκριβῶς τὸ 2ον τάγμα τὸ ὁποῖον ὀφείλει νὰ καταλάβῃ τὸ ἀεροδρόμιον σημειώνει τῆραγικὴν ἀποτυχίαν. Ἐχει τὴν ἀτυχίαν, κατὰ τὴν πτώσιν εἰς τὴν καλῶς προητοιμασμένην ἐχθρικὴν ἀμυντικὴν θέσιν τοῦ ἀεροδρομίου, νὰ ἐξολοθρευθῇ σχεδὸν τελείως. Ἡ τελευταία ἐλπὶς τῆς ἡμέρας, νὰ πάρωμε εἰς τὰ χέρια μᾶς ἓνα διαδρομὸν κατάλληλον διὰ τὴν προσγειώσιν μας τοιουτοτρόπως ἐξαλειφεται.

Η ΝΥΚΤΑ ΤΩΝ ΔΥΝΑΤΩΝ ΚΑΡΔΙΩΝ

Ὁ ἥλιος τῆς 20ῆς Μαΐου ἐβυθίσθη εἰς τὴν θάλασσαν, ὁ βόμβος τῶν κινήτηρων ἔσβησε. Μόνον μερικὰς ἐμπομπές ἀσυρμάτου κρατοῦν τὸν σύνδεσμον πρὸς τοὺς ἄνδρας ἐκεῖ πέρα στὴν Μεγαλόνησον, ποῦ χωρισμένοι σὲ πολλὰς ὁμάδες γατζωμένοι κάπου στὸ κρητικὸ ἔδαφος μάχονται γιὰ τὴν ζωὴν τους. Θανάσιμα κουρασμένοι εἶναι οἱ μαχητὲς ἐδῶ

καί ἐκεῖ. Ἄλλὰ ὁ συντεταγμένος κατὰ πολὺ ὑπέρτερος ἐχθρὸς χρησιμοποιεῖ τὴν εὐκαιρία ποῦ τὸ προσφέρει ἢ νύκτα καὶ σφυροκοπεῖ μὲ ἀδίκιοπον πῦρ τὶς θέσεις καὶ τὶς καρδιές τῶν ἀνδρῶν μας.

Καὶ ὅμως τίποτε δὲν μπορεῖ νὰ τοὺς λυγίση καὶ νὰ τοὺς ἀποδαρρῶνη. Οὔτε ἡ ἄγνοια τῆς καταστάσεως ἐπὶ τῆς Νήσου οὔτε ἡ ἐγκατάλειψις τῆς νυκτὸς, οὔτε ἡ ἀβεβαιότης τοῦ τί θὰ ἐξημερώσῃ οὔτε ἀκδημὴ ἢ ἀνάμνησις τῶν φοβερῶν ἐντυπώσεων τῆς ἀποφασιστικῆς ἡμέρας ποῦ τὸσον πολλοὺς ἀγαπητοὺς συντρόφους ἐδέρισε ἀπὸ τὸ πλευρὸ τους. Ξέρουν ὅτι ἡ Θεῖα Πρόνοια βασιλεῖ τὴν ἔμβασιν τοῦ ἀγῶνος εἰς τὴν δύναμιν τῆς καρδιᾶς των. Γνωρίζουν ὅμως ἐπίσης ὅτι παρὰ τὸν τοπιῶν χωρισμὸν δὲν εἶναι μόνον, ὅτι πέραν εἰς τὴν Ἑπειρωτικὴν Ἑλλάδα χιλιάδες καρδιές συντρόφων πάσχουν γι' αὐτοὺς καὶ φροντίζουν.

"Ἀπειρες εὐχὲς ἐλπίδες καὶ προσευχὲς ὑψοῦνται ἐκεῖ μέσα στὴ νύκτα πρὸς τὸν οὐρανὸν καὶ σχηματίζουν τὴν πνευματικὴν γέφυραν ποῦ τοὺς συνδέει μὲ τοὺς ἀπομονωμένους ἄνδρες πάνω στὸ νησί.

Φορτωμένη φροντίδες παρέρχεται αὐτὴ ἡ πλήρης γεγονότων ἡμέρα, ποῦ δὲν ἔφερε σὲ κανένα σημεῖον τὸ προσδοκώμενον ἀποτέλεσμα. Ἡ κατάστασις εἰς τὰ διάφορα μέρη εἶναι τελείως συγκεχυμένη. Ἐνὰ ὅμως εἶναι βέβαιον, ὅτι πουθενὰ δὲν κατορθώθη νὰ κερδιθῇ ἕνα χρησιμοποησίμων πεδῖον προσγειώσεως, τοῦ ὁποῦ ὅμως ἡ ἀσφαλῆς κατοχὴ εἶναι ἀποφασιστικὴ διὰ τὴν περαιτέρω διεξαγωγὴν τῆς ἐπιχειρήσεως. Πολὺ ὀλίγες ἐλπίδες ὑπάρχουν ὅτι αἱ ἐν Κρήτη μονάδες μας θὰ μπορέσουν νὰ ἐκτελέσουν αὐτὴν τὴν ἐντολὴν μὲ τὰς ἰδίας των μόνον δυνάμεις. Ἡ ἡγεσία γι' αὐτὸ λαμβάνει τὴν μεγάλην ἀπόφασιν, νὰ ρίψῃ τὴν τελευταίαν ἐφεδρείαν ἀλεξιπτωτιστῶν, δυνάμεις ἐνός τάγματος τὴν πρῶταν τῆς 21.5 εἰς τὸ Μάλεμε ὅπου ὑπάρχουν περισσότερες ἐλπίδες ἐπιτυχίας. Ὁφείλει νὰ καταλάβῃ πλήρως τὸ ἀεροδρόμιον, ἀπομακρύνοντες τὸν ἐχθρὸν καὶ νὰ δημιουργήσῃ ἔτσι τὴν προϋπόθεσιν διὰ τὴν προσγειώσιν τῶν ἀλπινιστῶν.

Ἡ ΚΡΙΣΙΣ ΤΗΣ 21 ΜΑΪΟΥ

"Ἄνευ ἀποτελέσματος εἶναι ἡ ρίψις τοῦ τάγματος ἐνισχύσεως.

Ἡ ἐπίθεσις τοῦ ἐναντίου τοῦ δεσποζόντος ὑψώματος 107 πρὸς ἀνατολὰς δὲν εὐοδοῦται. Τὸ ἀεροδρόμιον παραμένει ὑπὸ βολὴν ἰσχυροῦ ἐχθρικοῦ πυρὸς πυροβολικοῦ καὶ πολυβόλων. Μὲ τὴν ἀλήθειαν, πολὺ ζοφερὰ ἡ κατάστασις κατὰ τὸ μεσημέρι.

Εἰς τὴν ὀμάδα Χαϊντερικ (Ἄγυιὰ) συγκεχυμένοι ἀγῶνες. Ἀπὸ τὸ Ρέθυμνον οὐδεμίαν ἀναγγελίαν, ἀπὸ τὸ Ἡράκλειον καμμὶα κατατοπιστικὴ

είδησις, και εις τὸ μάλεμε καμμία συγκεκριμένη ἐπιτυχία. Ἐπιπλέον δέ παντοῦ κατεπείγουσα ζήτησις πυρομαχικῶν και ὀπλων. Εὐτυχῶς ὁ Βρεττανὸς δέν εἶναι εἰς θέσιν νά ἐπιμεταλλευθῇ τήν κρίσιμον αὐτήν κατάστασην διὰ συντριβῆς τοῦ μικροῦ προγεφυρώματος εἰς τὸ μάλεμε. Αἱ πολυάριθμοι θέσεις τῶν ριφεῶν μας τοῦ προικαλοῦν σύγκυσιν ὡς πρὸς τοὺς σκοποὺς μας και τὸ κέντρον βάρους τῆς προσπάθειας μας και τοῦ ἀφαιροῦν τήν δυνατότητα ν' ἀπελευθερώσῃ δυνάμεις δι' ἓνα ἀποφασιστικὸν πλήγμα. - Τα νεῦρα ἐντείνονται μέχρι διαρρήξεως. Ἡ περαιτέρω συνέχισις τῆς ἐπιχειρήσεως Κρήτης κρέμεται ἀπὸ μίαν κλωστήν. Ὅλες οἱ ἐφεδρεῖες ἀλεξιπτωτιστῶν ἔχουν ἤδη ἐμπλακή. Ἡ καρδιές σπαράσσουν εἰς τήν σκέψιν τῶν συντρόφων πάνω στό νησί, προσοδοῦν και ἐλπίζουν. Μας ἐπιτρέπεται νά τοὺς ἐγναταλειώμεν εἰς τήν τύχην των αὐτοῦ ποῦ ἡ ἐμπιστοσύνη των πρὸς ἡμᾶς εἶναι ἀκλόνητος; "Ὁχι, και πάλιν ὄχι. Μερικῆς χιλιάδες ἀλπινιστῶν πιστεύουν ὅτι μποροῦν νά ποῦν τήν τελευταίαν λέξιν. Εἶναι ποδοῦμοι νά ριφεκινδυνεύσουν τὰ ἔσχατα διὰ νά μπορέσουν νά βοηθήσουν ἐμεῖ πέρα στή Κρήτη. Τότε παρὰ αὐτοπροσώπως ὁ ὑποπτέραρχος Σ λ ε μ μ ἐπιτελάρχης τοῦ πτεράρχου Σ τ ο υ ν τ ε ν τ, μετὰ τήν ἀποτυχίαν διαφόρων ἄλλων ἀποπειρῶν προσγειώσεως διὰ νά σχηματίσῃ προσωπικήν ἀντιλήψιν και νά τολμήσῃ μία προσγειώσιν. Ἡ τύχη τῶν εὖνοεῖ. Τὸ γιοῦγιερς του προσγειοῦται σῶον και ἀβλαβές και μετὸλίγον ἀπογειοῦται. Ὁ πτεράρχος Σ λ ε μ μ ἀποφαινεται ὅτι ἡ παρέμβασις τῶν ἀλπινιστικῶν στρατευμάτων, δύναται και ὀφείλει νά ἀποτοληθῇ. Ἐτσι ἐλήφθη ἡ ἀπόφασις διὰ τῆν περαιτέρω συνέχισιν τοῦ ἔγνωνος. Τὸ τελευταῖον αὐτοῦ θά παιχθῇ. Θά ἐπιτύχη; ΜΟΝΟΝ ΟΙ ΑΛΠΙΝΙΣΤΑΙ ΜΠΟΡΟΥΝ ΝΑ ΣΩΣΟΥΝ ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΝ Ἐπιπλέον ἀπὸ χθές προσοδοῦν τὸ προσκλητήριο εἰς τὰ ἀεροδρόμια οἱ ἀλπινισταὶ τοῦ 100ου Συντάγματος γεμάτοι ἀνυπομονησία και ἐντασιν. θ' ἀρχίσουν ὡς πρώτη μαχητικὴ ὀμάς τῆς 5ης ὀρεινῆς Μεραρχίας τὸ πῆδημα ὑπεράνω τῆς θαλάσσης. Ἐπὶ τέλους ἔρχεται ἡ διαταγή ἐκκινήσεως και μαζί μ' αὐτήν ἡ ἀνακοφοῖσις. Εἶναι μεσημέρι τῆς 21ης Μαΐου. Ἄς μιλήσουν τῶρα οἱ σελίδες τοῦ ἡμερολογίου τοῦ συμπολεμιστοῦ μας στρατηγοῦ Ρ λ γ κ ε λ δια τὸ μοναδικὸν περιστατικὸν τῆς ζωῆς κἀδε μαχητοῦ τῆς Κρήτης "τῆς Μεραρχίας τοῦ Ἄγριμιού".

" I.1/4 έως I.3/4 ώρες κατά την θέσιν του αεροδρομίου διαρκεῖ ἡ πτήσις πρὸς τὴν Κρήτην. "Ὅταν ἡ καρδιὰ κτυπᾷ εἶναι πολὺ μεγάλο χρονικὸν διάστημα. Καὶ ἐπὶ πλέον διὰ τοὺς περισσότερους κυνηγούς μας (Σημεῖωμα: Ἡ ἀκριβὴς ὀνομασία τῶν ἀλπινιστῶν εἶναι κρηνοὶ τῶν ὀρέων) εἶναι ἡ πρώτη πτήσις τῆς ζωῆς των. Κατ' ἀρχὰς σκῶνη καὶ πάλι σκῶνη. Ἐπειτα ὅταν οἱ οὐρανομήκεις στήλαι τῆς σκῶνης μέλνουν πῶς, βλέπομεν τὴν ἔκτασιν τῆς Ἠπειρου μετ' εἰς ἀνοιχτοχρώμας ταινίαις τῶν δρόμων, τοὺς ἀγρούς καὶ τὰ λειβάδια καὶ κατεσπαρμένα χαροῦμενα σπιτάκια. Ἐκεῖ ἀπλώνονται αἱ Ἀθηναὶ μετ' τὴν ἀπαστρέπτουσαν Ἀιρόπολιν, παρὰ πέρα τὸ γαλάζιον πέλαγος, ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ θάλασσα. Σάν ἓνα πελώριο περιδέρατον ἀπὸ μαργαριτάρια ἐκτυλλισσονται τὰ ἀεροπλάνα πετώντας πότε μερικῆς ἑκατοντάδες μέτρα καὶ πότε πολὺ χαμηλὰ πάνω ἀπὸ τὴν θάλασσαν ἐγγιζόντας τὴν σχεδὸν σάν ὀχήματα πάνω σὲ ἕσφαλτον. Ἐμπρὸς ἐπάνω καὶ εἰς τὰ πλάγια περιτρυγυρίζουν τὰ ἀεροπλάνα συνοδείας. Αἱ αὐταὶ τῆς Ἀργολίδος καὶ τῆς νοτίου Πελοποννήσου χάνονται. Ἐκεῖ ὀφθαῖται ἡ Νῆσος πάνω ἀπὸ τὸ ἀχανές Αἰγαῖον καὶ ἔπειτα πάλιν μόνον θάλασσα καὶ οὐρανός. Ἐπὶ τέλους μακριὰ ἔμπρὸς φαίνεται πάλιν ἡ στεριά. Ὁ πιλότος δείχνει πρὸς τὰ ἔμπρὸς. Μεγαλοκρητῆ βουναὶ ξεπετιοῦνται πάνω ἀπὸ τὴν ὀμίχλην σάν γιγάντια φρούρια. Εἶναι ὁ στόχος: Ἡ Κρήτη. Μοναδικὴ καὶ ἀσύλληπτος εἶναι ἡ θεὰ τῆς βαρεῖας καὶ ὀγκώδους νήσου ὅπου ξεπετιέται ἀπὸ τῆς θάλασσης. Ἡ καρδιὰς κτυποῦν δυνατώτερα. Τὰ μάτια προσπαθοῦν νὰ διακρίνουν τὰ μυστικὰ τοῦ ἐδάφους. Οἱ ἀλπινισταὶ γνωρίζουν τὴν ἐπισημον βροεττανικὴν ἔποψιν ὅτι ἡ νῆσος μόνον ἐκ τοῦ ἀέρος δὲν μπορεῖ νὰ παρῶν. Καταλαβαίνουν ὅτι τοὺς περιμένει ἓνα πολὺ δύσκολον πρόβλημα μετ' πολλοὺς ἀγνώστους. Ἐχουν ἐπίγνωσιν πῶσον δύσκολον θὰ εἶναι τὸ προσεχὲς μέλλον, τὰ λεπτὰ μετὰ τὴν προσγειωσιν. Ἦδη οἱ κινήτηρες ἐργάζονται στίς ἐλάχιστες στροφές. Ἐτοιμάζονται τὰ ὄπλα καὶ αἱ συσκευαὶ διὰ νὰ εἶναι πρὸχειρα, φοριοῦνται τὰ κρᾶνη. Πετοῦν ἐκ δυσμῶν ὑπὲρ τὸ ἀκρωτήριον Σπάδα πρὸς τὸ Νάλαμε. Ἐδῶ καὶ ἐκεῖ στὴν ἀερογιαλιὰ φαίνονται ἀλεξιπτωτα, τὰ πρῶτα ἔχνη τῶν ἀλεξιπτωτιστῶν ποὺ πῆδησαν χθὲς καὶ σήμερον. Σφηνικὰ φαίνονται μικρὰ συνεφάνια ἀνάμεσα στὰ ἀεροπλάνα. Ὁ πρῶτος χαιρετισμὸς τοῦ Ἀγγλικοῦ ἀντιαεροπορικοῦ τῶν 2 ἐκ. Ἐπειτα ἔρχεται τὸ μικρὸν αεροδρόμιον τῆς παραλίας καὶ τώρα ἡ προσγειωσις. Τὸ μῆκος 800 X 150 πεδῖον προσγειώσεως ποὺ μετὰ δυσκολίας χωράει μερικὰ ἀεροπλάνα καὶ δὲν διαθέτει κανένα διαδρόμον ἀπὸ μπετόν,

θά γνωρίση τήν προσγειωσιν και απογειωσιν ολοκληρων σημηαρχιδων και μοιρων ενευ διακοπης.

"Ενα πελωριο σθνεφο απο σκδη καπνοος και αναθυμεισεις σχηματιζεται υπερ τον χωρον προσγειωσης, διασχιζομενον απο τις αστραπες του εχθρικοου πυροβολικοου, το σφυροιδιημα των ριπων των πολυβδλων επανω σε λαμαρνες και απο εκριξεις βομβων και πυρων πολυβδλων εξ εχθρικων και εκφιλων αεροπλάνων. Και ολα αυτα καλυπτονται απο τον βομβον των πολλαπλων τραυματισμενων και εν μερει φλεγομενων, αλλα παρ'ολα αυτα προσγειουμενων γιουγκερς.

Μια κβλασις εσυλληπτου εντασεως, αυτο ειναι το καλωσφωρισμα εις το Μάλεμε. Συνωδομενα και ενλοτε υπερτιθεμενα αεροπλάνα, συντριμματα και κρατρες στενεβουν συνεχως το αεροδρομιον ακομη περισσοτερον.

Τα αεροπλάνα εφορτανονται σχεδον εν κινήσει. Παντου οπου υπαρχουν μερικα τετραγωνικα διαθεσιμα -στην αμμουδια, στην αγρογιαλια, ακομη και μεσα στην θαλασσα- προσγειουονται τα γιουγκερς μεταξυ των κατεστραμμενων ιδων και βρεττανικων αεροπλάνων σε ανακατεμενους σωροος το ενα επανω στο άλλο. Παρ'ολα αυτα το θαυμα γινεται, η προσγειωσις επιτυχανει, εστω και με σημαντικες απωλειες εις ανδρας και υλικον. Μολις ξεφορτωθουν τα αεροπλάνα απογειουονται αμεσως (εφ'οσον δεν εχουν υποστη βλαβη) προς επιστροφην δια να κημουν τοπον εις τα ακολουθοοντα αεροπλάνα.

"Ετσι πεταει σμηνος κατόπιν σμηνοος και μεταφερον τοος αλπινιστας μεσα σ'αυτο το πυρ της κολασεως. Σ'αυτες τις μερες ευδαμεν να αγαπομεν τ'αξια μας Γιουγκερς 52 μαζι με τοος γενναλοος και δραστηροος πιλοτοος των και τα πληρωματά τους. Η σουλληπτος τεχνικη των αποδοσις και η παραδειγματικη των ετοιμοδτης δεν εχουν το ισάξιον τους.

Αυτη η μαζικη προσγειωσις της Ηεραρχιας εις το Μάλεμε θα της μελυη αλησμηνητος. Μέχρι το μεσημερι της 23.5 κατορθωθη και η εξουδετερωσις του εχθρικοου πυροβολικοου. Οσον δυσάρεστος και επικίνδυνος και εν ητο η υποδοχη των αεραγηματων, η εμπλοκη των εις τον αγωνα επρεπε ν'αποτολμηθη και να διεξαχθη. Δια μιαν ακομη φοραν επαληθευσε το ρητον: " Η τυχη βοηθει τοος τολμηροος" Γερματοι αγωνια παρακολουθοον οι αλεξιπτωτισται του Μάλεμε και του Αλικιανου την ηφιελν των Γιουγκερς. Θα φερουν την τοσον ολοφθως αναμενομενην βοθηειαν; Ένας στεναγμοος ανακουφισεως

βγαίνει από τις τάξεις τους όταν μετά 30ωρον προσδοκίαν ή προσγείωσις επιτυγχάνει. Σιηνές άπεριγράπτου χαράς λαμβάνουν χώραν κατά την συνάντησιν εις τδ ήδη κοινόν μέτωπον.

Νέες έλπίδες, νέον θάρρος έμφυχώνει όλες τις καρδιές στις όποιες συρρέει Δύναμις και Ισχύς από τδ άπόδεμα δυναμικού όλουλήρου του Γερμανικού Στρατού μέσω της νεοσχηματισθείσης άερογεφύρας.

"Όταν τελειώνει ή 21 Μαΐου ή 2α ήμέρα της γιγαντομαχίας τδ 2ου τάγ. του 100 άρ. Συντάγμ. του όποιου ό διοικητής Ταγμ/ρχης Φρήντιαν έπληρώθη κατά την προσγείωσιν, διοικουόμενον υπό του λοχαγού Ροζενθουερ, καθώς και άλλα τμήματα του Συντάγματος Ιστανται άγώνια μέ άγώνια μέ τους άλεξιπτωτιστάς σέ σιληρούς άγώνας προς άνατολάς και νοτιοανατολάς έναντίον Ισχυρών βρετανικών επίθέσεων. Τήν τελευταίαν στιγμήν μέ την βοήθειαν της μόλις προσγειωθείσης διμοιρίας αντιαρματικών, άποκροβεται μία έν έξελξει επίθεσις δι' άρμάτων μάχης. Ο διοικητής του 100 άρειβ. συντάγμ. Συντ/ρχης Ούτς άναλαμβάνει προσωπικώς την ήγεσίαν αυτού του άποφασιστικού τομέως.

Εις την μαχητικήν όμηδα του Συντ/ρχου Χβίντερλιχ ('Αγυιά) ή ήμέρα περνά μέ πολύ σιληρούς και πλήρεις άπωλειών άγώνας. Ήδυνήθη όμως ν' άποκρούση όλες τις επίθέσεις και νά κρατήσει τδν όχυρόν της πυρήνα.

Ούδέν νεώτερον από τδ Ρέθυμνον.

Εις την περιοχήν Ήρακλειού κατορθώνει τδ έναντίον της πδλεως ριφθέν 3ον τάγμα νά καταλάβη κατά την διάρκειαν της ήμέρας τμήμα της πδλεως και του λιμένος και ν' άποκαταστήση τδν σύνδεσμον προς τδ δυτικόν 4ον τάγμα. Άλλά φθάνει πλέον εις τδ έσχατον όριον των δυνάμεων του. Διηρδόν είναι ότι ό Συντ/ρχης Μπρώυερ δέν μπορεί νά σημειώση κίμμιαν πρόδοον ούτε εις τδν συντονισμόν των ενεργειών των διαφόρων τμημάτων του, ούτε έναντίον του άεροδρομίου.

Ή έμει επίθεσις του άνατολικού τμήματος άρ. I άποκροβεται υπό των "Αγγλων και τδ τάγμα συμπιέζεται προς άνατολάς. Ή κατάστασις συνεπώς εις τδ Ήρακλειον έξακολουθεϊ νά παραμένη συνεχυμένη και δέν προσφέρει καμμίαν δυνατότητα άλλαγής της γενικής καταστάσεως. Ή κλεις δι' περαιτέρω επιτυχίας εύρίσκεται συνεπώς εις τδ Μάλεμε. Τδ μικρό προγεφύρωμα έπρατήθη. Ή πρώτη προσγείωσις των άλλιγνιστών επέτυχεν. Ή πρώτη έμπλοκή τους εις τδν

ἀγωνα διηυκλόυνε ἤδη μιαν ἔστω καὶ μικρὰν διεδρυσιν χώρου πρὸς ἀνατολὰς καὶ πρὸς δυσμὰς. Συνεπῶς μόνον ἐκεῖ ὑπάρχουν αἱ προϋποθέσεις διὰ τὴν κατάντησιν τῆς Κρήτης.

ΤΙ ΛΕΓΕΙ Ο ΤΥΠΟΣ ΤΗΝ 21 ΜΑΪΟΥ.—

Ὁ τύπος δίδει μιαν ἀπεικόνισιν πῶς κρίνονται ἀπὸ τῆς δόξου πλευρῆς αἱ πιθανότητες ἐπιτυχίας. Ἀπὸ τὴν γερμανικὴν πλευρὰν βαθεῖα σιγή. Οὐδεμίαν νύξις γίνεται περὶ τῆς ἐπιχειρησεῶς μας στὴν Κρήτη. Αὐτὸ μᾶς λέγει πολλά. Προφανῶς δὲν περῆσαμε ἀκόμα τὸν ἀνήφορον. Ἄλλως εἰς τὴν ἀντίπαλον παράταξιν. Οἱ Τάϊμς προβλέπουν ἤδη νὰ ὀρμαῖζη μιὰ βρεττανικὴ ἐπιτυχία ὅταν γράφει: "Ἐδῶ προδικεῖται νὰ κριθῆ κἄτι περισσότερο ἀπὸ τὰ στρατηγικὰ γεγονότα. Μιὰ γερμανικὴ ἤττα εἰς τὴν Κρήτην θὰ ἦτο ἕνα ἐπι-καίρως βαρῦτατον καὶ φοβερόν πληγμὰ διὰ τὸ γερμανικὸν γόητρον. Καὶ ὁ Ἡμερήσιος Τηλέγραφος ἀναφέρει εἰς κύριον ἄρθρον: "Ὁ Χίτλερ παίζει ἐδῶ ἕνα τεράστιον παιχνίδι. Διακυβεθεὶ γιὰ πολλὰ περισσότερα ἀπὸ τὴν Κρήτην... Τὸ σχέδιον εἶναι μεγαλεπήβολον, θὰ μπορούσε ὅμως νὰ ἐπιτύχη μόνον ἐὰν ἡ γερμανικὴ ἀεροπορία εἴχε λύσει τὸ μυστικὸν τοῦ πῶς κερδίζεται μιὰ ὑπερπόντιος ἐκστρατεία χωρὶς κυριαρχία τῆς θαλάσσης. Μερικοὶ σύμβουλοι τοῦ Χίτλερ πιστεύουν ὅτι μιὰ θαλασσία δύναμις δύναται νὰ καθηλωθῆ διὰ τῆς ἀεροπορικῆς δυνάμεως καὶ φέρουν τὸ παράδειγμα τῆς καταλήψεως τῆς Νορβηγίας. Ὁ Χίτλερ ἠθέλησε νὰ ριφοκινδυνέσῃ εἰς τὴν Κρήτην διὰ παρομοίαν ἐπιτυχίαν. Ἄλλὰ ἐδῶ δὲν ἔχει τὸ προτέρημα μιᾶς ἀπὸ μακροῦ προπαρασκευασθείσης προδοσίας μιᾶς ἀφοπλισμένης χώρας, οὔτε ἐνὸς εὐκόλως διαπλεομένου θαλασσοῦ στενοῦ. Ἐδῶ θὰ καταπολεμηθῆ διὰ τῆς στενῆς συνεργασίας μιᾶς ἀσυζητητέῃ ὑπερτέρας δυνάμεως στόλου ἢ ὅποια ἀπὸ ἀπόδρασης καὶ τεχνικῆς καὶ προσωπικοῦ εἶναι ὑπερτέρα τῆς ἰδικῆς του, καθὼς ἐπίσης διὰ τῶν παλαιμάχων οἱ ὅποιοι ἤδη ἐδοκιμάσθησαν ἐναντίον τῶν ἐιλεκτῶν βασιλικῶν στρατευμάτων του"

Ἡ ΘΑΛΑΣΣΟΚΡΑΤΕΙΑ ΑΓΓΛΙΑ ΠΑΝΤΕΙ

Τὸ βράδυ τῆς 21ης πολλὰ μάτια ἀπὸ τὴν Κρήτην στρέφονται πρὸς βορρᾶν. Ἀναζητοῦν ἐκεῖ, ὡς εὐπρόσδεκτον ἐνίσχυσιν, τὴν ἄφιξιν τῶν ἐλαφρῶν στολισκῶν, οἱ ὅποιοι συμφώνως πρὸς τὸ σχέδιον ἐπιχειρήσεων ὀφείλουν νὰ καταπλεύσουν διαρμύσεως τῆς νυκτός.

Συμφώνως πρὸς τὸ σχέδιον ἀπέπλευσαν καὶ οἱ δύο ἑλαφροὶ στολισμοὶ τὰ ἡμερῶματα τῆς 20.5. - Ὁ πρῶτος ὑπὸ τὸν Ἀντ/ρχην "Ἐχαλ μὲ τὸ ἐνισχυμένον 2ον τάγμα τοῦ 100 Συντάγμ. ἐν Πελοποννήσῳ, ὁ δευτέρος ὑπὸ τὸν Ταγματάρχην Τρέμ μὲ τὸ ἐνισχυμένον 2ον τάγμα τοῦ 85ου Συντάγματος ἐν Χαλκιδος.

Συνοδευόμενοι ἀπὸ αἰσάν τζοπανδουκὺλα περιπολοῦντα ἰταλικὰ ἀντι-τορπιλικὰ ἔπλεον πρὸς νότον στὸ γαλανὸ καὶ γαλήνιο Αἰγαίου ὅπως ὁ Ὀδυσσεὺς πρὸς συνάντησιν περιπετειῶν. Ἦδη ἐνδύτιωσε. Τὸ ἀεροπορικὸς ἀφίχθῃν μικρῶν ναυτικῶν ἐπιτελεῖται ὑπὸ τὸν πλοίαρχον Μπάρτελς ὁ ὁποῖος θὰ διευθύνῃ τὴν προσγιάλωσιν τῶν στολισμῶν, ἐρευνᾷ ματαίως μέσα στὸ σκοτάδι. Σαφηνῶς-κατὰ τὴν 23ην ἕραν-ἀνάπτουν προβολεῖς, τῶν ὁποίων αἱ δέσμαι συλλαμβάνουν φωτεινὰ ἰστίδια. Σχεδὸν ταυτοχρόνως διαδοχικὰ ὁμοβροντῶν βαρέων ναυτικῶν πυροβόλων ἓνα πλοῦτον καίγεται· ἔπειτα σιωπὴ· ἡσυχία-σὲ λίγο πάλι ὁμοβροντῶν πυροβόλων, μεμονωμένα πλήγματα εἰς τὸ ἀεροδρόμιον καὶ τὴν παραλιαν-ἔπειτα πάλιν σιωπὴ. Πουθενά προταλισμὸς πολυβόλου· κανένα σημάδι, κανένα φῶς, οὐδὲν ἕχνος ἑλαφρῶν στολισμῶν.

Ἦ νύχτα δὲν δίδει πλέον καμμίαν ἀπάντησιν. Ἀλλὰ ὁ δὲς ἐπαναληφθεὶς πρῶτος συμπλοκῆς κατὰ τὰ ἡμερῶματα τῆς 22 Μαΐου, δὲν ἀφίνει σὲ κανένα ἀμφισβολία, ὅτι εἰς τὰ βορείως τῆς Κρήτης πελάγη ἐπαίχθη ἓνα αἱματηρὸν δράμα. Οὔτε ἐν πλοῦτον τοῦ ἑλαφροῦ στολισμοῦ δὲν ἀναφαίνεται κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἡμέρας. Τὰ πληρώματα τῶν μὲ τὸ ἡμέρωμα ἀφίχθῃτων Βιοβυνηρὸς ἀναφέρουν γιὰ πολλοὺς ναυαγοὺς εἰς τὸ νότιον Αἰγαίου πρὸς διάσωσιν τῶν ὁποίων ἐτέθη εἰς κίνησιν ἡ ναυαγοσωστικὴ ὑπηρεσία. Τί συνέβη;

ΧΑΛΥΒΑΙΝΟΙ ΚΟΛΟΣΣΟΙ ἘΝΑΝΤΙΟΝ ἸΣΤΙΟΦΟΡῶΝ

Ἰσχυραὶ ἐχθρικαὶ ναυτικαὶ δυνάμεις συνήντησαν τὴν πρωτοπορείαν τοῦ ἰου ἑλαφροῦ στολισμοῦ, ἡ ὁποία ἔπλεε διαρμωστικῶς πρὸς τὸ Ἀκρωτήριον Σπάδα, καὶ τὴν καταμερμάτισαν διὰ κανονιοβολισμῶν καὶ ἐμβολισμῶν. Ὁ ἀγὼν ἑνὸς ἐλέφαντος ἐναντιὸν ἑνὸς ποντικῶ. Ἐν ἄγνοια αὐτοῦ τοῦ συμβάντος ἔπλεε τὸ ὑπόλοιπον σημαντικῶν τμήμα αὐτοῦ τοῦ στολισμοῦ πρὸς νότον πιστὰ στίς διαταγὰς, διὰ νὰ φθάσῃ στὴν Κρήτην. Τίς πρωϊνὴς ὥρες τῆς 22 Μαΐου ἔπεσεν ἐπίσης καὶ αὐτὸ τὸ τμήμα ἐπάνω στὴν μοῦτραν τοῦ βρεττανικοῦ στόλου τοῦ περιπολοῦντος τὰ βορείως τῆς Κρήτης ὕδατα, πρῶτα πρὸς ἐπεσφράγισε τὴν τύχην του. Μὲ ἀπίστευτον γενναϊότητα

διασφαλίζον τὸ τῆγμα μηχανικοῦ ..//.. ὑπόμενον ἀπὸ ἀποσπασμένα

μπλέκονται εις τὸν ἄνισον ἀγῶνα τὰ ἰταλικά ἀντιτορπιλικὰ συνοδείας, καὶ προσπαθοῦν νὰ σχηματίσουν προπέτασμα καπνοῦ, ὑπὸ τὴν κάλυψιν τοῦ ὁποῖου νὰ δυνηθοῦν νὰ διασωθοῦν μερικὰ βραδυποροῦντα πλοῖα εἰς τὸν λιμένα τῆς Μήλου. Ἐνεὶ ἔπλεε εὐτυχῶς καὶ τὸ σύνολον τοῦ 2ου ἑλαφροῦ στολίσκου τὸ ὁποῖον εἶχε κλιμακωθῆ χρονικῶς ἕξ ὥρες πῖσω. Αὐτὸ ἦτο ἡ σωτηρία. Τὸ κλιμάκιον τῶν βαρέων πλοίων δὲν εἶχε ἀνδρῆ ἀποπλευθεῖ ἐκ Πειραιῶς.

Ἡ ἀγγελία τῶν βρεττανῶν ὅτι τὸ μέγιστον μέρος τῆς 5ης δρεινῆς Μεραρχίας κατεστράφη εἰς αὐτὰ τὰ δραματικὰ συμβάντα, καὶ ὅτι ἐπνίγησαν περίπου 9.000 ἄνδρες, δὲν ἀνταποκρίνεται πρὸς τὰ γεγονότα. Πάντως ἡ Μεραρχία ἔχασε σχεδὸν 300 συντρόφους τοῦ 3ου τάγματος τοῦ 100 Συντάγματος μεταξὺ τῶν ὁπλοίων καὶ τῶν διοικητῶν του.

Ἡ ΔΟΥΦΤΒΑΦΦΕ ΑΝΤΑΠΟΔΙΔΕΙ

Εἶναι τραγικὸν ὅτι, ἡ ἤδη ληφθεῖσα ἀπόφασις τῆς Δουφτβάφφε, νὰ φέρῃ εἰς πέρας τὴν μονομαχίαν "ἀεροπορία ἐναντίον στόλου" δὲν ἦτο δυνατόν νὰ λάβῃ χώραν τὴν 21.5. Ἡ ἀναγνώρισις τοῦ σῆματος ἀεροπορίας εἶχεν ἐπισημάνει τὴν παρουσίαν σημαντικῶν ναυτικῶν δυνάμεων εἰς τὰ ὕδατα βορείως τῆς Κρήτης. Ἀλλὰ ἐπειδὴ δὲν ἦτο δυνατόν νὰ διεξαχθῆ τὴν 21.5 ἡ ἐπίθεσις τῶν Στοῦνια, ἔμελλε νὰ κριθῆ ὁ ἀγῶν τὴν 22.5. Ἀλλὰ ἐπῆλθε τότε-δυστυχῶς διὰ τοῦς στολίσκους πολὺ ἀργά- ὄρηπτικῆ καὶ καταστρεπτικῆ ὡς ἐκδικητρία Νέμεσις διὰ τὸν πολὺ ὀλίγον ἱπποτικὸν τρόπον διαξαγωγῆς τοῦ ἀγῶνος τῶν βρεττανῶν κατὰ τοῦς νυκτερινοὺς αὐτοὺς ἀγῶνες. Ὁ Βρετανικὸς στόλος ὑπεχρεώθη νὰ ἀποσυρθῆ ἀπὸ τὴν θάλασσαν περὶ τὴν Κρήτην καὶ νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν νήσον εἰς τὴν τύχην της. Τὴν νύκτα τῆς 22 πρὸς τὴν 23 ἀπεβιβάσθησαν εἰς τὴν ἀερογιαλιάν του ἀκρωτηρίου Σπάθα 15 ἀλπινισταὶ μετὰ σχεδὸν τριήμερον πλοῦν ἐπὶ μίας σχεδίας. Εἶναι οἱ μόνοι ἕξ ὁλοκληρῶν τῶν ἑλαφρῶν στολίσκων ποὺ ἔφθασαν εἰς τὰς ἀκτὰς τῆς Κρήτης διὰ θαλάσσης.

Ὁ ἥλιος τῆς 22 Μαΐου βυθίζεται εἰς τὴν θάλασσαν, ἀπεριγράπτα ὠρατος, ἀσυγκίνητος ἀπὸ τὸν πόνον καὶ τὴν χαρὰ τῶν ἀνθρώπων.

Ἀδιάφορος ἀφίνει πῖσω του στὴν ἀβεβαιότητα αὐτὴν τὴν χοῦφταν τῶν ξεθεομένων ἀπὸ τὴν κούφρασιν ἀνθρώπων, πῶς στὸ νησί, γεμάτων προσδοκία καὶ ἀδημονία γιὰ τὸ τί θὰ φέρῃ ἡ ἐπομένη ἡμέρα. Ἀλλὰ ἡ βασανιστικὴ ἐρώτησις ποὺ συγκινεῖ ὅλες τὰς καρδίαις δὲν φθάνει στὰ χεῖλη κανενὸς "Θὰ μπορέσωμε νὰ κρατηθοῦμε πάνω στὸ νησί;" Καὶ ὅμως οἱ σχηματισμοὶ μπῆκαν σὲ τάξι. Ἀπὸ δυσμῶν καὶ νότου διασφαλίζει τὸ τᾶγμα μηχανικοῦ ἐνισχυόμενον ἀπὸ ἀποσπάσματα

του 55 τάγματος μοτοσυκλετιστών. Προς ανατολάς κρατούν από της παραλίας προς το έσωτερικόν οι σχηματισμοί των αλεξιπτωτιστών και η μαχητική ομάδα του Συντ/ρχου Ούτς. Το Ιον τάγμα του 100 Συντάγματος Ισταται οπισθεν της δεξιάς πτέρυγος έτοιμον διά διεισδυσιν εις τὰ πλευρά και τὰ νώτα του έχθρου. Πάντοτε όμως το αεροδρομιον εύρσκεται υπό έχθρικόν πυρ παρενοχλήσεως εκ του πυροβολικου πράγμα που παρεμποδίζει σοβαρώς την προσγειωσιν των μεταγωγικων αεροπλάνων.

Η ΤΑΚΤΙΚΗ " Ο ΙΑΡΩΣ ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΕΙ ΑΙΜΑ " ΕΠΑΛΗΘΕΥΕΙ.

Τās πρωϊνάς ώρας της 23.5. διενεργείται ήδη η κίνησις υπερκεράσεως του I/100 προς νοτιοανατολικά μέσα εις τὰ βουνά Ισταται επί των ύψωμάτων του ΜΟΔΙΟΥ βαθέως εις τὰ πλευρά των "Αγγλων. Άνησυχήσας λόγω αυτής της απειλής και ισχυρώς πιεζόμενος κατά μέτωπον από τους αλεξιπτωτιστάς και άλπινιστάς μας, χάνει ο βρετανός την ψυχραιμίαν του και έγναταλείπει το χωρίον Μάλεμε και το δεσπόζον του Άεροδρομίου ύψωμα 107, πάντως κατόπιν αιματηρών αγώνων διεξαχθέντων με συνοχήν και επιδεξιότητα διά της χρησιμοποίησεως αρμάτων μάχης. Κάθε τετραγωνικόν μέρος του εδάφους υπερασπίζεται. Ένα αποφασιστικης σημασίας δι'ήμιας κατόρθωμα έπετεύχθη. Το Άεροδρομιον δέν βρίσκεται πλέον υπό βολήν πυροβολικου. Άιδη σημαντικώτερον είναι ότι ο νόμος της πρωτοβουλίας των κινήσεων περιήλθεν εις ήμιας. Επί τέλους βλέπουμε φώς. Η έλλειψις βαρέων όπλων γίνεται λίαν δυσαρέστως αισθητή. Τα όλίγα όρειβατικά πυροβόλα του 1 και 2 95 συντάγμ. όρειβ. Πυρ. τὰ όποια μετεφέρθησαν αεροπορικώς κατά την διάρκειαν της ήμέρας και εϋθύς άμέσως έτάχθησαν προς το κέντρον βάρουσ της προς ανατολάς προσπαθείας μας, μόνον όλίγον δύνανται ν' αλλάξουν την κατάστασιν. Διά τούτο ο στρατηγός Ρίγκελ αποφεύγει κατά το δυνατόν κατή μέτωπον επιθέσεις λόγω της μικρας δυνάμεως πυρός μας και θέλει νά κλονιση τις έχθρικέσ θέσεις βραδέως άλλ' ασφαλώς δι' υπερκεράσεων και πλευροκοπήσεων. Αυτό σημαίνει, εις την κατάστασιν που βρισκομεθα ν' αποφύγωμεν φρονίμως αίματοχυσίαν, και νά κερδίσωμεν χρόνον ώστε ν' αφίσουμε υπομονετικά νά ώριμάσουν οι συνθήκες διά την εκτέλεσιν των αναγκαίων κινήσεων. Αι προς δυσμάς και νότον εμπλακείσαι δυνάμεις κατορθώνουν μέχρι το έσπερας νά καταλάβουν τὰ ύψωματα που αρχίζουν από το ακρωτήριο Σπάδα

πλην κατόλι: Δύναμι και δυνάμει, ήρωισμό και άποθόρουνρι

συνεχιζόμενα προς Νότον, καθώς και την τοποθεσίαν Καϊόπετρον. Παρ'όλα αυτά δέν κατορθοῦται ἡ σύνδεσις μέ τήν ομάδα Χαϊντερικ. Εἰς τὸ Ρέθυμνον κατέστη τοῦλάχιστον δυνατὴ ἡ ρίσις πυρομαχικῶν καὶ τροφίμων προς ἐνίσχυσιν.

Εἰς τὴν περιοχὴν Ἡρακλείου κατορθώθη ἐπὶ τέλους ἡ σύνδεσις μεταξὺ τῶν χωριστὰ μαχομένων τμημάτων, Ἡ ἑλληνικὴ ταξιαρχία εἰς τὴν πόλιν συνθηκολογεῖ. Ἄλλ'ἐπειδὴ μετὰ τὴν βύθισιν τοῦ στολισμοῦ ἢ κατοχὴ τῆς πόλεως καὶ τοῦ λιμένος δέν ἔχει πλέον σκοπὸν ἀποσύρεται ἐξ αὐτῶν τὸ 3ον τάγμα (Σούλτς) τὴν νύκτα τῆς 22 προς τὴν 23 καὶ ὑποχωρεῖ προς Ν. Δυτικῶν.

Προηγουμένως ἀπολθεῖ ὅλους τοὺς Ἕλληνας αἰχμαλώτους. Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἡμέρας τοὺς διαβιβάζουν οἱ Βρεττανοὶ τὴν ἀνδρουθον ἡλίωσιν παραδόσεως: "Ἐφ'ὅσον εἴσατε ἡ μόνη μαχομένη ἐπὶ τῆς Κρήτης μικρὰ μονάς, σὰς καλοῦμεν-τόσον πολὺ ἀναγνωρίζομεν τὸ θάρρος τῶν στρατιωτῶν σας- νὰ σταματήσετε τὴν αἱματοχυσίαν, διὰ ἐξασφαλίσεως ἐντίμων διαπραγματεύσεων καὶ νὰ παραδοθῆτε". Ὁ Ταγματάρχης Σούλτς ἀπαντᾷ: Αἱ γερμανικαὶ ἔνοπλοι δυνάμεις ἔχουν τὴν ἐντολὴν νὰ καταλάβουν τὴν Κρήτην καὶ θὰ ἐκτελέσουν αὐτὴν τὴν ἐντολὴν.

ΕΝΔΙΑΜΕΣΟΣ ΑἰΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

Κατ'αὐτὴν τὴν ἡμέραν λέγει τὸ ἐπίσημον ἀγγλικὸν ἀνακοινωθὲν "Εἰς τὴν Μάχην τῆς Κρήτης δέν ἐσημείωσαν καμμίαν περαιτέρω ἐπιτυχίαν οἱ Γερμανοὶ πλην τοῦ τομέως Μάλεμε, τὸ ὁποῖον εἶναι τὸ μοναδικὸν χωρίον ποῦ κατέλαβον. Οἱ ὑπερασπισταὶ ἔχουν ὑπεροχὴν ἐναντι τῶν γερμανῶν διότι διαθέτουν Τάνις. Ἡ κατάστασις εἰς τὸ Μάλεμε πρέπει νὰ θεωρηθῆ ὡς ὄχι ξεκαθαρισμένη. Τὸ ἀεροδρόμιον εὐρίσκεται συνεχῶς ὑπὸ τὸ πῦρ μας καὶ πλήττεται συνεχῶς. Ὑφίσταται πάντοτε ἡ δυνατότης ὅτι οἱ Γερμανοὶ θὰ ἐκδιωχθοῦν ἐκ τοῦ ἀεροδρομίου".

Τὸ Γερμανικὸν ἀνακοινωθὲν ἀπεναντίας ἐξασκολουθεῖ νὰ σιωπᾷ ὡς προς τὴν Κρήτην.

Τέσσερις ἡμέρες μάχης ἐπὶ τῆς Κρήτης ἔχουν παρέλθει. Ἀσημαντον χρονικὸν διάστημα μέσα στὸν χρόνον, ἀλλὰ δι'αὐτοὺς ποῦ ἔζησαν αὐτὲς τῆς ὥρες τῆς πίστεως καὶ τῆς ἐλπίδος, τῆς ἀπομονώσεως καὶ τῆς ἐγκαρτερήσεως, μία αἰωνιότης ποῦ ἔφερε στὴν ἐπιφάνεια ὅ,τι μπορεῖ νὰ κλονίσῃ καὶ νὰ ἐξυψώσῃ μιαν ἄνθρωπινη καρδιά: Δύναμι καὶ ἀδυναμία, ἡρωϊσμὸς καὶ ἀποθάρρυνσι.

Πραγματικά ημέρες δοκιμασίας και καθάρσεως και των οποίων το τέλος δεν διεγράφετο άδωμη.

Άδιάνοπα βομβούν οι κινητήρες των γερμανικών αεροπλάνων υπέρ την θάλασσαν. Σάν σμήνη μελισσών φέρουν συνεχώς νέους μαχητάς και όπλα, πολεμοφόδια τρόφιμα και υγειονομικό ύλικό.

Ευέλιντα καταδιωκτικά διαγράφουν συνεχώς τους έλιγμούς τους πάνω στο γαλάζιο ούρανó. Σάν σφήμες έφορμούν τά μαχητικά επί των παρατηρηθεισών έχθρικών θέσεων. Τά Στούνια έπιπύπτουν ώς πύραυλοι επί έχθρικών στόχων, επί αεροδρομίων, επί άντιαεροπορικών πυροβολαρχιών και άντικαθιστούν τó έλλείπον πυροβολικό. Συνεχώς ρίπτονται άλεξιπτωτισται, παράτολμα και μέ περιφρόνησιν προς τόν θάνατον είς τίς έχθρικές θέσεις μή λογαριάζοντας τά πυρά των πολυβόλων, τού πυροβολικού και τίς βόμβες. Συνεχώς ώρα μέ τήν ώρα αποβιβάζονται άπό τά μεταγωγικά αεροπλάνα, συντάσσονται, τά ξεφορτώνουν μέ τήν μεγαλύτερη ήσυχία, λαμβάνουν ψυχραιμώς διαταγές και έπιπύπτουν τολμηρά είς τόν άγώνα. Μία καταίγίς άπό άτσάλι, φωτιά και άνθρώπους. Φαινομενικώς ένα χάος και όμως τάξις θέλησις και σχέδιον. Η μάχη τής Κρήτης, ένα μοναδικόν στό χρονικά των πολέμων γεγονός, μία μέχρι παραφροσύνης τολμηρά άλλά καλώς έσικεμένη έπιχειρήσις, εύρίσκειται έν πλήρη έξελίξει.

Σιοτεινή είναι πάντα ή κατάνστασις ώς προς τάς θέσεις τήν δύναμιν και τόν όπλισμόν τού έχθρου και τó έδαφος μή κατοπτεύσιμον. Σαφής όμως είναι ή έντολή "Νά καταλάβετε τήν Κρήτη" και έξ αυτής άπορρέει ó πρώτος άντικειμενικός σκοπός τής Μεραρχίας:

Άπό τó διευρυνθέν προγεφύρωμα τού Μάλεμε, μέ ίσχυράν δεξιάν πτέρυγα διά μιας κινήσεως υπερμεράσεως νά άναγκάσωμεν τόν Άγγλον νά έγκαταλείψη τήν σπουδαιότατην ναυτικήν του βάση τής Σούδας.

ΠΑΤΟΥΜΕ ΓΕΡΑ ΤΟ ΚΡΗΤΙΚΟΝ ΕΔΑΦΟΣ

Η ΑΠΟΦΑΣΙΣΤΙΚΗ ΣΤΙΣΜΗ ΠΑΗΣΙΑΖΕΙ

Άμέσως έμπρός μας μάς κλείνουν τόν όρίζοντα προς άνατολάς μέχρι τής παραλίας τά υψώματα τού Πλατανιά, κάθετα προς τήν κατεύθυνσιν διεισδύσεώς μας. Τά μάτια μας αυτές τίς δύσκολες ημέρες καρφώνονται επάνω τους σάν νά προσπαθούν μέ μαγική δύναμιν νά τά παραμερίσουν. Έγιναν για μάς σύμβολο έλπίδος και σωτηρίας

Ξέρουμε ότι όταν θα βάλουμε πύδι επάνω θα έχουμε εξασφαλίσει
διά παντός το προγεφύρωμά μας έναντι τον πάσης άντεπιθέσεως.
Δέν φοβούμεθα τα προβλήματα που θα αντιμετωπίσουμε από κει και
πέρα.

Έιχε λοιπόν θα κριθῆ ἡ μάχη.

Ὁ Στρατηγὸς Ρίγνελ φροντίζει μὲ ἰδιαίτερη προσοχὴ διὰ τὶς ἀναγ-
καῖες προετοιμασίες. Γράφει εἰς τὸ ἡμερολόγιόν του: " Μοῦ ἦτο
εὐνόητον ὅτι ὁ Ἄγγλος πεισμηθεὶς ἐκ τῆς ἐξελλίξεως τῆς μάχης
τοῦ Μάλεμε θὰ κατέβαλε κἀκε προσπάθεια διὰ νὰ κρατήσῃ καὶ εἰ
δυνατὸν νὰ ἐνισχύσῃ τὸν τελευταῖον πρὸ τῆς σπουδαιότητος ναυτικῆς
βλάσεως Σούδας, εὐρισκόμενον ὄχυρόν βραχῶδη κλοιὸν ὃ ὁποῖος ἀπο-
φράσσει τὴν παραλιακὴν πεδιάδα σάν ἕνα τεῖχος.

Αὐτὴ ἡ σιέφλις ἤγαγε ἀναγκαστικῶς εἰς τὴν ἀπόφασιν νὰ ἐπιτεθῶμεν
ἀμέσως-πρὶν ἀκδη φθάσουν νεαὶ ἐνισχύσεις-ἐναντίον αὐτῶν τῶν
πρὸ τῶν Χανίων ἄριστα ὄχυρωμένων θέσεων καὶ ταυτοχρόνως νὰ ἐξαρ-
θρώσωμεν τὶς θέσεις τοῦ κλοιοῦ τῆς Σούδας, διὰ διεισδύσεως μιᾶς
ἰσχυρῆς δυνάμεως εἰς τὰ μεγάλου βάρους πλευρὰ καὶ τὰ νῶτα τοῦ
ἐχθροῦ."

EN SYNEXEΣ METOPON APO TA OPH MEΧΡΙ ΤΗΣ ΠΑΡΑΛΙΑΣ

Ἡ 24 Μαΐου ἦτο ἡμέρα σφοδρῶν μαχῶν. Οἱ Βρεττανοὶ προβάλλουν
λυσιπλόγη ἀντίστασιν, ἀλλὰ αἱ ἰδιαιτὰς μας συγκεντρωμέναι ὀμάδες
Πυροβολικοῦ καθὼς ἐπίσης τὰ ἀεροπλάνα ὑποστηρίξεως ἐδάφους καὶ
τὰ Στόκιας ἔχουν τὸν λόγον. Ἐπὶ τέλους κατορθώνουν αἱ ναυτιο-
ανατολικῶς πέραν τοῦ Μοδίου διεισδύσαι δυνάμεις, νὰ ἀποκατα-
στήσουν τὸν σύνδεσμον μὲ τὴν ὀμάδα ἀλεξιπτωτιστῶν τοῦ σιηνῶρχου
Χάιντερικ βορείως τοῦ Ἄλικιανοῦ καὶ μὲ ὅλας τὰς πρὸς ἀνατολὰς
ἐμπλαμεῖσας δυνάμεις νὰ προσπελάσουν μαχόμενοι πρὸς τὸν τομέα
τοῦ Πλατανιά.-

Τὴν 25 Μαΐου ἀπὸ τὰς πρῶτας πρωϊνὰς ὥρας ἀρχίζουν σιληροὶ ἀγῶνες
διὰ τὰ ὑψόμενα τοῦ Γαλατῆ καὶ τοῦ τομέως τοῦ Πλατανιά.

Ἄργα, μὲ συνοχὴν καὶ πεῖσμα, προωθοῦνται οἱ διάφορες μαχητικῆς
ὀμάδες.- Εἰς τὴν παραλιαν ἡ ὀμάς ἀλεξιπτωτιστῶν Ρ α μ κ ε
δίπλα ἡ μαχητικὴ ὀμάς Ο ὕ τ ς-καὶ ἀπωθοῦν τοὺς Ἄγγλους ἀπὸ τῆς
προεκχωρημέναις θέσεις των. Τὶς ἐσπερινὰς ὥρας προσπαθεῖ ὁ ἐχθρὸς
μὲ ὀρητικῆς άντεπιθέσεις νὰ ἰσοφαρίσῃ τὶς ἐπιτυχίες μας τῆς
ἡμέρας θεωρῶντας φυσικὸν ὅτι κατόπιν τῶν σιληρῶν ἀγῶνων τῆς
ἡμέρας πρὸ τῶν ὄχυρωμένων θέσεών του, θὰ εἶχαν ἐξαντληθῆ αἱ

δυνάμεις μας. Νομίζει ότι θα προσκρούση σε ένα έξοθενωμένο αντίπαλο, αποκοινοει όμως αίματηρως ἕν καί με ὑπερέντασιν προσπαθείας. Ὅταν πλέον ἔρχεται τὸ σκοτάδι, εὐρίσκονται τὰ μέτωπα συνεχῆ καί κλειστά, ἀπὸ τὴν θάλασσα ὡς τὰ βουνά καί τὸ ἕνα πολὺ πλησίον τοῦ ἄλλου.

Ἐχθροὶ καὶ φίλοι αἰσθάνονται ὅτι ὁ ἀποφασιστικὸς ἀγὼν εἶναι πολὺ κοντὰ. -

ΚΡΑΤΟΥΜΕ ΓΕΡΑ ΤΟ ΔΥΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ ΤΗΣ ΝΗΣΟΥ

Τὸ βράδυ τῆς 24.5. ἔχει ἐξουδετερωθῆ καθε κίνδυνος ἀπὸ τὸν νότον.

Ἡ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ πρὸς Κάνδανον διατεθεῖσα μαχητικὴ ὁμὰς μηχανικοῦ με ἐνισχύσεις ἀντιαρματικῶν καὶ μοτοσυκλετιστῶν προωθείται μέχρι τῆς Παλαιοχώρας, λιμενίσκου τῆς νοτίου ἀκτῆς. Διεξήγαγε σκληρωτῆτους ἀγῶνας ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον με ὁμάδας ἀποθηριωμένων ἐλευθέρων σκοπευτῶν. Ἡ πρὸς δυσμῆς ἐναντίον τοῦ Καστελλίου ἐπιθετικὴ ἀναγνώρισις τοῦ ὑπὸ τὸν Ταγματάρχην Σ α τ τ ε ὄρεινοῦ μηχανικοῦ προσκρούει κατ' ἀρχάς ἐπὶ ἰσχυρῶς ὀχυρωμένου ἐχθροῦ. Κατόπιν ὁμῶς μιᾶς ἰσχυρᾶς ἐπιθέσεως Στούκια κατορθώνουν νὰ προσεγγίσουν συγκεντρωμένοι τὴν πόλιν. Ὁ ἐχθρὸς ἄριστα καμουφλαρισμένος ἐπὶ τῶν ἰψωμάτων περὶ τῆς πόλεως, προβάλλει σκληρὰν ἀντίστασιν. Ἡ πληροφορία μιᾶς γυναικὸς ὅτι εἰς τὸ κρατητήριον τῆς ἀστυνομίας εὐρίσκονται αἰχμαλῶτες ἀλεξιπτωτισταὶ δίδει εἰς τὸ μηχανικὸν νέας δυνάμεις. Ὁ περίβολος τῆς ἐκκλησίας καταλαμβάνεται ἐξ ἐφόδου. Οἱ ἐλεύθεροι σκοπευταὶ τὸ βάζουν στὰ πόδια καὶ παρασύρουν τοὺς Ἕλληνας στρατιώτας εἰς τὴν φυγὴν. Οἱ ἐχθρῆς θέσεις ἀνατρέπονται ἀπὸ τὴν μεριὰ τῆς θαλάσσης, καταλαμβάνεται ἡ πόλις με τὸν λιμένα καὶ τὴν τελευταία στιγμὴν σώζονται οἱ ἀλεξιπτωτισταὶ τοῦ κρατητηρίου. Ἐμεῖ ἔλαβε χώραν ἕνα συγκινητικὸν ἐπεισόδιον. Ὅταν ἡ κατάστασις ἔγινε ἀπελπιστικὴ διὰ τοὺς ἄμυνομένους, μερικοὶ ἄγριοι σκοπευταὶ ἠθέλησαν πρὶν φύγουν νὰ δολοφονήσουν τοὺς αἰχμαλῶτους ἀλεξιπτωτιστάς. Τρεῖς γενναῖοι Αὐστραλοὶ ὀξωματικοὶ ποῦ εἶχαν ζητήσῃ καταφύγιον εἰς τὴν ἀστυνομίαν κατὰ τὸν βομβαρδισμόν τῶν Στούκιας, τοὺς ἐμπόδισαν με τὸ πιστόλι στὸ χέρι καὶ πήραν τοὺς αἰχμαλῶτους ὑπὸ τὴν προστασίαν τους. Εὐχαριστοῦμεν καὶ σήμερα αὐτοὺς τοὺς γενναίους ἄνδρες.

ΘΕΛΟΜΕΝ ΝΑ ΕΠΙΘΕΑ ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΕΡΟΙ

"Ασπλαχνα καίει ὁ ἥλιος ἀπὸ τὸν πάντοτε γαλανθὺν οὐρανὸν. Τὸ θερμὸ μετρον δείχνει 40-45 βαθμοὺς ὑπὸ σιελὴν καὶ οὔτε οἱ νύχτες φέρνουν τὴν ποθητὴν δροσιάν. Οἱ πυρωμένοι βράχοι ἀκρυνοβολοῦν τὴν νύκτα τὴν ζέστη ποῦ ἐναποθήγησαν τὴν ἡμέραν. Ἐπὶ πλεον σιδνη καὶ ἰδρῶς εἰς ὄλο τὸ σῶμα. Οἱ μουσιεμένες ἰδρῶτα στολές μας δέν στεγνώνουν πλεον. Καὶ οὔτε νερὸ, οὔτε τροφή. Τὰ μεταφορικὰ ἕεροπλάνα διασέτουν χῶρο δι' ἄνδρας, πυρομαχικὰ καὶ ὄπλα. Τὸ ὑπερβάλλον βάρος τὰ βαρέα ὄπλα ποῦ πρέπει ὅλα νὰ τὰ τραβοῦν οἱ ἄνδρες, ἡ τέλεια ἔλλειψις ὕδων τοῦ δὺσβατοῦ βραχῶδους ἐδάφους, μᾶς κάνουν τὴν ζωὴ ἐξαιρετικὰ δυσάρεστη. Τὰ πορτοκάλια τὰ ὁποῖα δοθείσης εὐκαιρίας κόβουμε ἀπὸ τὰ δένδρα εἶναι ἐξαιρετικὲς λιχουδιές. Παρ' ὅλα αὐτὰ οἱ ρυτίδες ποῦ χαράζουν στὰ πρόσωπά μας, ὁ ἰδρῶς, οἱ ταλαιπωρίες καὶ οἱ ἀγῶνες γίνονται ὀλονέν βαθύτερες.

Ἄλλὰ πρὸς Θεοῦ νὰ μὴ δεῖξουμε ἀδυναμίαν

Ἀπὸ ἡμερολόγια ποῦ ἔπесαν στὰ χέρια μας βλέπομε πῶσον αὐτὴ ἡ σκληρὴ μάχη ἔχει ἐξουθενώσει καὶ τοὺς "Αγγλοὺς ἔν καὶ μάχονται ὑπὸ συνθήκας πολὺ εὐνοϊκώτερες.

Γι' αὐτὸ θέλουμε νὰ ἀνθῆξουμε περισσότερο τὰ περίφημα τελευτάτα πέντε λεπτά.

Οἱ πιστοὶ μας πιλότοι, πολυβοληταὶ καὶ ἄσφραξισταὶ δέν βρίσκονται σὲ καλλίτερη κατάστασι. Δέν ἡσυχάζουν λεπτό. Συνεχῶς προσγειοῦνται εἰς τὸ μικρὸ ἀεροδρομίου τοῦ Μάλεμε, τὸ ἕνα Γιοῦνιερς κατόπιν τοῦ ἄλλου μὲ σιδηροῦν ρυθμὸν. Ἀπογειώσεις, πτήσεις, προσγειώσεις, πάλιν ἔσφορτωμα καὶ πάλιν ἀπογειώσεις, πτήσεις, προσγειώσεις μὲ συνεχῆ ἐτοιμότητα. Συνεχῆς ἔντασις νεύρων. Τὰ μῦττα αὐτῶν τῶν ἀνθρώπων γυαλίζουν σάν νὰ ἔχουν πυρετό, ὁ μὲχος καὶ ἡ ζέστη αὐλαιώνουν τὰ χλωμὰ ἀδυνατισμένα πρόσωπά τους. Ἄνδρῶν ἡρώες τοῦ καθήκοντος. Εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ Ἡρακλείου διεξάγονται ἀγῶνες μὲ ἐναλλασσόμενον ἔκβασιν. Ἀντεπιθέσεις τῶν "Αγγλῶν ἀποπροβόνται. Ὁ Σμήναρχος Μπρώϋερ ἐπιτυγχάνει νὰ συγκεντρώσῃ τὰ δυτικὰ τάγματα. - Σχεδιάζει συνδεδυασμένην ἐπίθεσιν μὲ σκοπὸν "τὴν κατάληψιν τοῦ ἀεροδρομίου Ἡρακλείου". Πρὸς ἐνίσχυσιν ῥίπτεται τὴν 25.5. τὸ νεοσχηματισθὲν τάγμα Ἄλεξ. Φόγκελ, τὸ ὁποῖον σημειώνει ἰδιαιτέραν ἐπιτυχίαν. Κατορθώνει νὰ ἐξοντώσῃ σχεδὸν πλήρως ἕνα ἐκ νότου ἀπερχόμενον ἐχθρικὸν σχηματικὸν Ἡ ἡγεσία θεωρεῖ ἀπολύτως ἀναγκαίαν τὴν κατάληψιν τοῦ ἀεροδρομίου

του 'Ηρακλείου, διότι τὸ μικρὸν ἀεροδρόμιον Μάλεμε ἀνταποκρίνεται συνεχῶς ὀλιγώτερον εἰς τὰς ἀπαιτήσεις, καὶ διότι διὰ τὴν περαιτέρω μεταφορὰν μαχητικῶν σχηματισμῶν ἀναγκαστικὸς ἀπολύτως ἓνα κατ'ἀλλήλων πεδίων προσγειώσεως. -

Τὸ 85ον ΟΡΕΙΒΑΤΙΚΟΝ ΣΥΝΤΑΓΜΑ ΕΤΟΙΜΑΖΕΤΑΙ

Ἐν τῷ μεταξύ αἱ δυνάμεις τοῦ μετώπου τοῦ Μάλεμε ἠῤῥῆθησαν εἰς 8 Τμήματα, τρία τμήματα πυροβολικοῦ, ὀρειβατικοῦ καὶ Ἀλεξιπτωτιστῶν καὶ ἀντ' ἓν τμήμα, ἀνιχνευτῶν, ἀντιαρματικῶν καὶ ἀντιαεροπορικοῦ. Ὁ κύριος ὄγκος τῆς 5ης ὀρεινῆς μεραρχίας ἔχει προσγειωθῆ. Διὰ τὴν κίνησιν ὑπεριεράσεως διατίθεται τὸ 85ον ὀρειβατικὸν σύνταγμα ὑπὸ τὸν διοικητὴν του συντ/ρχην Κ ρ α κ ἄ ο υ . Συγκεντροῦται βορείως τοῦ Ἀλικιανοῦ. Ἡ μεραρχία ἐλπίζει ὅτι τὸ σύνταγμα θὰ μπορέσῃ νὰ ἐκινήσῃ τὸ ἀργότερον τὴν 26 Μαΐου.

Τίς λεπτομερεῖς ὁδηγίες δίδει προσωπικῶς ὁ Στρατηγὸς Ρίγκελ.

Ἡ κυρία δύναμις τοῦ συντάγματος ὀφείλει νὰ παρακινήσῃ τὸν ὄρμον τῆς Σούδας καὶ νὰ συναντήσῃ τὴν βορείαν ὁδὸν εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ Στύλου. Ἐπὶ πλέον μὲ μιαν βοηθητικὴν φάλαγγα ἢ ὁποια θὰ ἐπιτελέσῃ ἀκόμη εὐρύτερον ἐλιγμὸν νὰ καταλάβῃ τὸν ὁδικὸν κόμβον τῶν Βρυσῶν. Ἐν ἡ περιπτώσει ἢ ἐπιθεσῆς κατὰ τοῦ Γαλατῆ καὶ τῶν Χανίων δὲν εὐδογή, ὀφείλει ὡς εἶναι ἀπτονόητον ἢ ὁμᾶς Κρακίου νὰ στραφῆ πρὸς τὸν ὄρμον τῆς Σούδας καὶ τὴν πύλιν τῶν Χανίων ἵνα ἐνισχύσῃ τὴν πρῆσιν πρὸς τὰς ἐκεῖ ἐχθρικὰς θέσεις.

Πρὸς διαρκεῆ ἐπίβλεψιν καὶ ὑποστήριξιν αὐτῆς τῆς κυλιωτικῆς κινήσεως ὑπὸ ἀεροπορικῶν δυνάμεων γίνονται αἱ ἀναγκαῖαι συνεννοήσεις μὲ τὴν Δουφτ-βάφφε. Ἀναγνωριστικὰ ἀεροπλάνα κρατοῦν τὸν σύνδεσμον μεταξύ ἐπιτελείου μεραρχίας καὶ ἐπιτελείου συντάγματος, διὰ τῆς ρίψεως ἀγγελιδῶν καὶ διαταγῶν. Τὸ πυροβολικὸν λαμβάνει ὁδηγίας νὰ ἐγκαταστήσῃ παρατηρητήρια πρὸς ἐπίβλεψιν τῆς προχωρήσεως.

ΒΟΗΘΟΥΝ ΣΥΝΑΔΕΛΦΟΙ ΤΗΣ 6ης ΟΡΕΙΝΗΣ ΜΕΡΑΡΧΙΑΣ

Ἔτσι εἶναι ὅλα ἄριστα προητομασμένα διὰ τὸ ἀποφασιστικὸν πλήγμα. Ὁ Στρατάρχης Δίστ, φροντίζων ὀλοφύχως διὰ τὴν ἐμβασιν τῆς πάλης διὰ τὴν Κρήτην, θέτει διὰ πᾶν ἐνδεχόμενον, εἰς τὴν διέθεσιν τοῦ Στρατηγοῦ Ρίγκελ, ἓν ἐπὶ πλέον συνθετὸν καὶ ἐνισχυμένον σύνταγμα τῆς 6ης ὀρεινῆς μεραρχίας καὶ συνδέσμους ἀξιωματικοῦς. Αὕτη ἡ βοήθεια ὑπὸ τὸν συντ/ρχην Γιάνης, ἔρχεται

πάνω στην ώρα δια να κλείση το άνοιγμα που έμεινε με την προώθη-
σιν της ομάδος Κραιάου, μεταξύ της ομάδος Ούτς και του συντάγμα-
τος άλεξιπρωτιστών Χάϊντερλιχ εις το δεξιόν του προς τὰ Χανιά
Μετώπου.-

Τήν ιδίαν ημέραν λέγει ὁ Τσῶρτσιλ εις τήν Βουλήν τῶν
κοινοτήτων: " Ἡ Μάχη δια τὰ Χανιά μαίνεται λυσσῶδῶς καθὼς ἐπι-
σης ἂν και εἰς μικροτέραν κλίμακα εἰς τὸ Ρέθυμνον και τὸ Ἡρά-
κλειον. Τὰ στρατεύματα τοῦ Στρατηγοῦ Φράϊμπεργι ἔλαβαν ἐνισχύ-
σεις εἰς ἄνδρας και ὑλικόν και προβλεπεται νὰ λάβουν και ἄλλες.
Τήν στιγμὴν που σας ὁμιλῶ εἶναι ἀκδη ἀβεβαία ἡ ἐπιτυχία τῆς
ἡρωϊκῆς τους ἀντιστάσεως. Ὅποια και ἂν εἶναι ἡ τελικὴ ἔκβασις
τῆς μάχης, ἡ ἄμυνα τῆς Κρήτης ὡς προφυλακῆς τῆς Αἰγύπτου θὰ
καταλάβῃ τὴν πρώτην θέσιν εἰς τὰ χρονικά τοῦ βρεττανικοῦ στρα-
τοῦ και στόλου".

Ἡ ΓΙΓΑΝΤΟΜΑΧΙΑ ΤΟΥ ΓΑΛΑΤΑ

Καυστικὲς πέφτουν οἱ ἀκτῖνες τοῦ ἡλίου τῆς 26 Μαΐου πάνω στὴν
κατάξερη γῆ. Στὰ ληθούτα, τὰ περιβόλια και τὰ ἀμπέλια ἡ ζέστη
εἶναι πνιγηρά.

Ἡ χονδρὴ στολή τῶν ἀλπινιστῶν πιέζει σὰν θώραξ και οἱ ἀλπι-
στικὲς ἀρβύλες με τὰ μαρφιά καίουν τῖς πατούχες. Ἀλλὰ παντοῦ
πυρετώδεις προετοιμασίες. Σύνδεσμοι ἐγκαθίστανται, πυροβόλα
προωθοῦνται ὅσο τὸ δυνατόν πρὸς τὰ ἔμπρὸς. Σικκοί με προσυλά-
ξεις προχωροῦν οἱ ἀλπινισταὶ ὡς τῖς θέσεις ἐξορμησεως. Ἔχουν
ἐντεταμένην τὴν προσοχήν. Γνωρίζουν τὸν τρόπον που πολεμοῦν οἱ
Ἄγγλοι οἱ ὁποῖοι ψύχραιμα ἀρχίζουν πῦρ μόνον ἐξ ἐγγυτάτης ἀπο-
στάσεως. Ἐχει γερὰ νεῦρα ὁ Βρεττανὸς και καιροφυλάκτει σὰν
κυνηγὸς σὲ ἐνέδρα, καμουφλαρισμένος θαυμάσια σὲ προετοιμασμένα
χαραινῶματα ἢ δεμένος πάνω σὲ ἐλαιόδενδρα.

Τὴν Ἰσὴν ὥραν ἀρχίζει πῦρ συμφώνως πρὸς τὸ σχέδιον ἐπιθέσεως
τὸ πυροβολικὸν μας. Τὸ πρῶτον κῆμα ἐπιθέσεως τῶν ἀεροπλάνων
ἐξορμᾷ και ἀφίνει τῖς βόμβες του. Πυροβολικὸν και ὄλμοι ἐπαυξά-
νουν τὸ πῦρ τους εἰς τὴν μεγίστην ἀπόδοσιν. Τὰ πλήγματα εἶναι
εὐστοχα. Μῆτα κβλάσις καπνῶν ἀναθυμιάσεων και ἐκρήξεων που σείλουν
τὸ ἔδαφος. Ὅλοι περιμένουν με ἀγωνία τὸ προβλεφθέν δεύτερον
ἀεροπορικὸν κῆμα ἐπιθέσεως. Καὶ ὅμως δέν ἔρχεται. Παταία ἡ

προσμονή. Ἀλλὰ ἐπειγόμεθα νὰ τελειώσουμε. Καί ἔτσι πρέπει νὰ ἐπιτεθοῦμε πάλι χωρὶς ἀεροπορική ὑποστήριξι.

Ἐναντῖον τοῦ κέντρου βάρους τῆς Ἀγγλικῆς ἀμύνης δυτικῶς τοῦ Γαλατᾶ, ῥίπτεται ἡ ἐπιθετικὴ ὁμάς Οὔτς. Καταλαμβάνει ἐξ ἐφόδου τὰ ἀπὸ πτώματα ἀλεξιπτωτιστῶν σιεπασιμένο "ὑψωμα τῆς Ἐκκλησίας" καί προχωρεῖ μὲ ἀγῶνας ἐκ τοῦ συστάδην πρὸς τὰ πρῶτα σπίτια τοῦ "ὑψώματος Καστέλι". Ἐπιθέσεις καὶ ἀντεπιθέσεις ἐναλλάσσονται μέχρις ὅτου μίᾳ ἀστραπιαία μας ἐφοδος ἀπὸ τὰ πλευρὰ φέρνει ἀποτέλεσμα. Ὅμως ἡ ὀρμητικότης τῆς ἐπιθέσεως μας κινδυνεύει νὰ ἐξασθενήσῃ. Νὰ πάλι βδομβος, καὶ ἤδη βρέχει βδομβες ἢ καθυστερημένη ἀεροπορική ἐπίθεσις. Μὲ τὴν τελευταίαν βδομβαν ποῦ μᾶς δείχνει μίᾳ ἐρυθρὰ φωτοβολίς, ἐφορμοῦν οἱ ἄλπινισταί μας κατὰ τοῦ ἐχθροῦ. Τὸ ἐκ νοτιοανατολῶν ἐπιτεθέν Ἴον Τάγμα (Στράνι) καταλαμβάνει ἐξ ἐφόδου τὰ βορειοανατολικά ὑψώματα τοῦ Γαλατᾶ.

Ἡ μάχη ὅμως δέν ἐκρίθη ἀκόμη. Ἀπὸ χαράκιμα σὲ χαράκιμα, ἀπὸ σπίτι σὲ σπίτι ἀρχίζει ἕνας φονικὸς ἐκ τοῦ συστάδην ἀγῶν, ὁ ὁποῖος μὲ τὴν ἔλευσι τοῦ σκότους, μαίνεται σὲ ὅλη τὴν ἔκτασι τοῦ Γαλατᾶ. Οἱ Βρεττανοὶ ἀμύνονται σὰν μπουλντγι. Μίᾳ ὀρμητικῇ ἀντεπίθεσις μὲ ὑποστήριξιν ἀρμάτων μάχης τοὺς δίδει σχεδὸν ἐξ ὀλοκλήρου τὸ χωριὸ στὰ χέρια. Ἀλλὰ μὲ μίαν φοβεράν νυκτερινὴν ὀδομαχίαν οἱ ἄλπινισταί τῶν ταγμάτων 2/100 (Σοῦρυ) καὶ 1/100, ἀντικαταλαμβάνουν τὸν Γαλατᾶν μέχρι τὰ ἡμερώματα. Ὁ ἐπιλοχίας Μπουργίχαρνβήτσερ ἀναδεικνύεται ὁ ἥρωας αὐτῆς τῆς νύχτας καὶ διὰ τὴν παραδειγματικὴν γενναϊότητά του, τοῦ ἀπονέμεται ὁ σταυρὸς τῶν ἱπποτῶν.

Ὁ ἀνατέλλων ἥλιος φωτίζει ἕνα φρικαλέον θέαμα: Πολλοὶ γενναῖοι καὶ ἀτρόμητοι στρατιῶται-φίλοι καὶ ἐχθροὶ-βρίσκονται ξαπλωμένοι στὸ χωριὸ ποῦ ἔγινε πεδλὸν μάχης. Ἀναρτήματα ὄπλα, πάσης φύσεως, εἶναι πεταγμένα στοὺς δρόμους εἰς τὶς ἕκρες τῶν ὁποίων ἀκίνητοδν ἴδεις ἀκαμένα μαχητικὰ ὄχηματα μέσα στὸ πρωῖνὸ φῶς.

Ὁ Ἀγγλος ὑπὸ τὴν πρῆσιν τῆς ἀπειλουμένης κυκλώσεως ἐκ τῆς ὁμάδος Κρανδου, ἐξεκένωσε τὴν πρὸ τῶν Χανίων στρατηγικωτάτην τοποθεσίαν. Ὁ πρὸ τῆς Σοῦδας κλοιδὸς ἐθραύσθη. Τὸ τμήμα τῆς νίκης εἶναι ὑψηλὸν ἀλλὰ ὁ ἀγῶν ἐκρίθη τοιουτοτρόπως. Ἐπίσης

ή κατά μήκος της παραλίας έπιτιθεμένη όμάς άλεξιπτωτιστών Ρώμιε κερδίζει έδαφος. Παρά τήν έξάντλησιν τους κυνηγούν τόν υποχωρούντα έχθρον, κατά πόδας.

Η μαχητική όμάς Γιάης επίσης προελαύνει έως τό άνοιγμα μεταξύ τών ομάδων Ούτς και Χάϊντεριχ. Η όμάς υπεριεράσεως Κρανίου μάχεται προς έλευθερους σκοπευτές και παρά τόν καθώνα τήν έλλειψιν όδών και ύδατος προχωρεί έκταναποικητικώς και εύρίσεται τό βράδυ τής 26 βαθειά στα πλευρά του έχθρου.

Από τήν περιούχην Ρεθύμνου έρχονται διά πρώτην φοράν άκριβετες είδησεις. Η διοίκησις του συντάγματος έχει έκεί αίχμαλωτισθή κατόπιν σθεναράς άντιστάσεως. Οί μάχες συνεχίζονται. Τά περικυλισμένα τμήματα κρατούν πάντοτε έναντίον όλων τών έπιθέσεων. Είς τήν περιούχην Ήρακλείου τό δεσπόζον ύψωμα νοτίως του αεροδρομίου κατελήφθη από τό τάγμα Σούλτς. Τά έλλα δυτικά τάγματα έχουν προωθηθή προς έπιθεσιν πλησίον του αεροδρομίου. Επίσης άπεκατωστάθησαν αί μεταξύ των συνδέσεις.

Μία άνήκουστος έξαφίς μάς έχει καταλάβει όλους. Ξέρουμε τόρα ότι θά τά καταφέρουμε. Δέν πρόκειται πλέον νά άποφασισθή ή τύχη. Μόνον ή γενναϊότης μας, ή δύναμις και ή καρτερία μας θά μας όδηγήσουν στήν Νίκην. Αυτή ή έπίγνωσις χαλυβδόνη τίς θελήσεις μας και διώχνει κάθε κόπωσι. Η αυτοπεποιθήσις μας μας λέγει: Θά νικήσωμεν.

Η ΜΑΧΗ ΓΙΑ ΤΑ ΧΑΝΙΑ

Ναί! Δέν θά άφήσουμε τίποτε στήν τύχη. Είμεθα έτοιμοι νά έπιπέσωμεν ώς πάνθηρες κατά των βρεττανών και νά μή τους άφήσωμε νά πάρουν άναπνοή.

Κατά τήν νύκτα τής 26 προς τήν 27 Μαΐου τό Πυροβολικόν άλλάζει έν νέου θέσεις προς τά έμπρός. Αί θέσεις των παρατηρητηρίων έκλέγονται προσεκτικώς. Τό ξημέρωμα βρίσκει όλοκληρο τό μέτωπο από τήν θάλασσα μέχρι των Δευκίων όρέων σε προετοιμασίες κατά του έχθρου όστις έχει τραβηχθή είς νέες θέσεις προς τά Χανιά.

Γίνεται γνωστόν ότι κατά τήν διάρκειαν τής νυκτός άπεβιβάσθησαν νέες έχθρικές ένισχύσεις είς τήν Σούδαν. Όπου έμφανίζεται ό βρεττανός κτυπιέται άλόπητα. Συνεχώς προσπαθεί νά έδραιωθή. Αλλά ή έπιθετική μας όρμη δέν συγκρατείται

Εστω ἂν ἐδῶ καί ἐκεῖ γίνονται προσωρινὰ σταματήματα. Μὲ ζωηρὰν ἔμιλλαν οἱ ἄνδρες τοῦ σημεῖου Χάιντερικ .Οἱ ἀλπινισταὶ τῶν συν/ρχῶν Γιάνης καὶ Θύτς καὶ ἡ ὁμάς τοῦ σημεῖου Ράμικε ἐκδιώκουν τοὺς "Ἀγγλους ἀπὸ λῶφο σὲ λῶφο, ἀπὸ ὕψωσιν σὲ ὕψωσιν καὶ τῶς κυνηγοῦν στοὺς ἐλαιῶνες καὶ τὰ ἀμπέλια. Ἐνας φοβερός ἀγὼν χωρὶς ὀρατότητα. Καὶ ὅμως ἀπὸ παρατηρητήρια μὲ καλὸν ὀρίζοντα κατορθώνει τὸ πυροβολικὸν μας νὰ ὑποστηρίξῃ τὶς κινήσεις μας μὲ τὰ πυρὰ του. Ἰδιαιτέρως δύσκολες συνθήκες συναντᾷ τὸ σύνταγμα Γιάνης ἐναντίον τοῦ ὁποῖου οἱ "Ἀγγλοι, ἄριστα καμουφλαρισμένοι προβάλλουν λυσσώδη ἀντίστασιν.

Κατὰ τὸ μεσημέρι ἰσχυρὰ ἐπιθεσις Στοῦβιας κατὰ τῶν κατεχομένων ἀνατολικῶν παρυφῶν. Τώρα πιά χόρτασε ὁ "Ἀγγλος. Ἀσφαλῶς γνωρίζει ὅτι κατ' αὐτὸ τὸ χρονικὸν διάστημα ἕνας γερμανικὸς ὀρεινὸς σχηματισμὸς διεισδύει βαθειὰ στὰ πλευρὰ του μὲσφ τῶν ὄρεων. Ἐπιμενῶναι γι' αὐτὸ τὸ πεδῖον καὶ ἀμέσως κατόπιν διεισδύουν ἀλπινισταὶ καὶ ἀλεξιπτωτισταὶ εἰς τὴν πόλιν τῶν Χονίων.

Εἰς τὶς 14.45 τὸ τάγμα Σράνικ (I/100) ὑφώνει τὴν γερμανικὴν σημαίαν εἰς τὴν μεγάλην πλατείαν τοῦ κέντρου τῆς πόλεως. Κατὰ τὴν κατὰληψιν τοῦ λιμένος καὶ τοῦ Καστελιοῦ, ἀπελευθεροῦνται πολλαὶ ἑκατοντάδες ἀλεξιπτωτιστῶν καὶ Ἰταλῶν αἰχμαλώτων δι' ἀπλῆς ἀλλαγῆς σιοποῦ. Μία τελευταία ἀντίστασις εἰς τὰ ἀνατολικὰ προάστεια καταστέλεται ταχέως. Τὴν 17ην ὥραν ὁ Δήμαρχος παραδίδει ἐπισημῶς τὴν πόλιν. Πλουσία λεῖα περιέρχεται εἰς χεῖρας μας.

Κατόπιν μιᾶς ἐβδομάδος ἀσυνήθων σκληρῶν ἀγώνων εἶναι ἡ πρωτεύουσα τῆς Κρήτης ἰδική μας, ἡ κυρία δύναμις τῶν ἄγγλων νικημένη καὶ ἐλεύθερος ὁ δρόμος πρὸς τὴν Σούδαν. Περήφανα κτυποῦν οἱ καρδιές μας. Κανεὶς δὲν θά μπορέσῃ νὰ μῖς πάρῃ τὴν Κρήτην. "Ὡς εἶναι ὅσον θέλει σκληρὸς οἱ ἐρχόμενες ἡμέρες. Πατήσαμε γερὰ στὸ δυτικὸ μέρος τῆς Νήσου Σχεδὸν 200 χιλιομέτρα ἀπλώνεται ἡ Νήσος πρὸς ἀνατολὰς. Ἐνα ἀτελείωτο διάστημα ὅταν ἔχει κανεὶς νὰ τὸ διασχίσῃ μαχόμενος σὲ δύσκολο καὶ χωρὶς ὀρίζοντα ἔδαφος.

ΤΟ 85ον ΤΑ ΚΑΤΑΦΕΡΝΕΙ

Τὸν δρόμον πέραν τῆς Σούδας θά μᾶς βοηθήσῃ νὰ ἀνοίξωμεν ἡ ὁμάς ὑπεριεράσεως Κραϊάου ἡ ὁποία μὲ ἀφάνταστες δυσκολίες καὶ κινου- χίες ἀγωνίζεται κατευθυνομένη πρὸς Στύλον περνώντας ἀπὸ περι-

φλεγμη ύψώματα. Ο δρόμος της είναι ένας προθάλαμος της Κολάσεως του Δάντη χωρίς σιιά, χωρίς νερό, κάτω από έναν ύσπλαχνον ήλιον του οποίου αι ακτίνες άνταναικλώνται από τὰ γυμνά πετρώματα με θερμοκρασίαν βρασμού, βασανίζεται τό 85ον μας, χύνοντας ποταμούς ιδρώτος, σχεδόν τρία ήμερονύκτια με βαρυτάτην έξάρτησιν μέσα σ'αυτήν τήν πέτρινη Ξρημο. Είναι υποχρεωμένοι να παίρνουν τόν ρόλον τών έλλειπόντων υποϋγίων τους άν και εις άντικατάστασιν τών ήμιδών που ήφησαν στην Στερεά Ελλάδα βοηθοούνται από λίγα μικροκαμωμένα έντόπια γαίδουράκια, που είναι τόσο χαριτωμένα και λιποδαιτα που μπαίνουν στην καρδιά μας.

Ο Βρεττανός κατ' αρχάς δέν θεωρεί άνθρωπίνως κατορθωτήν αυτήν τήν αφάνταστον σωματικήν προσπάθειαν όσο κι' άν πολεμά με πείσμα και γενναιότητα, δέν είναι προφανώς καμωμένος και προητομασμένος ενχυιδος και σωματικώς για τέτοια "κακομεταχειρισιν". Ίσως με τήν φιλαθλον νοοτροπίαν του και τόν όλον τρόπον ζωής του να θεωρή άγενές και άνέντιμον τό να διεξαγάγη κανείς σοβαρές έργασίες, επιχειρήσεις ή μάχες μεταξύ 10ης και 16ης ώρας σ'αυτά τὰ γεωγραφικά πλάτη.

Αυτός ο άπειδώς χυθείς ιδρώς του 85ου όρ. συντάγματος μας έξοικονομεί πολύ, πάρα πολύ, αίμα καθώς επίσης και χοδνον. Μόνον ή άπειλή αυτής της ύπερμεράσεως κατέστησε δια τούς βρεττανούς άσκοπον τήν συνέχισιν του άγώνος δια τὰ Χανιά και τήν Σούδα. Δια να μη βρεθή περικυκλωμένη τήν 28ην Μαΐου, άποχωρεί ολοταχώς.

ΟΙ ΤΕΛΕΥΤΑΙΕΣ ΗΜΕΡΕΣ

Η μεραρχία βλέπει τήν 27ην Μαΐου να έξελίσσωνται όλα συμφώνως προς τό σχέδιον και τήν επιθυμίαν. Συζητήσιμον μένει μόνον εάν κατορθώσωμεν να πιάσωμεν τόν έχθρόν προτού άπομακρυνθή από τόν κόλπον της Σούδας. Δέν πρέπει ούτε λεπτόν να χαθή ή επαφή με τόν Βρεττανόν αυτόν τόν δεξιοτέχνην τών άγώνων υποχωρήσεως. Μόνον έτσι δέν θα μπορέση να χρησιμοποιήση-διότι δένθα εύρη τόν καιρόν να ήγμιστρωθή-τὰ πλεονεκτήματα του ιδεώδους δι' ήμυναν εδάφους με τισ άπειρες δυνατότητες δια όδοφράγματα και παγίδες. Δια τήν άντιμετώπισιν της μεγάλης ύπεροχής εις μεταφορικά μέσα ή όποια επιτρέπει εις τούς Βρεττανούς

μεγάλης δλκης κινήσεις, θεωρεί ό στρατηγός Ρίγελ τόν σχηματισμόν ένδς ταχυκινήτου τμήματος ώς τήν μόνην δυνατότητα διά τήν ταχεται και αποτελεσματικήν αντιμετώπισιν τών μελλοντικών προβλημάτων. -

Τό Ια του επιτελείου, με εδφύα προβλεπτικότητα έχει ήδη προεργασθή. Αριθμός τις κυριευθέντων όχημάτων έχει συγκεντρωθή εις μίαν "Μεταφορικήν φάλαγγα". Μπορούμεν λοιπόν νά προχωρήσωμεν. Ίσως μπορέσουμε νά βοηθήσωμε τους περικυκλωμένους άλεξιπτωτιστάς του Ρεθύμνου.

Επίσης από τό Ήρακλειον έρχονται εδχάριστες ειδήσεις. Αί προετοιμασίαι διά τήν επίθεση κατά του ένειτ άεροδρομίου έχουν περατωθή. Κατά τήν διάρκειαν μάλιστα τής ήμέρας προσεγγίσθη ένα Γιοϋγκερς 52 επί του νοτίως του άεροδρομίου ήδη καταληφθέντος λόφου και φέρνει ένα δρειβατικό πυροβόλον και πυρομαχικά. Ένα θαυμάσιον μαρδόρθωμα του πιλότου. Πάλιν ένα από τις ένατοντίδες άμδραγαθήματα από τά όποια αποτελείται ή επιτυχία τής Κρήτης.

Αξιζει νά σημειωθή ένα έπεισόδιον τό όποτον φωτίζει τόν ώρατον τρόπον διεξαγωγής του άγώνος και από τις δύο πλευρές. Είς τήν Κνωσσόν νοτίως του Ήρακλειου έχει έγνατασταθή ένα βρεττανικό Νοσοκομείον. Είς τόν ίδιο τον τρόπον έχουν όμως οι "Αγγλοι και ένα άσύρματον ό όποτος βάλλεται από τους άλεξιπτωτιστάς, έν άγνοία τής λειτουργίας του Νοσοκομείου διατελοϋντας. Όταν οι "Αγγλοι δι' ένδς άπεσταλένου παραπονοϋνται διά τους πυροβολισμούς τους άπαντοϋν ότι οι πυροβολισμοί θα παύσουν εύθύς ώς άπομακρυνθή ό άσύρματος. Καί αυτό γίνεται πράγματι. Είς νέα συνάντησιν συμφωνείται νά οργανωθή κοινόν Νοσοκομείον με Γερμανούς έατρούς και "Αγγλους νοσοκόμους. Επί πλέον αποφασίζεται ή διακομιδή νέων τραυματιών άμφοτέρων τών μερών, με άγγλικά νοσοκομειακά αυτοκίνητα κυκλοφοροϋντα διά μέσου τών γραμμών μάχης και πράγματι έιτελείται. Μία συμφωνία Κυρίων ή όποια έμφράζει διά τους συμμετέχοντας τό ώραιότερον δεύγμα εϋγενεστάτου άνθρωπισμού και άληθινής συναδελφώσεως. -

Πώς λαχταρά ή στρατιώτης εις τόν σιληρόν τόν κδομον τέτοια δείγματα άνθρωπισμού και άγάπης. Πόσο μάς έκαμαν εδτυχεύς αί Σαμαρειτικά ύπηρεσίαί τής συζύγου του διευθυντοϋ τών φυλακίων

Ἄγυιās πού με αὐτοθυσία προσέφερε στίς πρώτες μάχες. Αὐτή ἤ γενναία γυναίκα περιέθαλπε ἀλτροῦστικῶς τοὺς τραυματίας με θυσίαν ὄλων τῶν ἀσπρορούχων τοῦ νοικοκυριοῦ της. Ἐνας ἄγγελος με μορφήν ἀνθρώπου.

Ἡ 27η Μαΐου παρέρχεται. Ἡ ἐντολή τῆς ἐπομένης ἡμέρας εἶναι προφανής. "Μαχητικὴ ἐκκαθάρισις τοῦ κόλπου τῆς Σουδᾶς καθ' ὅλον τὸ μῆκος του καὶ καταδίωξις τοῦ ὑποχωροῦντος ἐχθροῦ. Ὁ ἀρχηγὸς τοῦ ταχυκινήτου τμήματος καλεῖται εἰς τὸ ἐπιτελεῖν τῆς μεραρχίας. Τὸ (γερμανικόν) ἀνακοινωθέν τοῦ ἀνωτάτου ἀρχηγέου ἀναφέρει τὴν ἡμέραν αὐτὴν "χθὲς γερμανικὰ ἀλπινιστικὰ στρατεύματα παρὰ ἐδαφικὰς δυσχέρειας, ἔδραυσαν τὴν πεισματώδη ἀντίστασιν τῶν ἀγγλικῶν δυνάμεων καὶ τῶν ὁμάδων ἐλευθέρων σισπευτῶν. Με τολμηρὰν ἐπίθεσιν ἀνέτρεψαν τὸν ἐχθρὸν ἀπὸ τῆς θέσεως του, κατέλαβον τὴν πρωτεύουσαν Χανιά καὶ καταδιώκουν τῆς νικηθεῖσες δυνάμεις νοτιῶς τοῦ κόλπου τῆς Σουδᾶς".

Μίαν ἰδιαιτέραν ἠθικὴν ἀμοιβὴν διὰ τὴν 5ην ὀ.μεραρχίαν φέρνει ὁ ἀσύρματος ἀπὸ τὸν Στρατάρχην Λίστ: "Ἔγχε Ρίγμελ, συγχαίρω καὶ παραδέχομαι τοὺς ἀλπινιστὰς."

ΤΟ ΤΜΗΜΑ ΕΜΠΡΟΣΘΕΟΦΥΛΑΚΗΣ ΕΤΟΙΜΑΖΕΤΑΙ

Τὸ βράδυ τῆς 27 Μαΐου, ἡοῦ κατετοπίσθη ἐπὶ τῆς καταστάσεως, λαμβάνει ὁ ἀντ/ρχης Βιττμανν (Σ.Κ. ὁ συγγραφεὺς τοῦ παρόντος) ἀπὸ τὸν στρατηγὸν Ρίγμελ τὴν ἀμδλουθὸν διαταγὴν: "Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς νυκτὸς καὶ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ πρὸς τὴν Σουδᾶν μέχρι τῶν πλέον προκεχωρημένων θέσεων, θὰ εἶς χορηγηθῶν καὶ εἰ τεθοῦν ὑπὸ τὰς διαταγὰς σας οἱ ἐπόμενοι σχηματισμοί: Τὸ τμήμα ἀναγνωρίσεως τῆς μεραρχίας ὑπὸ τὸν ἑλρχον Πολίμηπα τοῦ Καστελλ, ἱ λόχος ἀντιαρματικῶν, ἱ λόχος μοτοσυκλετιστῶν ἱ δμοιοετα μηχανικοῦ μηχανοκινήθετα ἐκ τῶν ἐνδόντων καὶ 3 ὀρειβατικὰ πυροβόλα, ἐπίσης μηχανοκινήθεντα ἐκ τῶν ἐνδόντων. Ἐτοιμάσετε ὅσον τὸ δυνατόν τάχιστα τὴν μαχητικὴν σας ὁμάδα καὶ κατὰ πρῶτον νὰ ἐκκαθαρίσετε πλήρως τὸν κόλπον τῆς Σουδᾶς. Ἐν συνεχείᾳ καταδιώκοντες τὸν ἐχθρὸν μὴ τοῦ ἀφήσετε σιγμὴν ἠσυχία. Κατεβῆναισιν: Ἐθνικὴ ὁδὸς πρὸς Ρεθύμιον διὰ νὰ ἀπελευθερώσητε ἐνεὶ εἰ δυνατόν τοὺς ἀποκλεισμένους ἀλεξιπτωτιστὰς. Ζητήσατε νὰ συνδεθῆτε τὸ γρηγορώτερον με τὴν ὁμάδα ὑπερμερῶσεως

δοκιμασμένην πρακτικῶν τοῦ Σερβ. Μ.Σ. Προστασία πρὸς καὶ

Κρανίου που κατευθύνεται προς Στόλον. "Οπισθεν της εμπροσθοφυλακής θα ακολουθήσουν ή όμάς Ούτς και ή όμάς Γιάης προς Βάμον και Βρούες. Οί σχηματισμοί των άλεξιπτωτιστών θα διατεθούν προς ένικαθάρσιν του "Ακρωτηρίου".

"Ας ακολουθήσουμε τήν διήγησιν διά τόν δρόμον της εμπροσθοφυλακής: Είναι 3 μετά τά μεσάνυχτα. Ούτε πυροβολισμός. Προχωρούμε προς τόν κώλον της Σούδας. Πουθενά ίδιική μας προφυλακή αλλά και πουθενά έχθρική αντίστασις. Σταματούμε και άναμένομεν τους σχηματισμούς που μίς έχουν ύποσχεθί. 'Επί τέλους όλίγον πρό του ξημερώματος συγκεντρώνονται όλοι έξαιρέσει του λόχου μοτοσυκλετιστών. Σάν φάντασμα-τελείως άθδρυβα προχωρεί φοχουλευτα ή Νέα μαχητική όμάς προς τήν Σούδαν. Κατ' αρχάς δέν έμφανίζεται ούτε φίλος ούτε έχθρος. Σχεδόν ειρηνικά αρχίζει νά διακρίνεται ό κώλος στό πρώτο φός. Διαγράφονται τά περιγράματα των από τά Στούιας κτυπημένων βρετανικών πολεμικών υπέρ τό ύδωρ. Αύτή ή ήσυχία και ή νέικρα μίς πιέζει αφηνταστα όταν περνούμε από τήν έγναταλελειμένη Σούδαν. φαίνεται άδειος ό περί τήν νύτιον άκτην πρό ήμών έλισσόμενος δρόμος. Νειρά τά ύψώματα, χωρίς κίνησι ή προς ήμάς άκτη του κώλου.

Κρβα άνατριχίλα αίσθάνονται οί πρώτοι ένδρες καθός προχωρούν στόν άνοικτό δρόμο. Τά νεύρα έντείνονται μέχρι διαρρηξέως. Πότε βροντούν οί πρώτες όβίδες από τήν ύλλην άκτην προς τά έδω; Πότε κροταλίζουν αι πρώται ριπαί του πολυβόλου πάνω ~~απώ~~ στό δρόμο; Τίς πρώτες άνατινάξεις του δρόμου και τίς πρώτες ύπονομήσεις πλησιάζομε με μεγάλην δυσπιστίαν. Καί όμως παραμένει ήσυχία. Γρήγορα υπερνικούνται τά έμπόδια και προχωρούμε κατά μήκος του κώλου της Σούδας.

Ο ΚΛΟΙΟΣ ΚΑΕΙΝΕΙ

Τήν 9.30 ώραν πλησιάζει ή πρωτοπορία τήν διακλάδωσιν των Μεγάλων Χωραφιών. 'Ισχυρά πυρά φραγμού πρό της άνατιναχθείσης γεφύρας. 'Η θέσις δι' αυτόν τόν καταλιγισμόν πυρός έχει έπιλεγή έπιτυχώς. 'Αριστερά πέπτει τό πρηνές άποτόμως προς τήν θάλασσαν, δεξιάχ ύφούνται σχεδόν κατακρυφιοί βράχοι επί των όποιων έχουν φωλιάσει οί "Αγγλοι. Μία έπίθεσις κατά τήν δοκιμασμένην πρακτικήν του Κάρλ Μάϋ. Προστασία πυρός και

παρλιαμφις-φέρνει ἀποτέλεσμα κατὰ τὸ μεσημέρι. Γρήγορα σχηματίζεται μία παρακαμπτήριος διὰ τῆς ὁποίας διεισδύει ὁ μὲλις ἀφιχθεὶς λόχος μοτοσυκλετιστῶν πρὸς τὸ ἔσωτεριον. Ὁ κὼλος τῆς Σοῦδας εἶναι ἔτσι ἐλεύθερος καὶ ἐμεῖς πανευτυχεῖς πού βγάνομεν ἀπ' αὐτὸν τὸν καταραμένον παραλιακὸν δρόμον, αὐτὴν τὴν ποντινοπαγίδα.

Ἀναπτερόμενοι ἀπὸ τὴν ἐπιτυχία τρέχουν οἱ μοτοσυκλετισταὶ τὸν ἀνηφορικὸν ὄρεινὸν δρόμον διὰ νὰ ἀνακουφίσουν τὴν ἀπὸ τὰ βουνὰ κατερχομένην πρὸς τὸν Στύλον ὀμίδα Κραϊκῶν Σφοδροῦ πυροβολισμοὶ δεξιὰ ἐμπρὸς μαρτυροῦν ὅτι ὁ Κραϊκὸς ἔχει ἤδη ἐμπλασῆ εἰς ἀγῶνα. Ἀοιπὸν πατάτε γυῖα καὶ ἐμπρός. "Ὅταν φθάνομε στὸ ὑψέδον βλέπομεν τὰ πρῶτα τμήματα τοῦ 85ου νὰ ἐπιπίπτουν ἀπὸ τὰ ὄφθαλα πρὸς τὸν δρόμον. Ὁ ἐχθρὸς ὑποχωρεῖ. Ὁ κὼλος ἔκλεισε ἢ σύνδεσις ἐπετεβχθη. Εὐχαριστημένοι ἀνταλλάσσομε χειρᾶς. Ἐπειτα ἐμπρὸς κυνηγῶντας τὸν "Ἀγγλον ὁ ὁποῖος κατάρθωσε ἐγκαίρως νὰ διαφύγη. Λίγο μετὰ τὴν 13 ὥραν φθάνομε στὸν Στύλον. Ἐγκαταλελειμένα ἄρματα μάχης μαρτυροῦν τὴν κατεσπευμένη ὑποχώρησιν τοῦ ἐχθροῦ.

ΑΥΙΜΑΧΙΑ ΣΤΗΝ ΚΑΪΝΑ

Μερικὲς βιαστικὲς γουλιὲς ἀπὸ τὴν πρώτη δροσερὴ πηγὴ πού συναντοῦμε στὴν Κρήτη θὰ μᾶς μέλουν ἀλησμόνητες"-Τὶ ἐκλειτὸ ποτὸ εἶναι τὸ νερό-καὶ ἔπειτα κυνηγοῦμε τὰ παιδιὰ τῆς Ἀλβιδνός. Καὶ ὁμοίως μετὰ μίαν ὥραν πλησίον τῆς Καΐνας σπάζομε τὰ μούτρα μας σὲ μία ἔξυπνα ὀχυρωμένη θέσιν. Ἄρματα μάχης καὶ ἕνα ἄριστα τοποθετημένον πλευρικὸν πύρ σταματοῦν προσωρινῶς τὴν προέλασιν μας. Διὰ ὑπεριέρασιν εἶναι πολὺ ὀλίγες αἱ δυνάμεις μας καὶ ἐκὶ πλέον ἐχθρικαὶ ἀντεπιθέσεις κατὰ μέτωπον τὴν καθιστοῦν πολὺ δύσκολον.

Ἡ κατάστασις σοβαρεῖται, οἱ ἀπώλειαι εἶναι σημαντικὲς. Ὁ "Ἀγγλος ἀμύνεται ἀπελπισμένον διὰ νὰ δώσῃ καιρὸν στίς κύριαι δυνάμεις του νὰ ἀπομακρυνθοῦν. Ἄλλὰ σκεπτόμεθα τὸ Ρέθυμνον καὶ σφιγγοῦμε τὰ δόντια μας. Ἐτσι κυμαίνεται χωρὶς ἀποτέλεσμα ὁ ἀγῶν, ἕως ὅτου ἡ ὑποστήριξις, τῶν μὲ συγκέντρωσιν τῶν τελευταίων τους δυνάμεων σπυροδόντων τμημάτων τῆς ὀμίδος Κραϊκῶν γίνεται ἀποτελεσματικὴ. Ὅταν ἐπίσης γίνῃ αἰσθητὴ ἡ πλεσις τοῦ κατὰ τοῦ Βήμου ριφθέντος μηχανοκινήτου τμήματος τῆς ὀμίδος Γλιῆς κατὰ τίς βραδυνὲς ὥρες, ὑποχωρεῖ ὁ "Ἀγγλος καὶ ἀπὸ αὐτὴν τὴν ὀχυρὰν

θέσιν. Κατά τὰ Μεσάνυχτα αἱ προπορευόμεναι περίπολοι μας δέν συναντοῦν πλέον ἐχθρὸν. Ὁ δρόμος εἶναι πάλιν ἐλεύθερος. Μὲ τὰ χαράματα θὰ συνεχισθῇ τὸ κνηνηγτό. Πρέπει νὰ φθάσουμε στὸ Ρέθυμνον ὅσο τὸ δυνατόν γρηγορότερα διὰ νὰ ἀπαλλάξουμε τοὺς ἀλεξιπτωτιστὰς μας ποὺ κρατοῦν ἀκίνητοι εἰς τοὺς πυρήνας. Ἄς χαροῦμε πρῶτα δύο ὥρες, ἀπαραίτητη νυκτερινὴ ἀνάπαυση.

Η ΔΙΕΛΕΥΘΕΡΩΣΙΣ ΤΩΝ ΑΛΕΞΙΠΤΩΤΙΣΤΩΝ ΡΕΘΥΜΝΟΥ

Χωρὶς σημαντικὴ παρεμπόδισιν φθάνει ἡ ἐμπροσθοφυλακὴ εἰς τὴν διακιλῶσιν Βρυσσῶν. Ἰχνη δείχνουν ὅτι ἰσχυροὶ ἐχθρικοὶ σχηματισμοὶ ἀπεσβρόθησαν ἐπὶ τῆς πρὸς Νότον οδοῦ. Ἄλλὰ αἱ ὁδηγίαι μας εἶναι κατηγορηματικαί: "Πρὸς Ρέθυμνον" καὶ συνεχίζομεν πρὸς ἀνατολὰς. Ἀφήνομε πάντως μίαν διμοιρίαν ποδηλατιστῶν πρὸς διασφάλισιν ἀπὸ νότον μέχρις ὅτου φθάσει εἰς τὴν διακιλῶσιν τὸ 100 ὁρ. σὺνταγμα. Σὲ λίγο ἀντικρίζομε τὸν κόλπον τοῦ Ἄλιμου μίαν μαγευτικὴν εἰκόνα. Γοητευμένοι ἀποθαυμάζομεν αὐτὴν τὴν συμφωνίαν τῶν χρωμάτων, ἀπὸ τῆς ἀποχρώσεως τοῦ γαλανοῦ τῆς θαλάσσης καὶ τοῦ οὐρανοῦ, τὴν ὄχραν τῆς γῆς, τὴν πρασίνην κλίμακα τῆς βλάστησεως καὶ τὴν λιλίαν τῶν λευκῶν ἀνταυγίων τῶν πετρωμάτων. - Μερωνωμένοι πυροβολισμοὶ, ὁδοφράγματα καὶ ἀνατιναχθεῖσαι γέφυραι, μᾶς ἀνακαλοῦν εἰς τὴν σιληρὴν πραγματικότητά. Δυστυχῶς δέν μποροῦμε νὰ θαυμάσωμε ὅσο ἀξίζει τὴν θέαν ἀπὸ τὴν Ἐπισκοπὴν Ρεθύμνου καὶ οἱ κρότοι τῶν μοτοσυκλετῶν σὺν νὰ μᾶς ἐπαναλαμβάνουν Ρέθυμνον. Διασχίζομεν γρήγορα διάφορα χωριά, περνοῦμε τὸν Ποινέ καὶ σὲ λίγο σὲ μιὰ θαυμάσια διαδρομὴ πλησιάζομε πάλι πρὸς τὴν ἀκτὴ. Νὰ! Λάμπει ἐμπρὸς μας ἡ λευκὴ σιλουέττα τῆς πόλεως. Ἡ ἔντασις αὐξάνει ἀπὸ λεπτοῦ σὲ λεπτόν. Καὶ ὅμως στὴν πόλι δέν βλέπομε ἐχθρὸν. Μόνον οἱ κῆριοι δρόμοι εἶναι ἀποκλεισμένοι καὶ μᾶς ὑποχρεώνουν σὲ κοπιαστικὰς ἀναγυρίδας στὰ στενά τῶν νοτίων συνοικιῶν. Νὰ ποῦ εἶναι οἱ Ἄλεξιπτωτισταὶ μας; Παραπάνω λοιπόν; Σαφηνιὰ ἰσχυρὰ πυρὰ πολυβόλων καὶ ὀλμων ἀπὸ ἓνα ἐγκάρσιο ὕψωμα σταματοῦν τὴν προέλασιν μας. Ἄλλὰ δέν τὰ χάνομε. Ἐνας σύντομος ἀλλὰ δραστηῶς καταγιγισμὸς ἐν μέρους μας καὶ τὸ ὕψωμα μεταβάλλεται σὲ ἓνα δάσος λευκῶν σημαίων τὸ ὁποῖον προχωρεῖ ἀργὰ πρὸς τὸ μέρος μας. Ὁ ἀντίπαλος ἓνα ὀδκιληρὸν ἑλληνικὸν σὺνταγμα ὅπως διαπιστοῦται ἀργότερα παραδίδεται. Ἄλλ' αὐτὸ δέν πρέπει νὰ μᾶς σταματήσῃ. Ὅτι δέν ἀναγκαστοῦ ἀπολύτως διὰ τὴν συγκέντρωσιν ἐπιτη-

ἔλκων τοῦ λογιχοῦ τὸν ἐκδοθέντα μὲ συνταγματικὴν πυρὰ ἐπιτη-

ρησιν τῶν αἰχμαλώτων καθὼς ἐπίσης δι' ἀνίχνευσιν καὶ ἐξασφάλισιν τοῦ Ρεθύμνου, ὁρμᾶ παραίτητο.

Ἄμεσως κατόπιν ἡ πρωτοπορία τῶν μοτοσυκλετιστῶν μας πέφτει ἐπάνω στὸν δυτικὸ πύρην τῶν ἀλεξιπτωτιστῶν ἀπὸ τὸν ὁποῖον πρὸ ὀλίγου ὑπεχώρησε ὁ ἐχθρὸς πρὸς ἀνατολᾶς. Ἐπειτα ἀπὸ 9 ἡμέρες προσμονῆς καὶ ἀγῶνων μὲ περιφρόνησιν πρὸς τὸν θάνατον, πάλι ἐλεύθεροι. Αὐτὴ ἡ εὐτυχία καὶ ἡ συγκίνησις τῆς συναντήσεως μὲ συναδέλφους, κάνει αὐτοὺς τοὺς γενναίους νὰ μὴ μποροῦν νὰ μιλήσουν.

Χωρὶς λόγια, μὲ δαιρυσμένα μάτια μᾶς σφίγγουν τὰ χέρια. Ὅταν συνέρχονται λθόνται οἱ γλώσσες καὶ διηγοῦνται γιὰ τὶς τρομερῆς ἡμέρες ποὺ πέρασαν. Ταυτοχρόνως ἀπὸ τὸν κύριον ὄγκον τῆς ἐμπροσθοφυλακῆς ἀπελευθερώνονται μερικῆς ἑξατοντάδες ἀλεξιπτωτιστῶν ποὺ ἐκρατοῦντο αἰχμάλωτοι εἰς Ρεθύμνον μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ὁ διοικητὴς τοῦ συντάγματος σμήναρχος Στούριμ.

Μία προσπάθεια ἀπελευθερώσεως καὶ τῶν 20 χιλιομέτρα πρὸς ἀνατολᾶς τοῦ ἀεροδρομίου ἀποκλειομένων ἀλεξιπτωτιστῶν ἀποδεικνύεται κατ' ἄρχας μὴ πραγματοποιηθῆσως. Ὁ Βρετανὸς ἀποκρίπται, ὀλίγα χιλιομέτρα ἀνατολικώτερον, τὴν προέλασιν μὲ ἰσχυρὸν πλευρικὸν πῦρ. Μὲ τὰ διαθέσιμα μέσα καὶ χωρὶς ἐσχεδιασμένην προεργασίαν δὲν ὑπάρχει οὐδεμίαν δυνατότητα νὰ διασπᾶσωμεν αὐτὸν τὸν ἀποφράττοντα κλοιὸν. Ὁφείλομεν ἐπομένως—ὅσο καὶ ἂν ἀνυπομονοῦν οἱ καρδιές μας—νὰ κάνουμε ὑπομονή καὶ νὰ περιμένουμε μέχρις ὅτου συγκεντρωθῶν ὄλαι αἱ δυνάμεις τῆς ἐμπροσθοφυλακῆς ὥστε νὰ σχηματισθῶν ἀποτελεσματικὰ πῦρ ἀποστάσεως. Ἐν τῇ μεταξὺ ἐπέρχεται τὸ σκότος ὥστε ἡ ἐπίθεσις μόνον τὴν πρωτὴν τῆς ἐπομένης (30.5) εἶναι δυνατὸν νὰ ἀρχίσῃ. Ἡ μεραρχία δίδει τὴν συγκατάθεσιν τῆς εἰς αὐτὴν τὴν ἐπιτέμησιν τῆς καταστάσεως καὶ ὑπόσχεται ἐπὶ πλέον τὴν ἀποστολὴν 2 ἐλαφρῶν ἀρμάτων μάχης, τὰ ὁποῖα ἔφθασαν στίς 27.5. εἰς Καστέλλι, ἐπὶ σχεδίων ρυμουλκούμενων ὑπὸ ἰστιοφόρων. Πῶσον θὰ ἐπιθυμοῦσαμεν καὶ ἑμεῖς καὶ ὁ Πτεράρχος Στουντέντ ὁ ὁποῖος γεμάτος ἔγνοια γιὰ τοὺς ἄνδρες τοῦ ἤλθε μὲ τὴν ἐμπροσθοφυλακὴν, νὰ τοὺς ἀπηλευθερώναμεν αὐθημερόν. Ἀλλὰ καὶ αὐτὸς κάνει ἀναγκαστικὰ ὑπομονή. Χαιροῦμεθα ποὺ θὰ εἶναι φιλοξενούμενος μας αὐτὴν τὴν γεμάτη φροντίδες νύκτα.

Ἄκριβῶς στίς 5 τὸ πρωῒ τῆς 30.5. σφυροκοπεῖ ἡ "ὀμίς βαρέων ὄπλων" τοῦ λοχαγοῦ φὸν Κλουφμαν μὲ συγκεντρωτικὰ πῦρ ἐπιτι-

θέμενη ἐν τῶν πλαγίων, τὸν ἐχθρικὸν κλοιδόν. Μὲ θράσος μᾶλλον παρὰ μὲ τὸλμην, σύμφωνα μὲ τὴν παλιὰ συνταγὴ "ὄχι πιά σχολαστικισμοὶ" διεισδύουν οἱ ποδηλατισταὶ καὶ οἱ μοτοσυκλετισταὶ μεταξὺ αὐτῆς καὶ τῶν ὑψωμάτων καὶ κάτω ἀπὸ τὶς ἐχθρικές θέσεις. Οἱ "Ἀγγλοὶ ὅπως πάντα ἄριστα καμουφλαρισμένοι, βᾶλλουν ἀπὸ μὴ διακρινόμενες θέσεις μὲ πυροβολικὸν καὶ ὄλμους κατὰ τῆς ὁδοῦ. Ἄκριβως στὴν κατάλληλη στιγμήν, ἔρχονται τὰ τάνις ποῦ μᾶς εἶχαν ὑποσχεθῆ καὶ ἓνα μεγάλο βάρος ἔφυγε ἀπὸ τὴν καρδιά μας. Τώρα πρέπει νὰ τοὺς κἄνουμε ἐντύπων. Ἄκουμα μιὰ φορὰ πυροβολοῦμε ἀπὸ τὸ πλευρὸν μὲ ὅλα τὰ διαθέσιμα μέσα κατὰ τῶν ἐχθρικῶν θέσεων πάνω στὰ ὑψώματα. Ἄληθεια: Ἡ ἐμφάνισις τῶν δύο τάνις συνοδευομένη ἀπὸ τὸν ἰδικὸν μας καταυγισμὸν πυρὸς φέρνει ἀποτέλεσμα ποῦ δὲν τὸ περιμέναμε τόσο γρήγορα. Δευτῶς μανδῆλια σείονται. Οἱ ἄνδρες σηκώνονται ἀπὸ τὰς θέσεις των μὲ ὑψωμένα χέρια, καὶ μιὰ μεγάλη λευκὴ σημαία ὑψώνεται πάνω ἀπὸ τὰ ἀσημένια ἐλαιδένδρα. Σταματοῦμεν ἀμέσως τὸ πῦρ. Ἐνας καλοκαμωμένος Συνταγματάρχης, καλοενδεδυμένος καὶ περιποιημένος, ἀναφέρει τὴν παράδοσιν ἑνὸς ὁλοκλήρου Αὐστραλιανοῦ συντάγματος μαζί μὲ πυροβολικόν. Σὲ λίγο ὑποδεχόμεθα τοὺς τελευταίους μαχομένους ἀλεξιπτωτιστὰς τοῦ πτεράρχου Στουντέντ. Ἔτσι τελειώσε ὁ ἀγὼν εἰς τὴν περιοχὴν Ρεθύμνου κατὰ τὴν 8ην ὥραν .-

ΠΡΟΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΝ

Ἡ ἐμπροσθοφυλακὴ ὄρμα πρὸς ἀνατολὰς .Διότι ἐν ἀγνοίᾳ τῆς καταστάσεως εἰς τὸ Ἡράκλειον, ὑπολογίζει σὲ σκληροὺς ἀγῶνες διὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς μαχητικῆς ὁμάδος Μπρώϋερ. Δὲν ξέρουμε τί μυστικὸ κρύβει ὁ δρόμος πρὸς τὸ Ἡράκλειον. Παντοῦ μπορεῖ νὰ ἐνεδρεύῃ ὁ ἐχθρὸς. Ἐπισης τὸ ἐπιτελεῖόν τῆς μεραρχίας θέτει τὸ ἐρώτημα "Ποῦ κρύβεται ἡ κυρία δύναμις τοῦ ἐχθροῦ; Ἐπεχώρησε ἀπὸ τὴν ἀνατολὰς ἢ πρὸς τὰ πλάγια καὶ ἐτοιμάζει κάπου μιὰν αἰφνιδιαστικὴν ἐπιδρομὴν ἐναντῖον ἑνὸς τμήματος τῆς μεραρχίας ἢ ἡμῶν τῶν ἰδίων; Δι' ἡμᾶς ἂν θέλομεν νὰ προχωρήσωμεν ἀπροσδοκῶς πρέπει νὰ ἰσχύσῃ τὸ σύνθημα "ὅποιος δὲν ρισκᾷρεὶ δὲν κερδίζει" Γι' αὐτὸ τρέχουμε σ' αὐτὴν τὴν ἄγρια ρωμαντικὴ καὶ πολὺπτυχον ὄρεινὴν φύσιν. Μὲ ἀπειρᾶριθμους ἐλιγμοὺς διασχίζομεν βουνὰ καὶ λαγυλάδια. Πραγματικὰ ἰδεώδης διαμόρφωσις διὰ ἀνταρτοπόλεμον καὶ ἐνέδρες.

“Οι Ιερνοῦμε χωριὰ ὅπου πυροβολισμοὶ σφυρίζουν στ’ αὐτιά μας, περνοῦ-
δοῦμε πρωτόγονα ὁδοφράγματα. Προχωροῦμε διαρκῶς ἀνεβαίνοντας μέ-
χρι 900 μ. σὲ μιὰ δασώδη τοποθεσίαν ποῦ σχεδὸν θυμίζει τὴν πα-
τρίδα μας. Εἰσερχόμεθα στὸ ἀπομονωμένο ὄροπέδιο τῆς Δαμάστας
τὸ ὁποῖον προσφέρει μιὰν μεγαλοπρεπῆ θέαν τῆς ἀκτῆς στὸ ἀκρω-
τήριο Σταυρός. Πρέπει νὰ ἰσπαστοῦμε ἀπ’ αὐτὴν τὴν μαγευτικὴν
καὶ φύσιν. Ὅσο πλησιάζουμε στὴν ἀνατολικὴν ὄρεινὴν διάβασιν, τό-
σο πιὸ φιλόποπτα κυττάζουμε τοὺς ἐμπρὸς μας ἐγκαρσινοὺς κλοιοὺς,
τόσο πιὸ δυνατὰ κτυπᾷ ἡ καρδιά μας.” Ἀλλὰ ἔχομεν τύχην. Κανένα
ἐμπόδιο δὲν παρεμβάλλεται ἕως τὴν ἀποφασιστικὴν διάβασιν.
Μὲ ἀνακουφιστὴ καὶ ἐνθουσιασμένον κυττάζομεν ἀπὸ ἐκεῖ πρὸς τὰ
κάτω ἐμπρὸς μας τὴν πεδιάδα τοῦ Ἡρακλείου. Σὴν λευκὴν κωσμημα-
τικὴν χαιρετᾷ ἡ πόλις τοῦ Ἡρακλείου ποῦ βρίσκεται σὲ μιὰ
θαυμασίαν θέσιν πῶνω στὴν γαλανὴ θάλασσα.
Γρήγορα ἐλισσόμεθα πρὸς τὴν πεδιάδα ὅπου κατὰ τὸ μεσημέρι
χαιρετοῦμεν τὰς πρώτας περιπόλους τῆς ὁμάδος Μπρώυερ. Τὴν προ-
ηγουμένην μετὰ τὴν ὑποχώρησιν τῶν βρεττανῶν ἠδυνήθησαν νὰ
καταλάβουν τὸ Ἡρακλεῖον. Λίγο ὀργότερα σπεύδομεν εἰς τὸ ἀερο-
δρῆμιον καὶ συχαίρομεν τοὺς συναδέλφους ἀλεξιπτωτιστάς.

ΑΣΤΡΑΠΙΑΙΑ ΚΑΤΑΛΗΨΙΣ ΤΗΣ ΙΕΡΑΠΕΤΡΑΣ

Τὸ τέλος ἔρχεται γρήγορα. “Ἄν εἰς τὰ ἀνατολικά εὐρίσκονται
ἀκόμη ἐχθρικῆς δυνάμεις, καλῶτερα νὰ τίς ἀντιμετωπίσωμεν ση-
μερα παρά αὔριον. Ἐμπρὸς λοιπὸν. Τρέχομε παραλιακῶς ἕως τὰ
Μάλλια. Ἐπειτα ὁ δρόμος ἀνέρχεται πρὸς τὴν ὠραίαν κατὰφυτον
περιοχὴν τῆς Νεαπόλεως ὅπου ἔμεινε κάποτε ὁ Ἕλλην βασιλεὺς.
Μία δωδεκάς Ἑλλήνων ἀξιωματικῶν καὶ μερικοὶ στρατιῶται μᾶς
παραδίδονται. Ἄλλ’ ἐπειδὴ ἀρχίζει νὰ βραδιάζει ὁρμᾷ μιὰ φάλαγγξ
μοτοσυκετιστῶν πρὸς τὰ ἐμπρὸς ἐνῶ ὁ κύριος ὄγκος ἀκολουθεῖ.
Μὲ τὴν ἔλευσιν τοῦ σιλότους διασχίζομεν τὸν Ἅγιον Νικολαὸν
τοῦ ὁποῖου τὴν θαυμασίαν θέσιν σὶν κῶλον τοῦ Μεραμπελοῦ,
προηγούμενος μόνον νὰ φαντασθῶμεν μποροῦσαμε. Ἐπὶ τῆς παρα-
λιακῆς ὁδοῦ πρὸς Ἱεράπετραν θαυμάζομεν τίς ἀργυρῆς ἀνταυγίες
τῆς σελήνης σὶν κῶλο καὶ τίς σκιῆς τῶν βράχων. Ἀποτόμως
ἡ πρωτοπορεία σταματᾷ. Ἐμπρὸς βλέπομεν ὑποπτα περιγράμματα
ποῦ δὲν προέρχονται οὔτε ἀπὸ κανένα βράχον οὔτε ἀπὸ οἰκοδόμημα.
Ψυθιριστὴ συνεννόησις. Ἐπειτα ὁρμῶμε ἐμπρὸς καὶ σταματοῦμε
γύρω ἀπὸ ἕνα τάνις, τὸ ὁποῖον ταχέως ἀναγνωρίζομεν ὡς ἰταλικὸν

Όταν έξουδετερώθη ό φόβος αρχίζει ένα δυνατό γέλιο και από τις δύο πλευρές. Από την έντασιν και τον έρεθισμόν αυτών των ιστορικών στιγμών μπορεί κανείς να φαντασθή την έγνιαρδιότητα του χαιρετισμού μας. Έπάνω στον πυρετό των επιχειρήσεων, είχαμε ξεχάσει ότι οι σύμμαχοί μας προερχόμενοι έκ Δωδεκανήσου, την ήμέραν που ή έμπροσθοφυλακή έκκινούσε από την περιοχήν Σούδας, άπεβιβάζοντο και αυτοί εις την Σητελαν. Προελαύνοντες προς δυσμώς είχαν φθάσει εις την διακλάδωσιν Παχέλας Άμμου όπου τους συναντήσαμεν.

Έμεις πάντως παρά το ότι είναι νύχτα τραβήμε προς την Ίεράπετραν την όποιαν καταλαμβάνομεν κατή το μεσονύκτιον.

Τοιουτοτρόπως έξετελέσθη ή έντολή Η Κρήτη εύρισκεται ούσιαστικώς εις γερμανικάς χείρας. Μόνον επί της όδοϋ προς Σφακιά μπορούν να κινούνται έχθρικά δυνάμεις. Ο Στρατηγός Ρίγμελ πάντως υποθέτει ότι ό όγμος των Άγγλικών δυνάμεων που κατώρθωσε ν' άπαγιστρωθή έγνιαίρωσ από την περιοχήν Χανίων, πλέει ήδη εις τό Δυτικόν πέλαγος προς Αίγυπτον. Και όμως έπιφυλάσσετο ένα άπροσδίκητο τέλος το όποϊον έξαναζωντάνεψε τους μυχθους του Άγώνος της Κρήτης σε όλην τους την τραγικήν δύναμιν και μέγεθος.

Η ΦΑΚΑ ΤΩΝ ΣΦΑΚΙΩΝ

Η Μαχητική όμας του Συντ/ρχου Ούτς (100ον Σύνταγμα) είχε διαταγήν να φθάση εις την νότιον άκτην μέσω Άλιλιμπον και να έκμαθάρση το έδαφος από πιθανώς εύρισκομένην έκει Άγγλικήν όπισθοφυλακήν έκτιμωμένην εις I-2 τάγματα.

Άφού ή μαχητική όμας έξεδίωξε την 29.5. τους Άγγλους από τας όρεινάς θέσεις περί τον Άλιλιμπον, προσέκρουσε άφηνιδίως την 30.5. εις την στενήν διάβασιν μεταξύ Άσιβου και Ίμβρου επί μιας όχυράς έχθρικής θέσεως. Η πρώτη προσπάθεια καταλήψεως της θέσεως διά προσπελάσεως άποτυγχάνει λόγω της σθεναράς αντίταχθείσης άμόνης με άρματα μάχης και ισχυρά πυρά πυροβολικου.

Η μεραρχία δέν νομίζει ότι θα έπιτύχη μια έσχεδιασμένη κατά μέτωπον επίθεσις λόγω του δυσβάτου έδαφους και λόγω έλλείψεως έπαρκών δυνάμεων και δυνάμεως πυρός. Άκόμη μια φορά υπομονή και συμμόρφωσις προς το παλαιό ρητό "Ο ιδρώς έξοικονομεϊ αίμα".

Η όμας Ούτς έκτελεϊ μίαν επίθεσιν λαβίδος ή όποια λόγω των τεραστίων ύψομετριών διαφορών σε άγωνα δυσβάτα και άνωδρα βραχύδη έδάφη άπαιτεϊ άσυνήθη σωματικήν προσπάθειαν από τους ήδη λίαν καταπονημένους στρατιώτας. Άλλά την 31.5. λισανται οι άλπινισται

παντοῦ ἐπάνω εἰς τὰ ἀπότομα ἄγρως χαραδρωμένα βουνά τὰ ὅποια
μέ φοβεροῦς κρημνοῦς καὶ γιγάντιες κοιλότητες κατέρχονται ἀπο-
τόμως πρὸς τὸ βαθυκύανον λυβικὸν πέλαγος. Ἡ διπλὴ ὑπεριέρασις
ἐπέτυχε ἔπειτα ἀπὸ ἀνήμουστες καινούχτες καὶ ἡ λύσις τοῦ αἰνίγμα-
τος εὕρισκεται ἐμπρὸς μας. Ὁ κύριος ὄγκος τῶν Ἀγγλικῶν δυνά-
μεων εὕρισκεται ἑκτὼ καὶ ἐμπρὸς μας στὴν νότιο ἀκτὴ. Ἐνας ἐχθ-
ρὸς μέ τεραστίαν ὑπεροχὴν καὶ ἀπέναντί του τὰ ἰδιότητά μας δύο
ἀδύνατα τάγματα χωρὶς πυροβολικόν. Ἐδῶ μόνον ἐπιθέσις κατόπιν
ἰσχυρᾶς προετοιμασίας πυροβολικοῦ μπορεῖ νὰ ἐπιτύχη τὸν σκοπόν.
Ἐδῶ πρέπει νὰ βοηθήσουν ἀκόμη γιὰ μιὰ φορὰ τὰ γενναῖα μας
Στοῦνιαις.

Τὴν Ἰνν Ἰουνίου τελείωσαν ὅλα. Κατόπιν ἐπιθέσεων Στοῦνιαις
καὶ μαχητικῶν ἀεροπλάνων καθὼς ἐπίσης ἔπειτα ἀπὸ εὐσταχοῦ πυρᾶ
ένδς ρυμουληθέντος πυροβόλου ὑποστηρίξεως Γεζικιοῦ προωθοῦνται
οἱ ἀκρατοὶ λόχοι πρὸς Χώραν Σφακίων, Βρασιῶ καὶ Κομιτάδες.
Ἐνῶ ἀκόμη διήρκει ὁ βομβαρδισμὸς ὁρμᾶ ὁ δεξιὸς λόχος ἐξ ἰδίας
πρωτοβουλίας μέσα εἰς τὴν Χώραν Σφακίων. Τὸ τόλμημα ἐπιτυχάνει.
Ὀλοκληρῆς ὁμάδες Ἀγγλων καταβεβλημένοι ἀπὸ τὴν ζέσθην καὶ
τὸν ἀεροπορικὸν βομβαρδισμὸν κινοῦν λευκὰ μανδήλια. Ἀκόμη ὅμως
μάχονται τμήματα ὥστε φαίνεται συζητήσιμον εἴαν ἡ μικρὰ ὁρμᾶ
ἐπιθέσεως θὰ τὰ βγάλη πέρα.

Ἀλλὰ ὅταν καταλαμβάνονται ἐξ ἐφθδου καὶ οἱ Κομιτάδες καὶ ὑψώ-
νονται περισσότερα λευκὰ μανδήλια, καταρρέει καὶ ἡ τελευταία
θέλησις πρὸς ἀντίστασιν. Ἡ φοβερὴ καὶ ἀποπνικτικὴ ζέσθη, ἡ
δύσκολος ἐπισιτιστικὴ κατάστασις, ἡ ἔλλειψις ὕδατος, ἀλλὰ πρὸ
παντὸς τὸ ἀποθαρρυντικὸν αἴσθημα ὅτι ἐγκατελείφθησαν εἰς τὸ
ἔλεος τῆς τύχης ἀπὸ τὸν θαλασσοκρατοῦντα στόλον τοὺς ἀσφαλῶς
συνετέλεσαν κατὰ πολὺ εἰς τὸ νὰ καταθέσουν τὰ ὅπλα. Ἄνω τῶν
10.000 βρεττανῶν βαδίζουν ὡς αἰχμάλωτοι ἐπὶ δύο ἡμέρας τὴν
κοπιαστικὴν πορείαν πρὸς βορρᾶν.

Ὁ ἀγὼν διὰ τὴν Κρήτην ἐτελείωσε τὴν 1 Ἰουνίου με δραματικὸν
ἐπίλογον.

12 καταστραφέντα ἐπὶ τοῦ ἐδάφους

3. Γερμανικαὶ δυνάμεις ?

..//..

23.464 ἑνδρες

..//..

ΔΙΑΦΟΡΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ

I. Έχθρικοί δυνάμεις

Βρεττανολ	15,000	" Ανδρες
Αυστραλολ	6,450	"
Νεοζηλανδοι	7,000	"
	<u>28,450</u>	"
Έλληνες	15,000	"
Έλευθεροι σκοπευται	3,000	"

"Ητοι εις αριθμὸν περίπου τριπλασιοι μὴ λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν τῆς ὑπεροχῆς εἰς πυροβολικὸν καὶ ἄρματα μάχης.

2. Ἀπώλειαι ἐχθροῦ:

Στρατεύματα: περίπου	15,000	αἰχμάλωτοι
Πυροβόλα :	"	300
Ὅχηματα :	"	πολλές ἑκατοντάδες
Ἄρματα μάχης "	20	

Καταστραφέντα πολεμικὰ πλοῖα:

8 καταδρομικὰ

10 ἀντιτορπιλικὰ

1 ὑποβρυχίων

3 τορπιλάκιατοι

Βλαβέντα πολεμικὰ πλοῖα:

24 πλήγματα ἐπὶ καταδρομικῶν

13 πλήγματα ἐπὶ ἀντιτορπιλικῶν

1 πλήγμα ἐπὶ πλοίου μάχης

Καταστραφέντα ἐμπορικὰ πλοῖα:

10 πλοῖα περίπου 15,000 τόνων, πλοιάρια καὶ ἀνταίρει.

Βλαβέντα ἐμπορικὰ πλοῖα:

21 πλοῖα περίπου 30,000 τόνων

Ἀεροσιλφῆ:

21 εἰς ἀερομαχίας

12 καταστραφέντα ἐπὶ τοῦ ἐδάφους

3. Γερμανικαὶ δυνάμεις :

23,464 ἄνδρες

4. "Ιδίαι ἀπώλειαι

Ἀεροσιβή :

143 μεταγωγικά ἀεροπλάνα τελείως κατεστραμμένα

3 μεταγωγικά ἀεροπλάνα ἀγνοούμενα

150 μεταγωγικά ἀεροπλάνα βεβλαμμένα

Πλοῖα :

Περίπου 2 ντουζίνες μικρὰ ἑλληνικὰ ἱστιοφόρα.

Στρατεύματα στρατοῦ Ἑλλάδος :

51 Ἀξωματικοί, 1189 ἄνδρες συνολικαὶ ἀπώλειαι συμπ. τραυματιῶν. -

Στρατεύματα Ἀεροπορίας :

297 Ἀξωματικοί, 3965 ἄνδρες συνολ. ἀπώλειαι συμπ. τραυματ.

5. Ἀπώλεια μεταφορῶν

Ἀπὸ 20.5 ἕως 31.5.41 ὑπὸ 650 Γιοῦνκερς 52 :

Χιλιόμετρα πτήσεως 2.389.845

Μετεφέρθησαν :

" Ἄνδρες 23.464

Πυροβόλα καὶ ὄπλα 539

Ὅπλα 5.358

Μοτοσυκλέται 711

Ἵλιθια ἀνεφοδιασμοῦ χγρ. 1.090.130

Ἐπιστραφέντες τραυματῆαι 3.173

Η Ν Ι Κ Η

Ὁ Ἐπιστράτηγος Λέερ μπορεῖ νὰ ἀναφέρει τὴν ἐσπέραν τῆς 1 Ἰουνίου 1941: "Ἐντολὴ ἐξετελέσθη. Ἡ Κρήτη σήμερον ἀπηλῆλαγμένη ἐχθροῦ".

Τὸ Ἀγγλικὸν Ὑπουργεῖον πολέμου γνωστοποιεῖ πρὸς τὸν κόσμον τὴν 2.6. "Ἐπειτα ἀπὸ 12 ἡμέρας τοῦ ἀναμφιβδλως σκληροτέρου ἀγῶνος αὐτοῦ τοῦ πολέμου ἀπεφασίσθη νὰ ἀποσύρωμεν τὰ στρατεύματά μας ἀπὸ τὴν Κρήτην".

Τὸ γερμανικὸν ἀνακοινωθὲν λέγει τὴν ἴδιαν ἡμέραν: "Ἡ μάχη τῆς Κρήτης ἔληξεν. Ὀλδιληρος ἢ νῆσος εἶναι ἀπηλλαγμένη ἐχθροῦ. Γερμανικὰ στρατεύματα κατέλαβον χθὲς τὸ τελευταῖον στήριγμα τῶν ἠττηθέντων βρεττανῶν, τὸν λιμένα Σφακιῶν".

καὶ πέρα ἀπὸ μὴ ἐλλασσῶν με ἀναλλασσῶν.../... χρωματισμοὺς ἀπὸ τὸ βαρὸν γαλατῶν μέχρι τὸ ἀφαιρέθῃνον πρῶτον. Ἰδὲ ἀπὸ τῆς "Ἰδίας φαντασίας

Ἐνεργήθη μία νίκη ἄνευ προηγουμένου-συντελεσθεῖσα με πραγμα-
τικήν στρατιωτικήν συναδέλφωσιν. Ἡ Ἀεροπορία, τὸ Ναυτικὸν
καὶ ὁ Στρατὸς κατέβαλον πᾶσαν προσπέθειαν. Ἡ μέχρι παραφρο-
σύνης τόλμη καὶ ἡ δύναμις ἀντιστάσεως τῶν ἀλεξιπτωτιστῶν,
ταιριαζοῦν θαυμάσια με τὴν καρτερικότητα καὶ τὴν ὀρηκτικότητα
τῶν Ἀλπινιστῶν καὶ τῶν βοηθῶν των καὶ καθιστοῦν δυνατὴν τὴν
ἀδύγκριστον κοινήν ἐπιτυχίαν. -

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΝΙΚΗΝ

Μετὰ τὴν 1 Ἰουνίου εἶναι πάλιν Εἰρήνη στὴν Κρήτην. Ἐτελείωσε
ἐπίσης καὶ ὁ ἀπὸ ἐνέδρας ἀγὼν εἰς τὸν ὁποῖον ὑπεκίνησε μία
καυδωλωστος ἐχθρική προπαγάνδα αὐτοῦς τοὺς φανατικούς λατράς
τῆς Ἐλευθερίας. Αἱ ὀμάδες ἐλευθέρων σιοπευτῶν διαλύονται καὶ
οἱ ὀλίγοι ποὺ δὲν θέλουν ἀίδιμη νὰ ἀναγνωρίσουν τὴν ἀπόφασιν
τῆς Μοίρας, ἀποσύρονται εἰς τὰ ἀπρόσιτα κρυφύγετα τῶν "Λευ-
κῶν Ὀρέων", καὶ ἀπέχουν κἀκε ἐχθρικής δράσεως. Ἐφ' ὅσον οἱ
ἀλπινισταὶ φρουροῦν τὴν νῆσον δὲν λαμβάνει χώραν κανένα συμπο-
τάρι καὶ οὐδεμία ἀπροσδόκητος ἐπίθεσις.

Θαυμάσια αὐτὴ ἡ ἡσυχία : Τὴν ἀπολαμβάνομε με ὅλην μας τὴν
καρδίαν ἔπειτα ἀπὸ τίς σκληρῆς μέρες ποὺ γνωρίσαμε. Φυσικῶς
ὑπάρχει πληθώρα ἐργασίας. Πρέπει νὰ ἀναδημιουργηθῇ ἡ ἔκμυνα,
πρέπει νὰ ὀργανωθῇ ὁ ἐφοδιασμός, τὰ στρατεύματα πρέπει νὰ συμ-
πληρωθοῦν καὶ νὰ φροντισθοῦν. Ἰαροῦ ὅλα αὐτὰ μένει ἕφθονος και-
ρός νὰ χαροῦμε με τὰ μάτια καὶ τὴν καρδίαν τίς ὀμορφιῆς τῆς
σᾶν κομφοτέχνημα νῆσου. Ἄγιες μέρες μετὰ τίς μάχες ἐνθουσιώ-
δεις καὶ ρωμαντικοὶ γερμανοὶ παίρνουν ὅλα τὰ δυνατὰ μονοπάτια
ἀναζητῶντας ὀμορφιῆς καὶ ἀρχαιότητες, καθὼς ἐπίσης νὰ γνωρί-
σουν τὸν τόπον καὶ τοὺς ἀνθρώπους. Καὶ κανένα χέρι δὲν κινεῖ-
ται ἐναντῖον αὐτῶν τῶν περιπλανωμένων γερμανῶν, οἱ ὁποῖοι
περιδιαβάθουν στὴν μόλις καταληφθεῖσαν νῆσον σᾶν σ' ἓνα παρά-
δεισον, χωρὶς μίσος, χωρὶς δυσπιστία, χωρὶς φόβο ἐνδεχομένων
κινδύνων.

Τῆ βουνῶν μας ἐλιθοῦν πάλι μαγνητισμένους με τὰ θαυμάσια τοπεῖα
των με τὴν μαγευτικὴ θεὰ ποὺ προσφέρουν πάνω ἀπὸ κοιλάδες
λῶφους καὶ πεδιάδες με τροπικὴν βλάστησιν, πάνω ἀπὸ γοητευτι-
κῆς ἀπρογιαλιῆς με λευκῆς ἀπαστράπτουσες πόλεις καὶ πέρα σὲ
μιὰ θάλασσα με ἐναλλασσόμενους χρωματισμοὺς ἀπὸ τὸ βαθθ γαλα-
νθὸν μεχρι τὸ σμαρᾶγδινὸν πράσινον. Πάνω ἀπὸ τὴν "Ἰδην φαίνεται

ὁ κόσμος ἀπέραντος χωρίς ὄρια. Ἀπειρομεγέθης ὁ οὐράνιος θόλος πρὸς ὅλες τὶς διευθύνσεις ἐνοῦται μὲ τὴν πλατεῖα θάλασσα. Ἀέχαστοι γιὰ πάντα θὰ μᾶς μείνουν οἱ βραχῶδεις στῦλοι τοῦ Κάβο-Δράπανου, οἱ παράξενοι κρημνοὶ τῆς νοτίου ἀκτῆς, τὸ φαράγγι τῆς Σαμαρίας καὶ ἀναρίθμητες ἄλλες φυσικὲς ὁμορφιές. Κατὰ πληκτοὶ θαυμάζομεν τὴν γονιμότητα τοῦ ἐδάφους καὶ τοῦ Ἥλιου

ὅπου τὸ νερὸ εὐλογεῖ τὴν γῆν. Τὸ ἕνα ἀμπέλι ἐναλλάσσεται μὲ τὸ ἄλλο καὶ ὁ ἐλαιὼν μὲ ἐλαιῶνα καὶ εἰς τὰ ἐνδιάμεσα πᾶσης φύσεως ἐσπεριδοειδῆ, μουριές, χαρουπιές, μπανανιές, κίαιτοι, ἀθάνατοι, χουρμαδιές. Ἔνας τροπικὸς κῆπος τῶν θαυμάτων. Ἀπολαμβάνομε τὸ εὐγεστο δυνατό μαῦρο κρασί ποῦ εὐτυχῶς γιὰ μᾶς εἶναι ἐδῶ εἶναι ἀρεσίνωτο, ἢ τὰ δροσιτικὰ γεμάτο χυμὸ πορτοκάλια καὶ λεμόνια. Χαιρομεθα ὅσο θέλει ἡ καρδιά πηδοῦμε ὅπου καὶ ὅταν βρεθοῦμε στὴν δροσερὴ θάλασσα, ἑαπλώνομε στὸν ἥλιο καὶ μαυρίζομε. Ναὶ ὁ ἀπολαμβάνομεν τὴν ζωὴν ὡς παιδιὰ. Ἰσως ποῖπει ὁ ἄνθρωπος νὰ αἰσθανθῆ τὴν πνοὴν τοῦ θανάτου διὰ νὰ ἐκτιμῆσῃ πλήρως τὴν ἀξίαν καὶ τὴν ὁμορφιὰ τῆς ζωῆς.

Τὴν μεγαλυτέραν ἐντύπωσιν ἀπὸ ὅλα μᾶς κάνει ἡ Ἱστορία τῆς νήσου. Αἰσθανόμεθα κατὰ πληκτοὶ καὶ μηδαμινοὶ μπροστὰ στὰ δειγμάτα ἑνὸς κολοσιαίου πολιτισμοῦ ποῦ ἀνύψωσε τὴν Κρήτην πρὸ πολλῶν χιλιετηρίδων εἰς κέντρον τοῦ μεσογειακοῦ κόσμου. Πόσο λίγο προχωρήσαμε ἀκόμα καὶ εἰς ζητήματα τεχνικῆς. Βῆμα πρὸς βῆμα παρακολουθοῦμε τὴν ἱστορία τῆς νήσου διὰ μέσου τῶν αἰώνων μέχρι τὴν ἐποχὴν τῶν Ἑνετῶν τῶν ὁποίων αἱ ὀχυρώσεις δίδουν ἀκδημὴ σήμερα στὶς παραλιακὰς πόλεις ἕνα μαγευτικὸ καὶ ἰδιαιτέρο χαρακτήρα.

Τόσον ἐγκάρδιες σχέσεις ἀναπτύσσονται μεταξὺ πληθυσμοῦ καὶ ἀλπινιστῶν ὥστε λαμβάνουν χώραν συγκινητικὰς σιγνὲς ἀποχωρισμοῦ. ὅταν ἡ μεραρχία ἀποσβρεταί ἀπὸ τὴν Κρήτην κατὰ τὰ τέλη τοῦ 1941. Τὰ συναισθήματα εἶναι πραγματικὰ καὶ τιμια. Εἰς εὐγνωμοσὴν διὰ τὴν ἐπιδειχθεῖσαν καταθῆσιν πρὸς τὸν πληθυσμὸν, ἀπονέμει ἐν τελευτῇ τὸ Ἡράκλειον δῶρον ἐπιτίμου δημοῦ πρὸς τὸν στρατάρχη Πίγκελ τὴν ἡμέραν τῆς ἀναχωρήσεώς του καὶ ὀνομάζει τὴν ὄραιοτέραν πλατεῖαν τῆς πόλεως μὲ τὸ ὄνομα του.

Γιὰ τελευτὰ φορὰ ξεπροβάλλει τὸ νησί μᾶς παράξενα ἄγριο καὶ ὄρατο ἀπὸ τὰ βῆθη τῆς θάλασσας καὶ ὑψώνεται μὲ τὰ γυμνὰ μακρυνὰ

καὶ ἠλιθλοῦστα βουνά του εἰς τὴν λάμπιν τοῦ ἀπέραντου οὐρα-
νίου θόλου.

Χαιρετοῦμε ἀκρόμῃ μιᾷ φορᾷ τοὺς πιστοὺς συντρόφους ποὺ ἀφήσαμε
γιὰ πάντα ἐκεῖ πάνω. Ἀναπαύονται θαμμένοι σὲ μιᾷ πανάρχαια
χώρα ποὺ ἔχει ἰδῆ τὶς χιλιετηρίδες νὰ ἔρχονται καὶ νὰ φύγουν.
Τὰ λείψανα τῆς θυσίας τους καὶ τῆς ἀλησμόνητης ζωῆς των, φωνά-
ζουν ἀπὸ τὶς θαμνοσκεπεῖς ἀγριάδες τοῦ δρόμου πρὸς τὴν Κένδα-
νον φωνάζουν ἀπὸ τὰ ὑψώματα τοῦ Γαλατῶ ἀπ' ὅπου ἡ ματιὰ κατο-
πεθεῖ μακριὰ ὀλιβηρο τὸ πεδῖον τῆς μάχης, φωνάζουν ἀπὸ τὰ
ἀμπέλια καὶ τὰ ληθοντα τῶν Χανίων, τοῦ Ρεθύμνου, τοῦ Στόλου
καὶ τοῦ Ἡρακλείου, φωνάζουν ἀπὸ τὰ ρεῖθρα τοῦ δρόμου τῶν Σφα-
κίων, ὅπου ξαφνικὰ ἀντίκρυσαν τὴν ἀπεραντωσύνην τοῦ Διβυκοῦ
πελάγους, ποὺ τὰ κύματα του φθάνουν στὶς ἀκτὲς τῆς Ἀσίας
καὶ τῆς Ἀφρικῆς.

Πέρα ἀπὸ κἄθε ἀνθρώπινο μέτρο, μεγάλη καὶ ἀσύλληπτος εἶναι αὕτη
ἡ φρουρὰ τῶν νεκρῶν ποὺ ἐθυσίασαν τὴν ζωὴν τους διὰ τὴν πατρίδα
τους.

Γι' αὐτὸ ἡ Κρήτη τὸ νησί τῶν θαυμάτων καὶ τῶν αἰνιγμάτων θά
μᾶς καλεῖ παντοτελῆ.-

Τ Ε Λ Ο Σ

Στρ. Αυγ. Βιττμαν

(Μετᾶφρ. Μ. Μανούσση)

